

KIRKKONUMMEN KIIINTEÄT MUINAISJÄÄNNÖKSET

Inventointiluettelo

Laatinut: Veikko Lehtosalo 1963

Sisällysluettelo:

<u>Johdanto</u>	Sivu
A. Yleistä	1
B. Lähdeluettelo	2
<u>I. Kivikausi</u>	3
A. Asuinpaikat	
1. Siuntion vesireitti	4
2. Kvarnbyån vesireitti (Kirkonseutu)	13
3. Strömsby- Sundsberg väylä	16
5. Vitträskin vesireitti	17
6. Mankkaanjoen vesireitti	
a) Oitbacka ja Leivosböle	21
b) Kauhalan kylän eteläosa	29
c) Kauhalan kylän pohjoisosa	45
d) Haapajärven, Kosken ja Navalan kylät	54
e) Kalljärven ja Veikkolan kylät	56
f) Lappbölen kylä	58
g) Juusjärven, Tampajan ja Heparin alueet	61
B. Muut kiinteät muinaisjäännökset	
1. Kalliomaalaukset	63
2. Erillisiä liedenjälkiä	64
3. Erillisiä asuinkuoppia	65
C. Irtolöydöt	
1. Siuntion vesireitti	67
2. Kvarnbyån vesireitti (Kirkonseutu)	71
3. Strömsby - Sundsberg väylä	75
4. Porkkalan niemimaa	78
5. Vitträskin vesireitti	79

	sivu
6. Mankkaanjoen vesireitti	
a) Oitbacka ja Leivosböle	80
b) Kauhalan kylän eteläosa	82
c) Kauhalan kylän pohjoisosa	89
d) Haapajärven, Kosken ja Navalalan kylät	97
e) Kalljärven ja Veikkolan kylät	101
r) Lappbölen kylä	102
g) Juusjärven, Tampajan ja Heparin alueet	107
Täydennyksiä:	
1) Siuntion vesireitti	109
2) Kvarnbyån vesireitti (Kirkonseutu)	110
Löytöpaikkana pelkkä Kirkkonummi	111
Hukkaanjoutuneita löytöjä, joita ei ole mainittu aikaisemmin	111
<u>II. Pronssikausi</u>	113
<u>III. Rautakausi</u>	126

Kahta mo 6 puuttuu

B. Lähdeluettelo

1. Painamattomat

- Kansallismuseon kortistot, diario, kirjeenvaihto ja topografinen arkisto (Kirkkonummi)
- Maanmittaushallituksen arkiston vanhat kartat (Kirkkonummi)

2. Painetut

- Aarne Europaeus (Äyräpää): Fornfynd från Kyrkslätt och Esbo socknar. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja XXXII:1
- Ville Luho: Suomen kivikauden pääpiirteet
Juusjärven kalliomaalaus. Uuden Suomen viikkolehti
№ 49 8.12.1963
- C.F. Meinander: Die Kiukaiskultur. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja 53.

Johdanto

A. Yleistä

Muinaistieteellisen toimikunnan esihistoriallisen osaston toimeksiannosta suoritin kesä-lokakuussa 1963 Kirkkonummen kunnan alueen kiinteitten muinasjäännösten inventoinnin.

Inventointi oli katsottu aiheelliseksi siksi, että sodanjälkeinen Porkkalan vuokra-alue käsitti koko eteläisen osan Kirkkonummesta. Vuokrakauden seurauksena on asutuksessa tapahtunut huomattavia muutoksia, jotka mm. ovat merkinneet esihistoriallisiin löytöihin liittyvän nimistöön ja muistitiedon unohtumista. Sitä paitsi koko joukko muinaisjäännöksiä on kokonaan tai osittain tuhoutunut.

Koska professori Äyräpään työn tuloksena on olemassa varsin perusteelliset tiedot Kirkkonummen Isojärven (Lojärven) ympäristön kivikauden löydöistä, katsoin ajankäytön kannalta asialliseksi keskittyä ennen muuta muitten alueitten tutkimiseen, jolloin entisellä vuokra-alueella on ollut keskeinen sija. Arkistotietojen ohella ovat myös paikallisten asukkaiden antamat tiedot olleet joissakin tapauksissa tutkimusten aiheena. Lisäksi olen jonkin verran yrittänyt karttojen ja maastoarvioinnin perusteella päästä ennestään täysin tuntemattomien muinasjäännösten jäljille.

Työssäni olen voinut pari kertaa syksyn kuluessa käyttää apunani Meilahden yhteiskoulun arkeologian kerhon jäseniä erittäin hyvin tuloksin.

I. KIVIKAUSI

Kirkkonummelta tehdyt runsaslukuiset kivikautiset löydöt keskittyvät voimakkaasti Isojärven (Lojärven) ympäristöön. Osaltaan tämä johtuu innokkaiden kerääjien Gunnar Karlssonin ja Johan Öfverbergin työskentelystä juuri tällä alueella, mutta myös paikalliset olosuhteet ovat edulliset kivikautisen asutuksen kannalta. Inventoinnin perusteella on kuitenkin syytä todeta, että myös muualla Kirkkonummella on ollut voimakasta asutusta, ja löydetyt uudet asuinpaikat edustavat varmaankin vain osaa löydettävissä olevista. Näyttääkin siltä, että niin esikeraamista kuin nuorakeraamistakin asutusta on esiintynyt kaikkialla pitäjän pohjoisosissa ilman selvästi vedettäviä alue-
rajoja. Uutta puolta Kirkkonummen kivikauden kokonaiskuvassa edustaa nyt löydetty kampakeraamisen kauden asuinpaikka, joka tuskin kuitenkaan tulee jäämään ainoaksi.

Inventointi toi tutkimuksen piiriin myös järjestyksessä toisen kivikautisen kalliomaalauksen Kirkkonummelta. Kunnan alueen topografia antaa aiheen toivoa vielä uusia vastaavia löytöjä.

Kirkkonummen Kivikautisten löytöjen luettelemisessa on yhtenäisyyden vuoksi käytetty Europaeuksen teoksessa noudatettua aluejaoittelua, vaikkei se ehkä kaikin kohdin olekaan onnistunein.

Tietyn vaikeuden on aiheuttanut kivikauden löytöjen jakaminen asuinpaikkoihin ja irtolöytöihin. Olen rajoittunut käsittelemään asuinpaikkoina vain ne tapaukset, joissa asuinpaikan sijainti voidaan tarkoin määritellä. Monet löytöaineiston perusteella selvästi asuinpaikoiksi pääteltävät, mutta sijainniltaan laajemman aluenimityksen rajoissa kulkevat kohteet esiintyvät siten irtolöytöjen puolella.

A. Asuinpaikat

1. Siuntion vesireitti

N° 1. Kylmälä, Lönnbacka Rⁿ 2³⁰⁵. Tunnettu aikaisemmin Järvenpään
Kartta 1. torpan nimellä (Europaeus N° 5). Omist. Xenja Lönn, Kylmälä
Asuinpaikka sijaitsee noin 400 metriä Petäjärvestä länteen
ja noin 100 metriä lännestä Petäjärveen virtaavasta purosta
pohjoiseen sekä noin 40 metriä itäpuolella olevasta metsän-
reunasta. Asuinpaikan itäpuolella metsänreunassa on tilapäi-
nen kesämökki ja alempana metsikössä karttaankin merkitty
kesähuvila. Paikka on loivasti etelään viettävällä peltorin-
teellä ja sen korkeus on noin 45 metriä merenpinnasta. Maa-
perä on savea.

Paikalta, joka Europaeuksen mukaan on tunnettu nimellä Him-
ängen, on koko joukko aikaisempia esikeraamisia löytöjä.
Tutkiessani sitä löysin yhden pii-iskoksen sänkipellosta
(KMⁿ 16169). Enemmät tutkimukset tuskin ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- alkeellinen kirves (KMⁿ 3129:4)
- alkeellinen kirves (KMⁿ 4086:1)
- länsisuomalainen oikokirves (KMⁿ 3129:5)
- nelisivuisen käsihioimen katkelma (KMⁿ 3129:6)
- (mahdollisesti) nelisivuinen poikkitaltta (Turun kaup.
hist.museo N° 228)

N° 2.
K.2. Kylmälä, Haapaniemi RN^o 2⁴⁹². Tunnettu aikaisemmin Haapaniemen torpan nimellä (Europaeus N° 6). Omistaja Rolf Fagerholm, osoite Kylmälä.

Asuinpaikka sijaitsee välittömästi tilan kasvihuoneitten takana olevalla peltosaralla asuinrakennuksesta kaakkoon. Paikalta on noin 100 metriä Petäjärveen sekä pohjoisessa että idässä. Maaperä viettää loivasti kaakkoon. Korkeus on noin 46 - 48 metriä merenpinnasta. Savimaata.

Paikalta on koko joukko aikaisempia löytöjä. Kasvullisuuden takia saatoin tutkia vain kyseisen peltosaran (noin 2 aaria), mutta aikaisempien löytöjen runsaudesta ja paikan salmenranta-aseman edullisuudesta päätellen asuinpaikka on laajemmalla alueella. Löytöinä otin talteen piipaksen, 6 kpl. kvartsi-iskoksia, palaneen luun sirun sekä 3 kpl. simpukankuoren palasia (KM^o 16170).

Aluetta olisi ehkä syytä tutkia laajemmaltikin.

Aikaisemmat löydöt:

- poikkitaltta (KM^o 5100:2)
- alkeellinen taltta (KM^o 7691:1)
- alkeellinen poikkikirves (KM^o 8631:1)
- alkeellinen poikkikirves (KM^o 8631:2)
- eteläkarjalainen tasataltta (KM^o 8822:1)
- poikkitaltta (KM^o 8822:2)
- poikkitaltta (KM^o 10742:1)
- suippokantainen kirves (KM^o 10742:2)
- kourutaltta (KM^o 15123)

N° 3. Evitskog, Karlsberg. (Europaes N° 8). Omistaja Evert Eriksson,
K.3. osoite Evitskog.

Asuinpaikka sijaitsee noin 800 metriä Petäjärven eteläkärjestä ja noin 170 metriä Kylmäla - Evitskog maantiestä etelään sekä noin 300 metriä Karlsbergin tilan päärakennuksesta luoteeseen olevalla Rågränd-nimisellä pellolla. Kartan mukaan pelto sijaitsee Petäjärven kylän ulkopalstalla, vaikka tilan rakennukset ovat Evitskogin kyläalueella. Paikalla on varsin jyrkästi etelään viettävä rinne, jonka juurella virtaa puro. Löydöt on tehty rinteän yläosasta aivan pellon ja metsän rajasta. Löytöpaikan korkeus on noin 40 metriä merenpinnasta ja maaperä savea.

Kasvavan viljan takia en voinut tutkia paikkaa, mutta aikaisempien löytöjen lukuisuus osoittaa kyseessä olevan asuinpaikan.

Asuinpaikalla olisi ehkä syytä suorittaa tutkimus.

Aikaisemmat löydöt:

- alkeellinen kirves (KM^{n^o} 4496:1)
- alkeellinen poikkitaltta (KM^{n^o} 4496:3)
- nelisivuinen poikkikirves (KM^{n^o} 4496:2)
- poikkikirves (KM^{n^o} 4494:4)
- alkeellinen kirves (KM^{n^o} 13236:1)
- alkeellinen kirves (KM^{n^o} 13236:2)
- hioin (KM^{n^o} 13878:1)
- kourutaltan teelmä (KM^{n^o} 13878:2)
- harmaa puikko (KM^{n^o} 13878:3)

N° 4. Evitskog, Solbacka ~~B^o~~ 1³². Omistaja Axel Nyström, osoite
K.3. Evitskog.

Asuinpaikka sijaitsee noin kilometrin Petäjärven eteläpäästä etelälounaaseen aivan Kylmälä-Evitskog maantien pohjoispuolella. Löydöt on tehty tilan asuinrakennuksesta pohjoiseen ja lanteen päin olevalta, sen ja metsän reunan väliseltä, kaakkoon viettävältä rinnepellolta, etenkin metsän reunassa olevalle saunalle johtavan tien eteläpuolelta. Maaperä ruskeaa moreenimaata. Asuinpaikan korkeus noin 45 metriä merenpinnasta.

Lukuisten esinelöytöjen lisäksi on paikalta tavattu tulisijan jäännös. Paikkaa on käyty tutkimassa vuonna 1949 (Äyräpää, Luho, Hukkinen. Äyräpään kertomus v. 1949 topog.arkistossa). Kasvullisuuden takia hyvin rajoitetuksi jääneessä tutkimuksessa ei tavannut mitään mainittavaa.

Uusi tutkimus tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- kivisen keihäänkärjen kärkipää (KM^o 10009:1)
- reikäkivi (KM^o 10009:2)
- 4 kpl. kvartsisirpaleita (KM^o 10009:3)
- poikkikirves (KM^o 10742:3)
- kivinen keihäänkärki (KM^o 10742:4)
- kivisen keihäänkärjen katkelma (KM^o 10742:5)
- kivisen, harjan keihäänkärjen ketkelma (KM^o 10742:6)
- kivikirveen teräkatkelma (KM^o 10742:7)
- poikkikirveen teräkatkelma (KM^o 10742:8)
- taltantapainen kivi (KM^o 10742:9)
- poikkikirves (?) (KM^o 10742:10)
- hiottujen kivien sirpaleita 2 kpl. (KM^o 10742:11)
- vuorilaji-iskos (KM^o 10742:12)

- poikkikirves (KM_N: 11025:1)
- nuolenkärki (KM_N: 11025:2)
- keihäänkärjen kärkikappale (KM_N: 11025:3)
- keihäänkärki (KM_N: 11025:4)
- kirveen kantapuoli (KM_N: 11025:5)
- kivinen piikki (KM_N: 11025:6)
- vuorilaji-iskos (KM_N: 11025:7)
- alkeellinen, Suomensjärven tyyppinen poikkikirves (KM_N: 12144:1)
- suurikokoinen, alkeellisella kaksipuolisella reunaiskennällä muotoiltu oikoteräinen kirves (KM_N: 12144:2)
- hiontalaa'an kappale (KM_N: 12144:3)
- 1 kvartsi-iskos ja 1 simpukankuoren kappale (KM_N: 12144:4)
- palanut luunsiru (KM_N: 12144:5)

N° 5. Evitskog, Björkhyddan R_N: 1¹³. Omistaja Åke Pihlström, osoite
K.4. Evitskog.

Asuinpaikka sijaitsee noin 50 metriä Kylmälä-Evitskog tien länsipuolella, noin 20 metriä tältä tieltä Siuntion Andbyhyn erkanevasta tiestä etelään. Paikalla on etelään viettävä hiekkarinne. Asuinpaikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta. Tutkiessani tilusrajaa osoittavan ojan itäpuolella olevaa perunamaata tapasin sen alaosasta kvartsikaapimen ja 3 kpl. iskoksia. Kasvavan perunan takia jäi tutkimus pakostakin hyvin suppeaksi. (KM_N: 16172)

Paikalta ei ole aikaisempia löytöjä. Tarkempi tutkimus olisi ehkä aiheellinen.

N° 6.
K.Y.

Evitskog, Aspnäs Rⁿ 4³⁷. Tunnettu aikaisemmin nimellä Salinin uudistila (Europaeus n° 10). Omistaja Alve Malmström, osoite Evitskog.

Paikka sijaitsee noin 750 metriä Kylmälä-Evitskog maantieltä länteen, Siuntion Harvsiin johtavan tien eteläpuolella ja noin 200 metriä stora Lannoträsketistä koilliseen. Paikalla on luoteis-kaakkosuuntainen, matalahko hiekkaharju, jossa on joitakin hiekkakuoppia. (Europaeus on virheellisesti tulkinnut ne asuinkuopiksi, ss. 11 ja 67).

Paikalta on aikoinaan löytynyt hioinkiven kappale. Käydessäni paikalla sain talonväeltä nelisivuisen, poikkiteräisen kirveen, hioimen puolikkaan ja kaksi yhteenkuuluvaa hioinlaan kappaleita. (KMⁿ 16173). Ne on löydetty harjun lounaispuolisesta pellostasta noin 60 ja 120 metriä tieltä kaakkoon sekä harjun rinteeseen kaivetusta autonrasvauspaikasta (hioimen puolikas). Viimeksimainitusta paikasta löysin vuorilaji-iskoksen. (KMⁿ 16173). Harjun eteläpäässä olevasta hiekkakuopasta tapasin punamultaesiintymän, joka kuitenkin saattaa olla luontainen.

On selvää, että harjussa on kivikauden asuinpaikka, vaikkakaan en saanut sitä tarkemmin paikannetuksi. Asuinpaikan korkeus lienee noin 35 metriä merenpinnasta.

Paikka olisi syytä tutkia tarkemmin.

Aikaisempi löytö:

- hioinkiven kappale (KMⁿ 6187:5)

N° 7.
K.4. Evitskog, Alis Rⁿ 10¹. (Europaeus N° 12). Omistaja Erik Waz, osoite Evitskog).

Asuinpaikka on noin 300 metriä Helsinki-Hanko maantieltä pohjois-luoteeseen, Eskilsin talon luota Eriknsäsiin lähtevän tien varrella, noin 200 metriä Stora Lonnoträsketistä itään. Paikalla on kaakkoon viettävä peltorinne, ja asuinpaikkalöydöt on tehty sen alaosasta kahden puolen paikallistietä, mutta pääasiassa kuitenkin tien koillispuolelta.

Asuinpaikan korkeus on noin 33-34 metriä merenpinnasta ja maaperä savea.

Aikoinaan on Aliksen pellosta löydetty eteläsuomalainen poikkikirves, mikä löytö liittyy tähän asuinpaikkaan. Tutkiesani asuinpaikkaa otin talteen 24 kpl. kvartsi-iskoksia sekä 3 kpl. vuorilaji-iskoksia. (KMⁿ 16174).

Enemmät tutkimukset tuskin ovat ajankohtaisia.

Aikaisempi löytö:

- eteläsuomalainen poikkikirves (KMⁿ 4390:1)

N° 8.
K.4. Evitskog, Erikas Rⁿ 4³⁹. (Europaeus N° 11). Omistaja Harry Seger, osoite Evitskog.

Asuinpaikka on noin 600 Helsinki-Hanko maantieltä luoteeseen, stora ja Lilla Lonnoträsketien välisellä kannaksella, noin 300 metriä edellisen ja noin 120 metriä jälkimmäisen rannasta. Paikalla on peltojen yläpuolelle kohoava laajahko kumpu, jonka etelärinteeseen puolivälissä asuinpaikka sijaitsee. Asuinpaikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta ja maaperä savea.

Paikalta on aikoinaan löydetty suuri, kietäen hangattu hiokinivi. Myös talon nykyinen isäntä on löytänyt sieltä pohjalaisen tasataltan, kourutaltan ja poikkikirveen. Tutkiessani

paikkaa otin talteen 32 kpl. kvartsiesineitä ja -iskoksia sekä 2 kpl vuorilaji-iskoksia. (KM~~N~~ 16175)

Enemmät tutkimukset asuinpaikalla tuskin ovat ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- suuri, kiertäen hangattu hioinkivilaaka (KM~~N~~ 5152:1)
- pohjalainen tasataltta (Evitskogin ruotsal. kansakoulu)
- kourutaltta (Evitskogin ruotsalainen kansakoulu)
- poikkikirves (Evitskogin ruotsalainen kansakoulu)

№ 9. Evitskog, Åkernäs RM 7⁵¹. (Europaeus № 14). Omistaja Doris K~~S~~.

Sandfors, osoite Evitskog.

Asuinpaikka sijaitsee noin 300 metriä Helsinki-Hanko maantieltä etelään, noin 150 metriä Backträskin rannasta luoteeseen ja noin 150 metriä Åkernåsin tilan asuinrakennuksesta koilliseen. Asuinpaikan pohjoispuolella on matala, metsäinen mäki, jossa sijaitsee Riudden niminen huvila. Asuinpaikka on noin 40 metriä metsänreunasta ja noin 40-80 metriä Riuddeniin johtavasta tiestä loivasti etelään viettävällä pellolla. Asuinpaikan korkeus on noin 37 - 39 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekansekaista savea.

Aikoinaan on Åkernåsin maalta löydetty suuri, pyöreä reikäkivi.

Tutkiessani k.o. paikkaa se oli perunamaana, mutta saatoin löytää vielä pienikasvuisten perunanvarsien lomista 6 kpl. kvartsi-iskoksia. Tutkimusvaikeuksista johtuen asuinpaikan laajuuden määrittäminen ei ollut mahdollista. (KM N~~o~~ 16176)

Tarkemmat tutkimukset asuinpaikalla ehkä aiheelliset.

Aikaisempi löytö:

- suurikokoinen, pyöreä reikäkivi (säilytetty Kirkkonummen museossa, mutta joutunut museon jäätyä Porkkalan vuokra-alueelle hukkaan.)

N° 10. Evitskog, Solvik (Varsinainen löytöpaikka Överkurkin puolella, Europaeuksella Birger vigts parcell, N° 20). Omistaja Eino Levonius, osoite Evitskog.

K.3.

Asuinpaikka sijaitsee noin 300 metriä Helsinki-Hanko maantien eteläpuolella ja noin 150 metriä Backträskin lahdelmasta pohjoiseen. Asuinpaikan kautta kulkee tie Överkurkiin. Löytöjä on viimeksimaitun tien lounaispuolelta aivan kylänrajan tuntumasta sekä tien koillispuolelta aivan tielle ulottuvan pienen peltokumpareen koillisreunasta. Asuinpaikan korkeus on noin 33-34 metriä merenpinnasta. Maaperä savea.

Aikoinaan on paikalta löytynyt kiviaseen teelmän katkelma. Löytö on todennäköisesti tehty peltokumpareen tienoilta, jonka lähellä vigtin asunto on sijainnut. Solvikin talosta sain kourutaltan, joka on löytynyt kylänrajan tienoilta noin 60 metriä tieltä lounaaseen. Viljelysten takia rajoitetuksi jääneessä tutkimuksessani löysin peltokumpareen eteläreunasta, tien varresta kvartsikaapimen ja siitä lounaaseen kvartsi-isoksen sekä kaksi simpukankuoren palasta. (KM^{n^o} 16177)
Paikalla olisi ehkä syytä suorittaa tarkempi tutkimus.

Aikaisempi löytö:

- kiviaseen teelmän katkelma (KM^{n^o} 6465:7)

2. Kvarnbyån vesireitti (Kirkonseutu)

N° 11. Kvarnby, Sällbacka Rⁿ 3³⁷. Omistaja Otto Nordberg, osoite
K.3. Kvarnby.

Asuinpaikka sijaitsee noin 500 metriä kirkolta volsiin johtavalta tieltä länteen ja noin 300 metriä Kvarnbyn tieltä koilliseen Ingelsån notkon lounaisreunalla. Paikalla on itään viettävä hiekkainen peltorinne. Asuinpaikan korkeus on noin 22 - 24 metriä merenpinnasta. Nykyisen asuinrakennuksen pohjoispuolella on vanhan rakennuksen kivijalka, jonka itäpuolelta (n. 20 metrin päästä) aikaisemmat löydöt on tehty. Tutkiessani paikkaa löysin pellosta noin 30 metriä kivijalasta itäkoilliseen saviastianpalan ja joitakin metreja ylempää kvartsi-iskoksen. (KMⁿ 16178). Kasvullisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin, mutta saviastianpala osoittaa asuinpaikan kuuluvan kampakeramiikan kauteen.

Lähemmät tutkimukset paikalla ehkä aiheelliset.

Aikaisemmat löydöt:

- nelisivuinen poikkikirves (Sjundeå hembygdförenings samling, N° 63)
- kourutaltta, käyraselkäinen (sama, N° 61)
- oikokirves (KMⁿ 10799)

N° 12. Pappila. (Europaeus N° 31). Omistaja Kirkkonummen seurakunta.
K.5.

Asuinpaikkaa on kasitellyt myös Meinander, sivu 67.

Kaiv. 1964 . löydöt KM 16289

Asuinpaikka sijaitsee noin 300 metriä Kirkkonummen kirkolta pohjoiseen pappilan välittömässä ympäristössä kahden puolen sen ohitse kulkevaa tietä. Kyseessä on etelään viett-

tävä hiekkainen rinne, jossa löytöpaikat sijaitsevat 25 metrin korkeuskäyrän kahden puolen. aina 150 metrin etäisyydelle asti aikaisemmat löydöt on tehty/pappilan länsipuolelta kunnan hiekkakuopasta, pappilan riihen luota (purettu), voudin rakennuksen luota ja pellolta noin 10 metriä pappilasta lounaaseen. Tutkiessani asuinpaikkaa saatoin todeta sen huomattavan laajaksi, joskin osa näyttää tuhoutuneen. Noin 50 metriä pappilasta länteen, pappilan kohdalta hiekkakuopalle pohjoispuolisesta/ johtavan tien/penkasta löysin muutamia saviastianpalasia. Niitä löytyi myös tien eteläpuolella olevien peltosarkojen yläpäästä aina maantielle asti idässä. Ojista maantien kummaltakin puolen noin 10 metriä pappilasta etelään tapasin lieden jälkiä ja samoin löytyi ojista saviastianpaloja. Edelleen on pappilan itäpuolella toinen hiekkakuoppa. Sen itäreunassa olevan kielekkeen (kohoa ympäristöä korkeammalle) reunasta, paikalla kasvavan männyn juurista löysin kaksi pientä saviastianpalaa ja kvartsikaapimen. Asuttu alue on näinollen mahdollisesti ollut ainakin 300 metriä leveä, mikäli ei ole kysymys kahdesta erillisestä asuinpaikasta. Kaiken kaikkiaan otin asuinpaikalta löytöinä talteen 23 saviastianpalaa, 26 kvartsiäsinettä tai iskosta ja yhden kivilaji-iskoksen.

(KMN^o 16179 (it.)
16180 (länt.).)

Tarkemmat tutkimukset paikalla aiheellisia ja sitäpaitsi kiireellisiä, koska alueelle on tarkoitus ensi tilassa ryhtyä rakentamaan seurakuntien rakennuksia.

Aikaisemmat löydöt:

- puolivalmis kiviase, rikkoutunut (KMN^o 6912:6)
- riihioimen katkelma (KMN^o 6941:4)
- viisi saviastianpalaa (KMN^o 7299:36 ja 7322:1)
- kvartsi-iskos ja viisi palamatonta luunpalaa (KMN^o 7322:2)

- kivikirves (KM~~N~~ 8043:1)
- saviastianpala (KM 8043:2)
- saviastianpala (KM 8286:2)
- saviastianpala (KM~~N~~ 8532:1)
- saviastianpala (KM~~N~~ 8822:3)
- käsihioin ja käsihioimen kappale (KM~~N~~ 8881:1)
- kvartsi-iskos (KM~~N~~ 8881:2)
- saviastianpaloja (KM~~N~~ 8881:3)
- hiotun kiviesineen kappale (KM~~N~~ 9620:16)

3. Strömsby - Sundsberg väylä

N° 13. Kolsarby, Kirkkonummen kunnan maa. (Entinen Nybacka niminen
K.5. torppa, Europaeus N° 34).

Paikka on Kirkkonummi-Obbnäs maantien pohjoispuolella olevasta venäläisten sotilaiden hautamuistomerkestä koilliseen, noin 40 metriä muistomerkin kiviaidan koilliskulmasta. Metsänreunassa on vielä nähtävissä vanha torpanpaikka. Varsinaiselta torpanpaikalta noin 20 metriä pohjoiseen on maassa muutamia suurehkoja kuoppia lounaaseen viettävässä hiekkarinteessä. Näistä pohjoisemman yläreunamassa on nähtävissä nokimaakerros ilmeisestikin kivikautisen asuinpaikan jäljiltä. Paikan korkeus on noin 19 metriä merenpinnasta.

Nybackan torpan läheltä, etelään (?) viettävästä rinteestä, soramaasta on aikoinaan löytynyt muutaman sylen etäisyydellä toisistaan kaksi kiertäen hangattua hioinkiveä. Näitten hioinkivien löytöpaikka on ilmeisestikin ollut edellä mainitusta nokimaasiintymästä jonkin matkaa etelään. Koska paikka oli täysin luonnontilassa, ei sen perusteellisempaan tutkimiseen ollut mahdollisuutta.

Tarkempi tutkimus paikalla olisi ehkä aiheellinen.

Aikaisemmat löydöt:

- suuri, kahdelta puolen kiertäen hangattu hioinkivi
(KM N° 5084:1)
- suuri, yhdeltä puolen kiertäen hangattu hioinkivi
(KM N° 5090)

5. Vitträskin vesireitti

N° 14. Vitträsk, Oitbackan kartanolle kuuluva pelto RN^o 1¹⁷.

K.3.

(Vastannee Europaeuksen N:oa 53.)

Asuinpaikka on noin 140 metriä Vitträskistä pohjoiseen ja noin 160 metriä Oitbackasta Volsiin johtavan tien eteläpuolella sekä noin 250 metriä Aavaranta nimisen huvilatilan päärakennuksesta itään. Se on pellon reunassa, peltoon koillisesta kolmionmuotoisena pistävän metsäniemekkeen kärjen kohdalla. k.o. kohdalla alkaa peltorinteen jyrkempi vietto kohden rantaa. Asuinpaikan korkeus on noin 33 metriä merenpinnan yläpuolella. Maaperä on hiekkaa, ilmeisesti muinoinen hiekkasärkkä.

Vitträskin tilan pellostä on aikoinaan löytynyt nelisivuinen poikkikirves. Meilahden yhteiskoulun arkeologian kerho löysi retkellään paikalta 7 kpl. kvartsi-iskoksia.
(KMN^o 16181)

Paikan tarkempi tutkimus tuskin ajankohtainen.

Aikaisempi löytö:

- nelisivuinen poikkikirves (KMN^o 2346:80)

N° 15. Bobäck, Rauhala RN^o 9²². Omistaja rva Hilda Väyrynen,

K.3.

osoite Luoma, Rauhala, kaupungissa Laivurinkatu 10 B.

Asuinpaikka sijaitsee Vitträskin pohjoisrantaan noudattelevan maantien pohjoispuolella noin 220 metriä Rauhalan tilan päärakennuksesta länsiluoteeseen. Tien pohjoispuolisessa pellossa on k.o. kohtaa pieni metsäsaareke, jonka itäpuolitse tuleva puro lähenee tällä kohtaa maantietä. Puronotkossa on kaivo. Asuinpaikka on kaivosta luonaaseen olevan, koilliseseen viettävän rinteeseen keskivaiheilla. Paikan korkeus on noin 33 metriä merenpinnasta ja maaperä

savea.

Asuinpaikalta löytyy kvartssia varsin suurinakin paloina (varastoituna?). Olen ottanut paikalta talteen 28 kpl. kvartsi-
esineitä, iskoksia ja paloja. (KMⁿ 16182).

Paikan tarkempi tutkiminen tuskin ajankohtaista.

N° 16. Bobäck, Rauhala Rⁿ 9²². Omistaja rouva Hilda Väyrynen, osoite Luoma, Rauhala.
K.3.

Asuinpaikka sijaitsee vitträskin pohjoispuolelle, rantaa noudattelevan maantien varrella, noin 300 metriä Rauhalan tilan päärakennukselle johtavan pihatien risteyksestä itään. Paikalla pistää metsäinen mäki kolmionmuotoisena kiilana idästä pitkin tienvartta peltojen väliin, jolloin tie tekee mutkan etelä-kaakkoon. Asuinpaikka on aivan metsäniemekkeen kärjessä. Tien koillispuolelta ojanpenkasta löysin kaksi saviastianpalasta ja tien toiselta puolen pellosta yhden kvartsi-iskoksen. Asuinpaikan korkeus on noin 33 metriä merenpinnasta ja maaperä savea. (KMⁿ 16183).

Asuinpaikka olisi ehkä syytä tutkia tarkemmin, koska se on tiealueella ja sitäpaitsi sen ylitse ajetaan mäessä sijaitsevalle kotitarvesahalle.

N° 17. Bobäck, Björkhälla Rⁿ 1⁴³. Omistaja Arthur Korkman, osoite Luoma.
K.3.

Asuinpaikka sijaitsee noin 200 metriä Fasan tienhaarasta itään, Bobäckeniin laskevan puron itäpuolisen rinteiden päällä. Itse asuinpaikka näyttää olevan Luoman aseman suuntaan vievän maantien pohjoispuolella, koska tiepenkassa on näkyvissä liedenjälki ja samasta penkasta on myös saviastianpalalöydöt, mutta mahdollisesti se ulottuu myös tien eteläpuoliselle pellolle, josta on kvartsi-iskosten löytö aivan tien varresta.

Tien suunnassa asuinpaikka näyttää rajoittuvan Korkmanin varsinaiselle tontille, koska sen länsipuolisesta pellostä ei ainakaan tähän mennessä ole löytöjä. Asuinpaikan korkeus on noin 25 metriä merenpinnasta ja maaperä savea.

Löytöinä, joista osa on Meilahden yhteiskoulun arkeologian kerhon retkellä tehtyjä, on saatu talteen 10 saviastianpalaa, kvartsinen nyrkki-iskuri ja kaksi iskosta. (KMⁿ 16184)

Paikalla olisi ehkä syytä suorittaa tutkimus tonttialueen tien puoleisen pään ollessa vielä nyt luonnontilassa.

N° 18. Bobäck, Tyrisk Rⁿ 2⁶⁸ (Europaeus N° 55). Omistaja ev.luutn.

K.6.

Lars Ehrnrooth, osoite Bobäck, Tyrisk.

Asuinpaikka sijaitsee noin 150 metriä Espoon kartanon ja Jorvaksen väliseltä maantieltä Vitträskiin vievän tien varrella, paikalla, jossa Tyriksen pihan kautta kukeva tie yhtyy viimeksimainittuun tiehen. Paikalla on loivasti viettävä hiekkainen etelärinne. Korkeus on 20-21 metriä merenpinnasta.

Aikaisemmin on näiltä paikoin löydetty kiertäen hangatun hioinkiven osa. Viljelysten takia saatoin vain rajoitetusti tutkia paikkaa, mutta Vitträskin tien itäpuolella olevan pelton reunasta, noin 20 metriä Tyriksen puutarhan aidasta etelään löysin pienen kvartsi-iskoksen ja harmaan kivensirun, joka mahdollisesti on hiotun kiviaseen palanen. (KMⁿ 16185)

Paikalla olisi ehkä syytä suorittaa tarkempi tutkimus.

Aikaisempi löytönumero:

- kiertäen hangatun hioinkiven osa (KMⁿ 7525:1)

N° 19.
K.6.

Bobäck, Tyris Rⁿ 2⁶⁸. Omistaja kenr.majuri Gustaf Ehrnrooth,
osoite Bobäck, Tyris.

Asuinpaikka sijaitsee Tyriksen vihannesmaassa noin 50 metriä
päärakennuksesta länsilounaaseen. Kyseessä on hyvin loivasti
etelään viettävä hiekkarinne, jonka vietto alempana jyrkke-
nee. korkeus on noin 20 metriä merenpinnasta.

Löysin paikalta hyvin suppealta alueelta 6 kpl. saviastian-
paloja ja yhden savitiivisteeltä vaikuttavan palaneen saven
kimpaleen. (KMN=16186)

Tarkempi tutkimus paikalla aiheellinen.

6. Mankkaanjoen vesireitti

a) Oitbacka ja Leivosböle

№ 20. Leivosbole, Dubbeltorpet R[№] 2¹¹. (Europaeus № 56). Omistaja
K.3. Georg Forsman, osoite Oitbacka.

Asuinpaikka sijaitsee Rapakärr-nimisellä peltoalueella noin 1 km. Oitbackan kartanosta etelään. Paikassa, jossa metsän kautta tuleva tie kohtaa peltoalueen reunan, on purolle laskeutuvan rinteeseen puolivälissä vanha Dubbeltorpet nimellä tunnettu rakennus. Tämän rakennuksen liepeiltä on useista eri kohdin aina 200 metrin etäisyydelle itään päin tehty useita kivikautisia esinelöytöjä. (kts. Europaeus). Kyseessä on asuinpaikaksi erittäin sovelias etelään viettävä rinnealue, jossa maaperä ylempänä on hiekaista, mutta alempana savimaata. Löytöpaikat ovat noin 35 metrin korkeudella merenpinnasta.

Käydessäni paikalla oli k.o. rinnealue nurmena, joten en saanut sitä tarkemmin tutkituksi enkä asuinpaikkaa lähemmin paikannetuksi. Todennäköisesti siitä kuitenkin ainakin osa on noin 20 metriä rakennuksesta etelään.

Asuinpaikka on ehkä joskus syytä tutkia tarkemmin.

Aikaisemmat löydöt:

- nelisivuinen poikkitaltta (K~~M~~ 5585)
- länsisuomalainen oikokirves (K~~M~~ 7092:1)
- länsisuomalainen oikokirves (K~~M~~ 7092:2)
- länsisuomalaisen oikokirveen kärkiosa (K~~M~~ 7299:18)
- länsisuomalaisen oikokirveen kärkiosa (K~~M~~ 7102:9)

N° 21.
K.3. Leivosböle, Oitbackan kartano Rⁿ 2²⁶. (Framhoparnin asuinpaikka, Europaeus N° 57). Omistaja rouva Anna Topelius, osoite Oitbackan kartano. (kts. Meinander sivu 67). Asuinpaikka sijaitsee pienellä peltokukkulalla välittömästi Isojärven (Lojärven) itäpäästä itään (kts. Äyräpään kartta topog. arkistossa). Kukkulan korkeus on noin 20 metriä merenpinnasta. Kukkulan yläosa on hiekkaa, alempana savea. Käydessäni paikalla oli k.o. alue viljeltynä, joten en voinut sitä tarkemmin tutkia.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- kivistä (KMN^o 7349:7)
- suuri, kaksipuolisesti kiertäen hangattu hioinkivi
(KMN^o 6407:9)
- 4 hioinkiven kappaletta (KMN^o 7299:19)
- kvartsi-iskoksia sekä piinpalanen (uudempaa kivääripiitä?)
- 13 kpl. saviastianpalasia

N° 22.
K.3. Leivosböle, Oitbackan kartano Rⁿ 2²⁶. (Storsbackan asuinpaikka, Europaeus N° 59). Omistaja rouva Anna Topelius, osoite Oitbackan kartano. Asuinpaikka sijaitsee Isojärven (Lojärven) eteläisimmän rannan ja Helsinki-Hanko maantien välisen kukkulan rinteillä. Kyseessä on lähinnä etelärinteen jyrkästi viettävä länsipää, mutta myös kukkulan itäpuoliselta pellolta on löytö (kts. Äyräpään kartta topog. arkistossa). Viimeksimainittu (reikäkiven puolikas) on kuitenkin ehkä erillinen irtolöytö. Maaperä peltona olevalla asuinpaikalla on savea. Sen korkeus 20-25 metriä merenpinnasta. Tutkiessani paikkaa en tavannut mitään mainittavaa.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- eteläsuomalainen poikkitaltta (KM: 6702:6)
- reikäkiven puolikas (5848:1)
- nelisivuinen hioin
- 3 hioinkiven katkelmaa
- litteä hionkivi
- hioinkiven palanen
- taltanmuotoinen hioin
- 12 kpl. nuorakeraamisia saviastianpaloja

N° 23. K 3. Leivosböle, Oitbackan kartano Rⁿ 2²⁶. (Skålan pellon asuinpaikka, Europaeus N° 62.) Omistaja rouva Anna Topelius, osoite Oitbackan kartano.

Kyseinen peltoalue sijaitsee Oitbackasta vitträskiin vievän tien varressa, noin 800 metriä Oitbackan kartanosta kaakkoon, nykyisen kansakoulun (entisen Skålan talon) eteläpuolella. Näyttää siltä, että alueella on itse asiassa ollut kolme erillistä asuinpaikkaa:

1. Tien eteläpuolelle ulottuva kumpare, jolla kansakoulu sijaitsee. Sen etelään viettävälle hiekkaiselle peltorinteelle sattuneet joukko aikaisempia löytöjä. Korkeus on noin 30 metriä merenpinnasta. Tutkiessani paikkaa löysin siitä piinpalasen. (KM: 16187)
2. Pellon toisella puolen, metsänreunassa, kansakoulusta kaakkoon, Rapakärr-peltoalueelle vievän tien varressa, on lato, jonka perustuksia kaivettaessa löydettiin kaksi kourutaltoa ja kaksoistaltoa. Paikan korkeus on lähes 35 metriä merenpinnasta. Kasvavan viljan takia en voinut tutkia ladon edessä olevaa peltoa tarkemmin. Täällä mäen alla oleva peltorinne viettää pohjoiseen.

3. Lännempänä Vitträskin tie nousee metsään pohjoiseen viettävää rinnettä. Tältä rinteeltä on aikaisemmin löydetty kolme nuorakeraamista saviastianpalaa. Tutkiessani paikkaa löysin pellolta valittömästi tien itäpuolelta piinpala-
sen ja sen länsipuolelta perunapellosta, kolme kvartsi-
iskosta. (KMN: 16188). Viimeksimainittu pelto kuuluu Hästhagen nimiselle tilalle, RN 2¹³ (omistaja E. Forsström, osoite Vitträsk). Löytöpaikkojen korkeus noin 33-34 metriä merenpinnasta ja maaperä savea.

Tarkempi tutkimus ainakin löytöpaikoilla 2 ja 3 on ajan-kohtainen, koska suunniteltu uusi yhdystie tulee kulkemaan juuri niitten kautta. (kts. maist. Hirviluodon sitä koskevaa tarkastuskertomusta topog. arkistossa.)

Aikaisempia löytöjä:

- eteläsuomalainen poikkitaltta (KMN: 5944:40)
- eteläsuomalaisen poikkitaltan puolikas (KMN: 6407:5)
- kaksi kiviaseen katkelmaa
- kaksi kiertäen hangatun hioinkiven palasta
- kaksipuolisesti hangatun hioinkiven palanen
- kolme hioinkiven katkelmaa
- kolme nuorakeraamista saviastianpalasta
- tasataltta (KMN: 9717:1)
- kahtia katkennut hioin (KMN: 9717:2)
- kourutaltta (Oitbackan kartanon kokoelmissa)
- kourutaltta (Oitbackan kartanon kokoelmissa)
- kaksoistaltta (Oitbackan kartanon kokoelmissa)

N° 24. Oitbacka, Kvarnåker (Europaeus N° 65).

K.3.

Kyseinen asuinpaikka-alue sijaitsee Kalakosken myllyn länsipuolella noin 1 km. Oitbackan kartanosta länsilounaaseen. Peltoalueen keskellä sijaitsee laaja hiekkainen kumpu, jossa on kolme hiekkakuoppaa. Sen eteläpuolinen, etelään viettävä peltorinne on myös varsinkin yläosaltaan hiekkaperaista. Tästä kummusta koilliseen kulkee matala hiekkainen harjanne tienvarren metsässä sijaitsevaa asuinrakennusta kohden. Sekä kummun että tämän harjanteen tienoot ovat nyttemmin joutuneet omakotiasutuksen piiriin. Alueella on ainakin kaksi erillistä asuinpaikka-aluetta.

1. Kummulle ja sen eteläpuoliselle peltorinteelle sijoittuu erittäin suuri määrä löytöjä, joista osa liittyy maisteri Guy Topeliuksen alueella suorittamiin kaivauksiin (kts. Europaeus N° 65 sekä kartta topog. arkistossa). Paikalla käydessäni saatoin viljelysten takia kohdistaa tutkimukseni vain kummun eteläpuolisen peltorinteen käsitäviin Björkliden- nimisen tilan (RN^o 1¹⁴) alueisiin. Tilaan omistaa Knut Klingberg, osoite Vitträsk. Pellolta, asuinrakennuksesta noin 20-30 metriä itään löysi etelään viettävältä rinteeltä, noin 33-34 metriä merenpinnasta kourutaltan kärkikatkelman sekä 68 kpl. kvartsiesineitä ja -iskoksia (KMN^o 16189). Tästä jonkin matkaa itään, itäisimmän hiekkakuopan alapuolelta, itäkaakkoon viettävältä rinteeltä, suunnilleen samalta korkeudelta, löysin hioinlaan kappaleen sekä 22 kpl. kvartsi-iskoksia. (KMN^o 16190)

Edelleen totesin viimeksimainitusta paikasta etelä-kaakkoon, lähellä jokirantaa olevassa pienessä hiekkakumpareessa punamultaesiintymän, joka kuitenkin saattaa olla

luontainen.

Tutkimus alueella tuskin ajankohtainen. (Kts. myös maisteri Hirviluodon tarkastuskertomus top. arkistossa.)

Aikaisemat löydöt:

- vanhimmat löydöt (kts. Europaeus n° 65).
- rikkoutunut kivikirves (KMn^o 7704:4)
- poikkikirveen katkelma (KMn^o 7704:5)
- hiotun kiviesineen katkelma (KMn^o 7704:6)
- 4 kvartsi-iskosta ja palanut kivenpalanen (?) (KMn^o 7704:7)
- sädekiviliuskeiskos (KMn^o 7704:8)
- 25 saviastianpalaa (KMn^o 7704:9)
- eteläsuomalainen oikotaltta (KMn^o 7734:1)
- hioimen kappale (KMn^o 7734:2)
- hioinkiven kappale (KMn^o 7734:3)
- hioinkiven kappale (KMn^o 7734:4)
- suipponiskainen kirves (KMn^o 7825:1)
- 3 kpl. hioinkiven palasia (KMn^o 7825:2)
- Vuorilaji-iskosa (KMn^o 7825:3)
- 3 kpl. kvartsi-iskoksia (KMn^o 7825:4)
- saviastianpala (KMn^o 7825:5)
- hioimen pala. kvartsi-iskoa ja polttamaton luupala (KMn^o 7852:4)
- puolivalmis tasataltta (KMn^o 7895:1)
- hioinla'an kappale (KMn^o 7895:2)
- kiviaseen katkelma (KMn^o 7895:3)
- kiviaseen katkelma (KMn^o 7895:4)
- vuorilaji-iskosa (KMn^o 7895:5)
- 10 kpl. saviastianpaloja (KMn^o 7895:6)
- hioimen katkelma (KMn^o 7908:1)
- Suomusjärven tyyppin poikkikirves (KMn^o 7909:3)

- piiliuska (KM: 8038:1)
- väärttinänhyrrä (KM: 8038:2)
- saviastianpala (KM: 8038:3)
- alkeellinen taltta (KM: 8745:1)
- 3 kvartsi-iskosta ja vuorilaji-iskos (KM: 8745:2)
- 14 kpl. saviastianpaloja (KM: 8745:3)
- hiomakivi, kvartsinen iskukivi ja kvartsi-iskos
(KM: 8822:4)
- kivikirves (Oitbackan kartanon kokoelmat, ei esiinny
KM:n luetteloissa)
- 17 kvartsiesinettä ja -iskosta sekä kivi-iskos
(KM: 15096:1-7)

2. Kummusta koilliseen olevan hiekkaharjanteen asuinpaikka sijaitsee suunnilleen kummun ja Lappböleen johtavan tien puolivälissä, pellolla olevan laskuojan lounaispuolella. Myös tältä asuinpaikalta on tehty koko joukko löytöjä (kts. Europaeus № 65 ja kartta topog.arkistossa). Käydessäni paikalla en omakotitonteilla ja pellolla olevien viljelysten takia pystynyt tarkemmin paikallistamaan tätä asuinpaikkaa.

Paikalle syntyneen omakotiasutuksen takia olisi tarkempi tutkimus alueella aiheellinen.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhemmista löydöistä kts. Europaeus № 65.
- saviastian pohjapala (KM: 7704:10)
- iskukivi (KM: 9107:13)
- vuorilaji-iskos (KM: 9107:14)
- 18 kpl. saviastianpaloja (KM: 9107:15)
- hioimenkappale, hioimenpala ja 3 kvartsi-iskosta
(KM: 9429:6)
- 20 kpl. saviastianpaloja (KM: 9429:7)

N° 25.
K.3.

Oitbacka, Oitbackan kartano Rⁿ 1¹⁷. (Onnimäki-nimisen torpan paikka, Europaeus n° 138. Europaeus käsittelee paikan Lappbölen yhteydessä, mutta toteami asuinpaikka on Oitbackan puolella). Omistaja rouva Anna Topelius, osoite Oitbackan kartano.

Asuinpaikka sijaitsee Lappbölen maantien itäpuolella, noin 700 metriä Kalakosken sillalta länsiluoteeseen. Peltoalue tunkeutuu Isojärven (Lojarven) rannoilta aina maantielle asti kapeana kaistana juuri tällä kohden. Rintne on tieltä lähtiessä aluksi varsin loiva, mutta jyrkkee sitten huomattavasti. Asuinpaikka sijaitsee juuri tämän jyrkän laskun yläpuolella koko pellon leveydeltä noin 35 metrin korkeudella merenpinnasta. Rinteen vietto on kohden itää ja maaperä hiekkaa.

Onnimäen torpan yhteydessä mainitaan useita aikaisempia löytöjä, joiden uskon liittyvän juuri tähän asuinpaikkaan. Tutkiessani paikkaa otin talteen 15 kpl. kvartsi-iskoksia. (KMⁿ 16191).

Tutkimukset paikalla tuskin ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- Jäkärälä-tyyppinen kirves (KMⁿ 6761:1)
- alkeellinen taltta (KMⁿ 7092:3)
- poikkikirveen teräkatkelma (KMⁿ 10192:3)
- saviesine (KMⁿ 10283:5)
- saviesine (KMⁿ 10283:6)

b) Kauhalan kylän eteläosa

N° 26. Kauhala, Lovik Rⁿ 2⁴¹ ja Strängnäs 2⁴⁵. (Koivistosved
K.3. ja Strandåker, Europaeus N° 68). Omistaja Odin Nordblad,
osoite Kauhala.

Asuinpaikka sijaitsee noin 400 metria Helsinki-Hanko tieltä Kauhalan tietä koilliseen. Tien itäpuolella aivan sen vieressä on Nordbladin kasvihuoneet ja niitten vierestä johtaa pihatie kaakon suuntaan metsän reunassa olevalle asuinrakennukselle. Asuinpaikka näyttää sijainneen lähinnä tämän pihatien koillispuolella kasvihuoneista kaakkoon. Asuinpaikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekansekaista savea.

Alueelta on varsin suuri määrä aikaisempia löytöjä. Kasvillisuuden takia saatoin tutkia sitä vain osittain. Löytöinä otin talteen 2 saviastianpalaa, 15 kpl. kvartsiesineitä ja -iskoksia sekä vuorilaji-iskoksen. (KMN^o 16192). Saviastianpalat ja pääosa iskoksista on alueelta, joka ulottuu kasvihuoneen seinästä noin 20 metriä kaakkoon ja saman verran pihatiestä koilliseen. Joitakin iskoksista on löytynyt pihatien kahden puolen muutamia kymmeniä metrejä edempää asuinrakennukselle päin. Lisäksi on yksi iskos löytynyt pellonreunasta noin 60 metriä asuinrakennuksesta pohjoiskoilliseen. Talon isännän ilmoituksen mukaan on asuinrakennuksen pohjoispuolella olevan kaivon luota löytynyt kivikirves, joka kuitenkin on joutunut hukkaan. Strandåkernin puolta (kartassa Rⁿ 4⁷⁸) en voinut viljelysten takia lainkaan tutkia.

Asuinpaikan tarkempi tutkiminen tuskin ajankohtaista.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhimmat löydöt kts. Europaeus N° 68 ja kartta topog. arkistossa.

- veneenmuotoisen vasarakirveen katkelma (KM№ 7734:7)
- iskukivi (KM№ 7734:8)
- hioin (KM№ 7734:9)
- 2 luunpalaa (KM№ 7734:10)
- noin 235 nuorakeraamista saviastianpalaa (KM№ 7734:11)
- palanut luunsiru (KM№ 7734:12)
- alkeellinen kirves (KM№ 7771:2)
- länsisuomalainen oikokirves (KM№ 7771:3)
- pieni taltta (KM№ 7771:4)
- taltan kantakappale (KM№ 7771:5)
- käsihioin (KM№ 7771:6)
- kvartsi- ja kvartsiitti-iskos (KM№ 7771:7)
- 42 kpl. saviastianpaloja (KM№ 7771:8)
- vuorilaji-iskos ja 2 saviastianpalaa (KM№ 7856:1)
- iskukiven puolikas (KM№ 7868:5)
- vuorilaji-iskos ja 150kpl.saviastianpaloja (KM№ 7868:6)
- oikokirveen teräkatkelma (KM№ 7877:1)
- oikokirves (KM№ 7877:2)
- teelmän kantakappale (KM№ 7877:3)
- 3 kpl. käsihioimen katkelmia (KM№ 7877:4)
- tasataltan lohella (KM№ 7877:5)
- kiviaseen katkelma (saha tai veitsi) (KM№ 7877:6)
- 4 kpl epävarmoja kiviaseita (KM№ 7877:7)
- vuorilaji-iskos (KM№ 7877:8)
- 130 kpl. saviastianpaloja (KM№ 7877:15)
- kirveen katkelma (KM№ 7908:2)
- teelmä (KM№ 7908:3)
- hioimen katkelma (KM№ 7908:4)
- 18 kpl. saviastianpaloja (KM 7908:5)

- pohjalaisen tuuran kärkiosa (KM: 8206:1)
- alkeellinen taltta (KM: 8206:2)
- saviastianpala (KM: 8206:3)
- kiviaseen teelmä (KM: 8881:4)
- tasataltan teräpuolikas (KM: 8881:5)
- kiilleliuskakovasin (KM: 8881:6)
- 3 kpl. iskoksia (KM: 8881:7)
- saviriipus (KM: 8881:8)
- noin 200 kpl. saviastianpaloja (KM: 8881:9)
- kirveen teräkappale (KM: 9010: 6)
- tasataltta (KM: 9010:7)
- teelmä (KM: 9010:8)
- teelmä (KM: 9010:9)
- saviastianpaloja (KM: 9010:10)
- taltta (KM: 9940:17)
- oikokirves (KM: 9107:1)
- hioimen kappale (KM: 9107:2)
- hiomakivi (KM: 9107:3)
- kiviesineen tekele (KM: 9107:4)
- kiviesineen tekele (KM: 9107:5)
- kiviesineen tekele (KM: 9107:6)
- kaksi kvartsi-iskosta (KM: 9107:7)
- saviastianpaloja (KM: 9107:8)
- tasataltta (KM: 9268:5)
- pikkutaltta (?) (KM: 9268:6)
- kvartsi-iskos (KM: 9268:7)
- saviastianpaloja (KM: 9268:8)
- pikkutaltta (KM: 9268:9)
- 6 kpl. saviastianpaloja (KM: 9767:2)

- alkeellinen tasataltta (KM₁₉₄ 9801:1)
- taltan teräkappale (KM₁₉₄ 9801:2)
- oikokirves (KM₁₉₄ 9801:3)
- 4 liuskeiskosta (KM₁₉₄ 9801:4)
- kvartsinen kaavin (KM₁₉₄ 9801:5)
- kvartsinen kaavin (KM₁₉₄ 9801:6)
- kvartsinen kaavin (KM₁₉₄ 9801:7)
- kvartsi-iskos (KM₁₉₄ 9801:8)
- saviastianpaloja (KM₁₉₄ 9801:9)
- kuonanpala (KM₁₉₄ 9801:10)
- 2kpl. kivi-iskoksia (KM₁₉₄ 10557:1)
- 3 saviastianpalaa (KM₁₉₄ 10557:2)
- piikivi-iskos (KM₁₉₄ 10810:13)
- saviastianpaloja (KM₁₉₄ 10810:14)
- 4 saviastianpalaa (KM₁₉₄ 11186:9)
- kivi-iskos (KM₁₉₄ 11186:10)
- 2 kvartsi-iskosta (KM₁₉₄ 11186:11)

N° 27. Koivistoåkern Rⁿ 4⁷⁷. (Europaeus N° 69). Omist^aja A.Sand-
blom. Osoite Evitskog, Kurk.

K.3.

Asuinpaikka sijaitsee vastapäätä edellistä asuinpaikkaa Kauhalan tien länsipuolella tieltä luodetta kohden pistävän harjanteen kärkiosassa, koilliseen viettävällä rin-
teellä. Asuinpaikan korkeus on noin 35 metriä merenpin-
nasta. Siitä on aikaisemmin tehty koko joukko löytöjä.
Koska koko alue oli pitkällä heinällä en voinut kuiten-
kaan tarkemmin paikallistaa asuinpaikkaa.

Tarkempi tutkimus paikalla ehkä aiheellinen.

Aikaisemmat löydöt:

- alkeellinen kirves (KMⁿ 6081:2)
- alkeellinen taltta (KMⁿ 5406:4)
- alkeellinen, hiomaton taltta (KMⁿ 4887:6)
- poikkikirves (KMⁿ 6472:2)
- keihäänkärjen katkelma (KMⁿ 6336:1)
- käsihioimen katkelma (KMⁿ 5369:5)
- saviastian tai savilusikan palanen (KMⁿ 6336:1b)
- verkon paino, poltettua savea, otaksuttavasti myö-
häisempää tekoa (KMⁿ 6407:3)
- poikkikirves (KMⁿ 7950:1)
- vuorilaji-iskos (KMⁿ 7950:2)
- pieni tasataltta (KMⁿ 11186:15)

N° 28. Kauhala, Sikunsuo RN^o 4²⁴. (Europaeus N° 70). Omistaja
K.3. A. Sandblom, osoite Evitskog, Kurk.

Asuinpaikka sijaitsee Kauhalan tien varressa olevasta Nordbladin kasvihuoneesta noin 300 metriä länsiluoteeseen. Luoteesta käsin pistävä metsäinen harjanne erottaa sen kohdalla toisistaan Sikunsuon ja Isonjärven (Lojärven) luoteispään peltoalueet toisistaan. Asuinpaikka on tämän metsäniemekkeen lounaissivulla, noin 20-50 metriä sen kärjestä ja ulottuu se metsänreunasta alkaen ehkä 20-30 metriä pellon suuntaan. Rikkaimmat löydöt rajoittuvat kuitenkin varsin suppealle alueelle. Hiekkainen rinne viettää varsin loivasti lounaaseen ja etelään. Asuinpaikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta.

Paikalta on hyvin runsaasti löytöjä ja tri Ailio suoritti sillä vuonna 1916 pienen kaivauksen. (Kts. Europaeus N° 70 ja kartta topografisessa arkistossa).

Tutkiessani paikkaa keräsin talteen 48 kvartsi-iskosta ja palaneen luunsirun. (KM^o 16193).

Tutkimukset paikalla tuskin ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhimmista löydöistä kts. Europaeus N° 70.
- primitiivinen taltta (KM^o 7856:2)
- primitiivisen taltan teelmä (KM^o 7856:3)
- vuorilaji-iskos ja kvartsiliuska (KM^o 7856:4)
- hioinkiven katkelma (KM^o 7908:6)
- kiviaseen kantakatkelma (KM^o 7908:7)
- 5 kpl. kvartsi-iskoksia (KM^o 7908:8)
- saviastianpaloja (KM^o 7908:9)

- tasataltta (KMn: 7909:1)
- kvartsi-iskos (KMn: 7909:2)
- alkeellinen taltta (KMn: 8206:4)
- alkeellinen taltta (KMn: 8206:5)
- alkeellisen taltan kantaosa (KMn: 8206:6)
- 3 iskosta (KMn: 8206:7)
- 3 hioinkivenpalasta (KMn: 8206:8)
- tasataltan teräkappale (KMn: 8286:3)
- hiotun kiviaseen kappale (KMn: 8286:4)
- kirveen teelmä (KMn: 8321:1)
- kirveen teelma (KMn: 8321:2)
- teelmän osa (KMn: 8321:3)
- alkeellinen kirves (KMn: 8321:4)
- alkeellinen tasataltta (KMn: 8321:5)
- pieni alkeellinen tasataltta (KMn: 8321:6)
- hioinkiven kappale (KMn: 8321:7)
- 5 kpl. vuorilaji-iskoksia (KMn: 8321:8)
- 3 saviastianpalaa (KMn: 8321:9)
- taltan katkelma (KMn: 8327:1)
- taltan katkelma (KMn: 8327:2)
- kvartsi-iskos (KMn: 8327:3)
- 3 saviastianpalaa (KMn: 8327:4)
- työaseen katkelma (KMn: 8327:5)
- kirveen teelmä (KMn: 8327:6)
- teelmän katkelma (KMn: 8327:7)
- taltan katkelma (KMn: 8532:2)
- kourutalttahoioin (KMn: 9658:1)
- kivi-iskos (KMn: 9658:2)
- saviastianpala (KMn: 10326:1)

- kivikirveen katkelma (KM~~N~~ 8576:1)
- keihäänkärjen osa (KM~~N~~ 8576:2)
- pieni taltta (KM~~N~~ 9010:1)
- alkeellisen kiviaseen teelmä (KM~~N~~ 9010:2)
- kaavin (KM~~N~~ 9010:3)
- iso iskoslevy (KM~~N~~ 9010:4)
- vuorilaji-iskos (KM~~N~~ 9010:5)
- pieni taltta (KM~~N~~ 9107:10)
- alkeellinen pikkutaltta (KM~~N~~ 9268:1)
- pala kiilleliusketta (KM~~N~~ 9268:2)
- teelmän katkelma (KM~~N~~ 9268:3)
- verkonpaino (kivikautta nuorempi ?) (KM 9268:4)
- särmikäs iskukivi, kvartsiittia (KM~~N~~ 9428:1)
- taltan terakulman kappale (KM~~N~~ 9428:2)
- pieni hiotun kiviaseen kappale (KM~~N~~ 9428:3)
- kivi-iskos (KM~~N~~ 9428:4)
- alkeellinen taltta (KM~~N~~ 13241:1)
- kivi-iskos (KM~~N~~ 13241:2)
- 4 kiveä (KM~~N~~ 13241: 3-6)
- kivi-iskos (KM~~N~~ 13241:7)

№ 29.
k.3. Kauhala, Kauhalan tila (Överängen, Europaeus № 71). Omistaja Helsingin kaupunki.

Överängen sijaitsee Isojärven (Lojärven) luoteispuolella, Sikunsuon harjusta koilliseen, käsittäen Kauhalan tien, peltoaukeaman keskellä kulkevan laskuojan ja Sikunsuon harjun välisen alueen. Yläosaltaan on niitty varsin jyrkästi itään kohden viettävää rinnettä, jonka yläosan maaperä on hiikkaista. Rinteen yläosassa, noin 30 - 35 metrin korkeudella merehpinnasta on ilmeisesti kaksikin asuinpaikkaa. Lisäksi on alemmaa niityltä joukko löytöjä. viljelysten takia en voinut tarkemmin tutkia aluetta. Löydöt jakaantunevat seuraavasti:

1. Todennäköinen ~~XXXXXXXXXXXX~~ asuinpaikka rinteen yläosan eteläpäässä, metsän reunassa lähellä Sikunsuon asuinpaikkaa (saattaa olla yhteydessäkin sen kanssa).

Aikaisemmat löydöt:

- alkeellinen taltta (KMN# 7485:7)
- nelisivuinen käsihioin (KMN# 7299:20)
- kiviaseen katkelma, vuorilaji-iskos ja hioin (KMN# 6707:2-3)
- länsisuomalainen poikkikirves (KMN# 4944:1)
- länsisuomalainen poikkikirves (KMN# 4944:2)
- 3 saviastianpalaa (KMN# 7102:14)

2. Nuorakeraaminen asuinpaikka rinteen yläosan pohjoispäässä, noin 50 metriä etelään paikasta, jossa metsän halki kulkeva tilusraja kohtaa pellon reunan. Asuinpaikka on noin 10 metriä pellon ja metsän rajasta.

Aikaisemmat löydöt:

- kivikirves (KMN# 7149:1)
- vuorilaji-iskos ja 10 kvartsi-iskosta (KMN# 8038:4)
- saviastianpaloja (KMN# 8038:5)

- hiekkakivenpala (KMⁿ: 8327:11)
- 5 vuorilaji-iskosta (KMⁿ: 8327:12)
- 12 kvartsi-iskosta (KMⁿ: 8327:13)
- noin 70 saviastianpala (KMⁿ: 8327:14)
- oikokirves (KMⁿ: 9940:13)
- kirves (KMⁿ: 9940:14)

3. Niityn alaosaasta tehdyt löydöt:

- keihäänkärjen kantaosa (KMⁿ: 4887:4)
- pienen hioinkiven puolikas (KMⁿ: 4711:1)

Tarkemmat tutkimukset alueella tuskin ajankohtaisia.

n° 30.
k.3.

Kauhala, Västerkulla (Europaeus n° 79 , Oxhaga) *R.N. 1³⁵*
om G. A. Berglund

Asuinpaikka sijaitsee noin 600 metriä Västerkullan kartanosta länsilounaaseen, Isojärven luoteispään peltoaukeaman länsireunasta pohjoiseen pistävän puronotkon itäreunalla. Löydöt on osaksi tehty länteen viettävältä peltorinteeltä, osaksi sen viereisestä metsästä. Maaperä hiekkaa. Asuinpaikan korkeus on noin ⁶35 metriä merenpinnasta. (kts. Europaeus n° 79 ja kartta topog. arkistossa. Europaeuksen maininnat asuinpaikan ja puronotkelman korkeudesta virheelliset.)

Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhimmat löydöt kts. Europaeus n° 79
- vuorilaj^lysuka, 4 vuorilaki- ja 14 kvartsi-iskosta (KM n° 7852:5)
- 100 kpl. saviastianpaloja, 3 kpl. poltettuja luunpaloja (KMⁿ: 7852:6)

- pieni saviastianpala (KMⁿ: 9429:5)
- hioimen kappale (KMⁿ: 9620:18)
- kiviaseen teelmä, 4 hioinkiven kappaletta, kaksi kivi-iskosta ja kvartsi-iskos (KMⁿ: 9767:4)
- kvartsinen iskukivi (KMⁿ: 9801:11)
- hioinkivi (KMⁿ: 11270:1)
- hioinkiven kappale (KMⁿ: 11270:2)
- kivi-iskos (KMⁿ: 11270:3)
- 2 kvartsin palaa (KMⁿ: 11270:4)

N° 31. Kauhala, Kauhalan tila Rⁿ 4²¹ (Mäkipelto, Europaeus N° 87)
k.3. Omistaja Helsingin kaupunki.

Asuinpaikka sijaitsee noin 200[?] metriä Kauhalan joen sil-
lasta itään ja 200-300 metriä Isojärvestä pohjoiseen, jär-
ven rannasta pohjoista kohden tunkeutuvan kapean peltonot-
kelman länsireunassa itään viettävällä rinteellä. Asuin-
paikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta ja maaperä
hiekkaa.

Paikalta on tehty hyvin runsaasti löytöjä ja vuonna 1912
maist. Guy Topelius suoritti siellä kaivauksen. (Kts. Eu-
ropaeus N° 87 ja kartta sekä kaivauskertomus topog. arkis-
tossa.)

Viljelysten takia en voinut tarkemmin tutkia paikkaa.

Tutkimukset paikalla tutkin ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhimmat löydöt (kts. Europaeus N° 87).
- kirveen teelmä (KMⁿ: 7734:5)
- ✓ - 6 saviastianpalaa (KMⁿ: 7734:6)
- ✦ - tasataltta (KMⁿ: 7758:1)

- pieni taltta (KM:n: 7771:10)
- alk.kirveen teelmän pitkittäispuolikas (KM:n: 7771:11)
- iskentäliuskare (KM:n: 7771:12)
- kiviaseen pala ja 2 iskentälohkareta (KM:n: 7771:13)
- 4 kpl. kivenpaloja (KM:n: 7771:14)
- kiilleliuskekovasin (KM:n: 7771:15)
- rapautunut piipala (KM:n: 7771:16)
- poikkitaltan teräosa (KM:n: 7868:3)
- tasataltta (KM:n: 7877:9)
- tasataltta (KM:n: 7877:10)
- tasataltta (KM:n: 7877:11)
- tasataltta (KM:n: 7877:12)
- reikäkiven katkelma (KM:n: 7877:13)
- käsihioimen katkelma (KM:n: 7877:14)
- 2 kpl. vuorilaji-iskoksia (KM:n: 7877:16)
- ison hioinkiven kappale (KM:n: 7880:1)
- teelmä (KM:n: 7880:2)
- teelmä (KM:n: 7880:3)
- 2 vuorilaji-iskosta (KM:n: 7880:4)
- palanut luunpala (KM:n: 7880:5)
- piipala (KM:n: 7908:11)
- poikkikirves (KM:n: 7950:3)
- poikkikirves (KM:n: 7950:4)
- tasataltta (KM:n: 7950:5)
- tasataltan teelmä (KM:n: 7950: 6)
- 2 kpl. vuorilajilohelmia (KM:n: 7950:7)
- 2 kpl. saviastianpaloja (KM:n: 7950:8)
- tasataltta (KM:n: 7950:9)
- kiviaseen katkelma (KM:n: 7950:10)
- alkeellinen taltta (KM:n: 8041:4)

- kiviaseen kappale (KM: 8041:5)
- käsihioin (KM: 8041:6)
- käsihioimen katkelma (KM: 8041:7)
- 2 vuorilaji-iskosta (KM: 8041:8)
- X - saviastianpala (KM: 8041:9)
- alkeellinen kirves (KM: 8206:12)
- alkeellisen kirveen teelmä (KM: 8206:13)
- alkeellinen tasataltta (KM: 8286:5)
- alkeellinen tasataltta (KM: 8286:6)
- käsihioin (KM: 8321:10)
- alkeellisen kirveen teelmä (KM: 8532:6)
- pieni hioinkivi (KM: 8532:7)
- taltta (KM: 8575:7)
- taltta (KM: 8575:8)
- taltta (mahdollisesti) (KM: 8575:9)
- 5 iskosta (KM: 8575:10)
- piipala (KM: 8575:11)
- hioinkiven katkelma (KM: 8575:12)
- 3 kvartsi-iskosta (KM: 8575:13)
- alkeellisen kirveen katkelma (KM: 8575:14)
- iskos (KM: 8575:15)
- alkeellinen taltta (KM: 8575:16)
- alkeellinen taltta (KM: 8631:7)
- tasataltta (KM: 8631:8)
- kivenpala (KM: 8631:9)
- hiotun kiviaseen kappale (KM: 8631:10)
- iso vuorilaji-iskos (KM: 8631:11)
- alkeellinen poikkikirves (KM: 9309:1)
- alkeellinen tasataltta (KM: 9309:2)
- alkeellinen tasataltta (KM: 9309:3)

- alkeellinen pikkutaltta (KMN^o 9309:4)
- oikokirves (KMN^o 9309:5)
- 2 hioimen palaa (KMN^o 9309:6)
- 2 iskosta (KMN^o 9309:7)
- kiviaseen varsikatkelma (KMN^o 9309:9)
- 3 isoa iskosta (KMN^o 9309:10)
- pienehkö siera (KMN^o 9429:8)
- pieni taltta (KMN^o 9429:9)
- tasataltta (KMN^o 9717:3)
- työaseen teelmä (KMN^o 9940:19)
- kivikaavin (KMN^o 10557:4)
- kirveen kantakatkelma (KMN^o 10557:5)
- kivilastu (KMN^o 10557:6)
- iskentäydin (KMN^o 10557:7)
- kivikirves (KMN^o 10557:8)
- kirveen kantakatkelma (KMN^o 10557:9)
- iskukivi (KMN^o 10557:10)
- kivilaji-iskos (KMN^o 11186:12)
- kourutaltta (KMN^o 11186:13)
- kivi-iskos (KMN^o 11186:14)
- alkeellinen kirves (KMN^o 13240:1)
- hioin (KMN^o 13240:2)
- kiviesineen lohko (KMN^o 13240:3)
- kivi (KMN^o 13240:4)

N° 32. Kauhala, Isolähteen pelto RN^o 2³⁴. (Europaeus N° 89)

K 3.

om O. G. Karlsson

Isolähteen pelto on osana Isojärven pohjoispuolisesta peltoaukeamasta, jonka Kirkkonummen ja Espoon pitäjänraja halkaisee. Tämän pellon pohjoisosassa on pieni, hiekkainen kumpu, jolla ^osuinpaikka sijaitsee. Joitakin löytöjä on myös hieman loitompaa tästä kummusta.

Kasvullisuuden takia en voinut tutkia paikkaa.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- oikokirves (KM^o 7587:4)
- kiertäen hangattu hioinkivi (KM^o 5811:5)
- hioinkiven palanen (KM^o 7194:7)
- iskukivi (KM^o 8286:7)
- iskukivi (KM^o 8286:8)
- iskukivi (KM^o 8286:9)
- iskukiven puolikas (KM^o 8286:10)
- iskukivi (KM^o 8286:11)
- iso iskos (KM^o 8286:12)
- käsihioin (KM^o 8286:13)
- hioimen kappale (KM^o 8286:14)
- vuosilaji-iskos (KM^o 8286:15)
- 7 vuorilaji- ja 4 kvartsi-iskosta (KM^o 8286:16)
- noin 100 kpl. saviastianpaloja (KM^o 8286:17)
- saviastian reunapala (KM^o 8286:18)
- 2 saviastianpalaa (mahdollisesti kuitenkin löydetty Espoon Sperringsistä (KM^o 8286:19)
- iskukivi (KM^o 8321:11)

- 4 vuorilaji-iskosta (KM№ 8321:12)
- 16 saviastianpalaa (KM№ 8321:13)
- 37 saviastianpalaa (KM№ 8532:8)
- 8 iskosta ja 1 kvartsi-iskos (KM№ 8532:9)
- kivikirveen kappale (?) (KM№ 8532:10)
- kivitaltta (8575:17)
- kovasin (8575:18)
- kvartsi-iskos (KM№ 8575:19)
- 15 saviastianpalaa (KM№ 8575:20)
- tasataltta (KM№ 8631:12)
- iskukivi (KM№ 8631:13)
- 15 vuorilaji-iskosta (KM№ 8631:14)
- 4 kvartsi-iskosta (KM№ 8631:15)
- palanut luunsiru. kivenkappale (KM№ 8631:16)
- n. 100 saviastianpalaa (KM№ 8631:17)
- kiilleliuskekovasin (KM№ 8711:3)
- vuorilaji-iskos ja 3 kvartsi-iskosta (KM№ 8711:4)
- 5 saviastianpalaa (KM№ 8711:5)
- ohut hioinkiven kappale (KM№ 9757:1)

c) Kauhalan kylän pohjoisosa

N° 33. Kauhala, Västerkullan kartano Rⁿ 1⁴³ (Turkhaudan pelto,
K.3. Europaeus N° 90) . Omistaja Uudenmaan ja Kymen keinosie-
mennisyhdistys, osoite: Kauklahti, Västerkulla.

Asuinpaikka sijaitsee melkein kartanon päärakennusta vas-
tapäätä Kauhalanjoen itärannalla, varsin jyrkän rantarin-
teen päällä. Asuinpaikan korkeus on noin 34 metriä meren-
pinnasta ja on se kivikaudella ollut edullisessa salmi-
asemassa. (kts. Europaeus N° 90 ja kartta topog.arkistossa).
Kasvullisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.
Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- varhaisimmat löydöt (kts. Europaeus N° 90)
- käsihioin ja suuri iskos (KMⁿ 9757:2)
- kiviaseen teelmä (?) (KMⁿ 9767:5)
- paikalta löytynyt v.1933 myös suuri hioinkivi,
jonka löytäjä J. Öfverberg nostanut syrjään.

N° 34. Kauhala, Västerkullä, Nybacka (Europaeus N° 94).

K.3.

Om A. Flinck (Koskenranta Rⁿ 1¹⁵); S.M. Viiksten (Painvärinna Rⁿ 1³⁴)

Asuinpaikka (ent. Nybackan torpan Hemäker) sijaitsee noin
400 metriä Västerkullan kartanon päärakennuksesta koilli-
seen, Kauhalan joen itärannalla, länteen viettävällä rin-
teellä. Asuinpaikan korkeus on 30-35 metriä merenpinnasta
ja maaperä hiekkaa. (Kts. Europaeus N° 94 ja kartta topog.
arkistossa).

Kasvullisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.
Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

NYBACKA 1

- varhaisimmat löydöt (kts. Europaeus n° 94).
- hioimen katkelma (KMn^o 7867:2)
- kirveen esityö (?) (KMn^o 8038:6)
- kiviesineen sirpale (KMn^o 8206:14)
- nelisivuinen tasataltta (KMn^o 8631:3)
- hiottu kivenpala (KMn^o 8631:4)
- iskukivi (KMn^o 8631:5)
- kaksi kappaletta laakahioimesta (KMn^o 8631:6)
- iskos (KMn^o 8532:11)
- poikkikirves (KMn^o 8881:13)
- 4 iskosta (KMn^o 8881:14)
- poikkikirveen teräkulman katkelma (KMn^o 9010:11)
- teelmä (KMn^o 9010:12)
- käsihioimen puolikas (KMn^o 9010:13)
- 2 palaa hioinkivilaa'asta (KMn^o 9010:14)
- 2 hiottua kiilleliuskeen palaa (KMn^o 9010:15)
- 5 iskosta (KMn^o 9010:16)
- tilapäiskirves (KMn^o 9268:11)
- iskentälohkare (KMn^o 9268:12)
- 2 kivilaji-iskosta (KMn^o 9620:14)
- tasataltta (KMn^o 9620:15)
- hioimen aluskivi (KMn^o 10192:6)
- kivi-iskos (KMn^o 10192:7)
- kiviaseen kappale (KMn^o 10192:8)
- hioimen kappale (KMn^o 10192:9)
- kirveen kantakatkelma (KMn^o 10557:11)
- taltan kantakatkelma (KMn^o 10557:12)
- iskos (KMn^o 10557:13)

N° 35. Kauhala, Råbacka Rⁿ 4¹⁶ (Europaeus N° 103). Omistaja
K.3. Kurt E. Lönnberg, osoite Kauhala.

Asuinpaikka sijaitsee noin 400 metriä Råbackan talosta talosta koilliseen ja noin 120 metriä Bockträskistä länsiluoteeseen, Marta Welinin mökille vievän tien varrella. Kyseessä on peltojen väliin pohjoisesta pistävä, etelään viettävän mäen reuna. Mäenrinteen itäosassa on suurikokoinen lato, jonka perustustöisen yhteydessä osa löydöistä on tehty. Pelto on aikaisemmin ulottunut hieman ylemmas pitkin rinnettä, ja tältä, nyt metsittyneeltä osalta on osa löydöistä. Asuinpaikan korkeus on noin 42-44 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa. (Kts. Europaeus N° 103) Kasvullisuuden takia en voinut tarkemmin tutkia paikkaa. Sain kuitenkin haltuuni e.m. ladon eteläpuolisesta pelto-rinteestä löydetyt lattean, rombinmuotoisen reikäkiven. (KMⁿ 16207).

Tutkimukset paikalla tuskin ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- alkeellisen kirveen teelmä (KMⁿ 5530:8)
- alkeellinen taltta (KMⁿ 5530:7)
- alkeellisen kirveen teelmä (KMⁿ 7449:11)
- kivipala (KMⁿ 8631:18)
- poikkikirves (KMⁿ 9107:11)
- kaksi saviastianpalaa (KMⁿ 9268:14)
- pieni, hiottu kivipala (KMⁿ 9429:13)
- isketty kvartsinsirpale (KM 10192:12)

RÅBACKA ?

N° 36.

K.2.

om. Thure Karlberg

Korkeus 40-45 m mpm

6.7.1998 SS

Kauhala, Västerkulla (Raskiskya, Europaeus N° 108)

om ~~Karl Henrikson~~ Krambaska

Asuinpaikka sijaitsee noin 400 metriä västökullan karnosta pohjoiseen, Myllhalon alueelle vievän tien varressa, sen länsipuolella. Kyseessä on itäkoilliseen viettävä rinne ja korkeus noin 30-35 metriä merenpinnasta. Kasvullisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhimmat löydöt (Kts. Europaeus N° 108)
- tasataltta (KMⁿ 7909:5)
- taltta (KMⁿ 8532:3)
- taltta (KMⁿ 8532:4)
- pieni taltta (KMⁿ 8575:21)
- pyöreä ja lattea hioin (KMⁿ 8711:8)
- vuorilaji-iskos (KMⁿ 8711:9)
- suuri iskos (KMⁿ 9107:12)

N° 37.

K.2.

Kauhala, Västerkulla (Kvarntorpså kern, Europaeus N° 109)

om G. G. Björkholm Tengsån, 1870-luvun kaivaukset

Asuinpaikka sijaitsee noin 400 metriä pohjoiskoilliseen, Kauhalan joen itäpuolella, joen rantaan pistävän niemekkeen kaakkoispuolella olevan pellon läntisessä kulmauksessa. Asuinpaikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta ja maaperä savea.

Asuinpaikalta on tehty runsaasti löytöjä ja maist. Guy Topelius suoritti sillä vuonna 1911 kaivauksen. (Katso Europaeus N° 109 sekä kartta ja kaivauskertomus topog. arkistossa). Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

Aikaisemmat löydöt:

- varhaisimmat löydöt (kts. Europaeus N° 109).
- hioinkivi (KMⁿ 7704:1)
- kovasimenpala (KMⁿ 7704:2)

- sian torahampaan kappale (KMⁿ 7852:3)
- hioimen pala (KMⁿ 7868:4)
- teelmä (KMⁿ 8038:10)
- iskentälästä (KMⁿ 8038:11)
- taltta (KMⁿ 8206:15)
- iskos (KMⁿ 8532:5)
- kivikirveen katkelma (KMⁿ 8577:1)
- hiottu sädekiviliuskeen siru ja kvartsi-iskos
(KMⁿ 8631:19)
- kivenpala (KMⁿ 8321:17)
- kiviaseen teelmä ja kivi-iskos (KMⁿ 8822:12)
- kourutaltan teräkatkelma (KMⁿ 12987)

N° 38. Kauhala, Björkkulla Rⁿ 3²⁶ (Lökpersin asuinpaikka,
K.2. Europaeus N° 110) Omistaja Viktor Vecksten, osoite
Lappböle.

Asuinpaikka sijaitsee noin kilometrin Västerkullan kartanosta pohjoisluoteeseen, Kauhalan joen länsipuolella, Myllhalon peltoalueen länsiosassa olevan varsin korkean ja jyrkkärinteisen kukkulan rinteillä. Rikkaimmat löydöt on tehty kukkulan kaakkoisrinteeltä, mutta myös muilta rinteiltä on löytöjä (kts. Europaeus N° 110 ja kartta topogr. arkistossa). Löytökorkeudet ovat 35-40 merenpinnan yläpuolella ja maaperä savea.

Kasvillisuuden takia en voinut tarkemmin tutkia paikkaa. Tutkimukset paikalla tuskin ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- varhaisimmat löydöt (kts. Europaeus N° 110)
- 7 iskosta (KMⁿ 7950:14)
- 4 vuorilaji-iskosta (KMⁿ 7950:15)

- iskoksia (KM~~N~~E 8038:12)
- kovasin (KM~~N~~E 8038:13)
- kovasin (KM~~N~~E 8206:16)
- kiviaseen jäännös (KM~~N~~E 8327:8)
- kivilaji-iskoksia (KM~~N~~E 9268:15)
- 3 kivilaji-iskosta (KM~~N~~E 9309:11)
- sädekiviliuskeisen asean kappale (KM~~N~~E 9429:14)

N~~E~~ 39.
K.2.

Kauhala, Myllhalokullen (Europaeus N~~E~~ 113).

on Oskar Nyström
Asuinpaikka sijaitsee Myllhalon (alkuperäinen nimi Myllyalho) peltoaukean keskellä kohoavan kukkulan etelärinteellä. Korkeus noin 35 metriä merenpinnasta. Paikalta on tehty koko joukko asuinpaikkaa osoittavia löytöjä.

Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- hiottu kiilleliuskeen pala, mahdollisesti keihäänkärjen katkelma (KM~~N~~E 5944:36)
- kiviaseen teelmä (KM~~N~~E 5249:2)
- hioinkiven pala (KM~~N~~E 5099:3)
- hioinkiven pala (KM~~N~~E 5369:6)
- käsihioin (KM~~N~~E 6059:14)
- pieni tasataltta (KM~~N~~E 7856:5)
- kappale kiilleliusketta (KM~~N~~E 7856:6)
- tasataltta (KM~~N~~E 7950:16)
- hioinkiven (?) katkelma (KM~~N~~E 7950:17)
- 2 kvartsinpalaa (KM~~N~~E 7950:18)
- alkeellinen kirves (KM~~N~~E 10557:14)

- 5 iskosta (KM№ 8038:14) , löytöpaikka ei täysin varma
- 2 hioinkiven kappaletta (KM№ 8038:15) - " -
- kivi-iskos (KM№ 9268:16)

№ 40. Kauhala, Myllhaloåsen (Europaeus № 114 ja 117)

K.2.

ovi ?
Myllhalon harju on peltoaukeaman itäreunassa Myllhalo-
kullenin itäpuolella ja Kakarbäckenistä länteen. Sekä
harjun kärjestä (№ 114) että noin 100 metriä pohjoiseen
ylempää harjulta on tehty asuinpaikkalöytöjä. Löytökor-
keudet ovat noin 35 - 40 metriä merenpinnasta ja maa-
perä hiekkaa. Maist. Guy Topelius suoritti vuonna 1911
kaivauksen, joka kohdistui ylempänä harjulla oleviin
asuinkuoppiin.

Harjun kärki on nyt suureksi osaksi hiekkakuoppina,
minkä lisäksi ylempääkin maa on puskutraktorilla pudis-
tettu hiekanottoa varten. Täten näyttää koko asuinpaik-
ka-alue tulleen myllerretyksi. Tutkiessani paikkaa to-
tesin ylempää raivatun alueen itäosan penkereessä asuin-
paikkakerroksen jälkiä ja otin vieltä talteen hiilenpa-
lan ja kolme kvartsi-iskosta. Keskeltä raivattua aluet-
ta, länsirinteessä olevan hiekkakuopan yläpuolelta taas
löysin poikkiteräisen, kvartsisen nuolenkärjen. (KM№
16194). Nygårdin talosta sain edelleen pienen
taltan (KM№ *15842*), joka oli hiekkakuopasta ajetun
hiekan mukana kulkeutunut talon pihamaalle.

Asuinpaikan tutkimiseen on tuskin enää sanottavia mah-
dollisuuksia.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhimmat löydöt (kts. Europaeus №:t 114 ja 117)
- 3 iskosta (KM№ 7950:19)

- teelmä (KMN^o 8043:3)
- iskukivi (KMN^o 9010:17)
- vuorilaji-iskos (KMN^o 9309:12)

N° 41. Kauhala, Myllhaloåker (Europaeus N° 115)

K.2.

Asuinpaikka sijaitsee Myllhalon peltoalueen itäreunassa noin 200 metriä Myllhalon harjun kärjestä pohjoisluoteeseen, lounaaseen viettävällä rinteellä, metsänrajassa. Asuinpaikan korkeus on vajaat 35 metriä merenpinnasta. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Aikaisemmat löydöt:

- varhaisimmat löydöt (kts. Europaeus N° 115)
- teelmä (KMN^o 7825:6)
- teelmä (KMN^o 7825:7)
- kiviesineen pala, 5 vuorilaji-iskosta ja kvartsi-iskos (KMN^o 7852:2)
- iso teelmä, ehkä tuuraksi aiottu (KMN^o 7856:7)
- kivikirves (KMN^o 7868:1)
- kourutaltta (KMN^o 7868:2)
- iskukivi (KMN^o 7908:14)
- käsihioimen katkelma, 6 iskosta ja 4 luupalaa (KMN^o 7909:6)
- ison kiviaseen kylkikappale (KMN^o 8711:10)

N° 42. Kauhala, Nygård RN^o 2²⁰. (Seppis, Europaeus N° 118).

K.2.

Omistaja Birger Kjerin, Kauhala.

Asuinpaikka sijaitsee Myllhalon peltoalueen pohjoispuolella olevan laajahkon kukkulan etelärinteellä, todennäköisesti taloon johtavan tien itäpuolella. Korkeus on 35-40 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa.

Kasvillisuuden takia en voinut tarkemmin tutkia paikkaa.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- varhaisimmat löydöt (kts. Europaeus № 118)
- poikkikirveen katkelma (KM№ 7704:3)
- alkeellinen tasataltta (KM№ 7880:7)
- poikkikirveen teräkatkelma (KM№ 7908:15)
- tasataltta (KM№ 7909:7)
- käsihioimen katkelma ja kvartsi-iskos (KM№ 7950:20)
- alkeellisen taltan kärkiosa (KM№ 8206:17)
- poikkikirves (KM№ 10810:12)

d) Haapajärven, Kosken ja Navalan kylät

N° 43. Haapajärvi, Maula Rⁿ 1⁷⁴. Omistaja Ruben Malmström,
K.2. osoite Lappböle, Maula.

Asuinpaikka sijaitsee noin 400 metriä Maulan talosta kaakkoon, Vähäjärven (Lillträskin) peltoalueen pohjoisosassa olevan metsäisen kumpareen itäpuolella, Vähäjärven itäpuolelle vievästä tiestä noin 80 metriä pohjoiseen, suunnilleen kumpareella olevan metsän reunan ja pellolla olevan ladon puolivälissä. Itään viettävässä rinteessä on pieni harjanne, jonka kärkiosassa (noin 10 metriä kärjestä) asuinpaikka sijaitsee. Paikan korkeus on noin 53 metriä merenpinnasta ja maaperä savea. Meilahden yhteiskoulun arkeologian kerhon retkellä tekivät kerhon jäsenet Eeva Makkonen ja Jouko Lilja paikalta seuraavat löydöt: 40 kpl. saviastianpaloja, 3 kvartsi-iskosta ja hiilenpala. (KMⁿ 16195)

Paikalta ei ole aikaisempia löytöjä.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

N° 44. Navala, Navalan talo Rⁿ (1,1)¹⁹¹. Omistaja Kirkkonummen
K.2. kunta.

noin 70 metriä itään Navalan päärakennuksesta itään, aivan pellon reunasta, etelään loivasti viettävästä rinteestä löysin piipalasen (KMⁿ 16196). Paikan korkeus on noin 48 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia aluetta laajemmin. Paikalta ei ole aikaisempia löytöjä.

Tutkimus ilman uusia löytöjä tuskin ajankohtainen.

N° 45. Haapajärvi, Sollbacka R^{n^o} 3³. Omistaja Selma Hjelt, osoite
k.2. Lapinkylä.

Asuinpaikka sijaitsee vähäjärven peltoalueen itäpuolella. Kyseessä on peltojen ympäröimä kumpare, jonka kaakkoisrinteellä asuinpaikka sijaitsee, välittömästi talon piha-alueen kulmuksesta kaakkoon. Asuinpaikan korkeus on noin 47-49 metriä merenpinnasta ja maaperä hiäkkää ja savea. Kasvillisuuden takia saatoin vain rajoitetusti tutkia paikkaa, mutta löysin kvartsikimpaleen ja 5 kpl. kvartsi-iskoksia. Talon emännältä sain pienikokoisen taltan, joka on löytynyt noin 30-40 metriä pohjoisempaa. (KM^{n^o} 16197)
Tutkimukset paikalla tuskin ajankohtaisia.

Aikaisempi löytö:

- kivi-iskos (KM^{n^o} 8575:24)

e) Kalljärven ja Veikkolan kylät

N° 46. Kalljärvi, Nedergård Rⁿ 1¹⁴⁷. Omistaja Lars Packalen,
K.2. osoite Veikkola.

Asuinpaikka sijaitsee Turun valtatieltä Kalljärven taakse johtavan tien itäpuolella, noin 50 metriä viimeisestä tienvarressa olevasta ulkorakennuksesta etelään. Pellolla on rinteiden päällä suuri kivi, jonka alapuolella, jyrkemmän rinteiden yläosassa asuinpaikka sijaitsee. Asuinpaikan korkeus on noin 58 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa. Otin talteen tältä asuinpaikalta 12 kvartsiesi-
nettä ja iskosta, kivi-iskoksen ja 2 pientä saviastian-
palaa. (KMN^o 16198). Kyseisellä Kalljärven luoteispuoleisella peltoalueella on varmastikin useampiakin asuinpaikkoja, mutta kasvillisuus esti laajemmat tutkimukset. Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

N° 47. Kalljärvi, Rintelä . Omistaja Pentti Suckman, osoite
K.2. Veikkola.

Asuinpaikka sijaitsee valtatie (Helsinki-Turku) koillispuolella, Perälänjärven eteläpäästä noin 120 metriä länteen. Rintelä sijaitsee peltoaukeaman pohjoispuolella jyrkän mäen päällä. Asuinpaikan korkeus on noin 60 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa.

Tutkiessani aluetta tapasin liedenjäljen Rintelään vievän tien läntisestä reunasta leikkauksesta ja toisen rakennuksen eteläpuolisen kellarileikkauksen itäreunasta. Pihamaalta, noin 5 metriä rakennuksen kulmista sekä länsiluoteeseen että itäkoilliseen löysin kvartsi-iskoksia, yhteensä 5 kpl. Kasvillisuuden takia jäivät tutkimukset kui-

tenkin erittäin suppeiksi. (KM N° 16199)

Peltoaukeaman kautta tulee rakennettavaksi uusi tie, mutta se ei vaaranna asuinpaikkaa, joten tutkimus ei ole ajankohtainen.

f) Lappbölen kylä

N° 48. Lappböle, Herrla Rⁿ 2⁶. (Herrla Nyåker, Europaeus N° 136).
K.3. Omistaja Linda Simolin, osoite Lappböle.

Asuinpaikka sijaitsee noin 350 metriä talon päärakennuksesta etelä-kaakkoon pellolla, joka on Oitbackan Kvarnåkerin välitöntä jatkoa. Asuinpaikka on aivan pellon länsireunassa, loivasti etelään viettävällä rinteellä. Asuinpaikan korkeus on noin 30 metriä merenpinnasta ja maaperä savea.

Koska pelto oli viljeltynä, saatoin tutkia vain sen reunaman, josta löysin 4 kpl. kvartsi-iskoksia. (KM N° 16200).

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisempia löytöjä:

- taltantapaisen kiviaseen kärkiosa (KMⁿ 6419:1)
 - kivikirves (KMⁿ 8577:3)
- ja todennäköisesti:
- hiottu poikkikirves (KMⁿ 9767:7)

N° 49. Lappböle, Herrla Rⁿ 2⁶. (Europaeus N° 137). Omistaja
K.3. Linda Simolin, osoite Lappböle.

Asuinpaikka sijaitsee noin 250 metriä Herrlan talosta etelään, talon riihen luona, tien länsipuolella. Maa jatkuu tieltä pellolle pienemä harjanteena, jonka länsi- ja lounaisrinteellä asuinpaikka sijainnee. Paikan korkeus on noin 30 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa.

Tutkiessani paikkaa olo pelto sängellä, mutta löysin yhden iskoksen rinteestä, vajaan 10 metriä tiestä. (KMⁿ 16201).

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- poikkikirves (kahdessa osassa) (KMN^o 5545:6 ja 7449:12)
- suuren, kiertäen hangatun hioinkiven osa (KMN^o 5545:7)
- pienen hioinkiven katkelma (KMN^o 5545:8)

N° 50.

k-3.

Lappböle, Tengö Rn^o 5³⁷. (Tengå Nyåker, Europaeus N° 146).
Omistaja Jarl Kvickman, osoite Lappböle.

Asuinpaikka sijaitsee Lappbölejärven pohjoispuolella, noin 350 metriä järvenrannasta ja Hangon tien eteläpuolella, noin kilometrin Veikkolan tienhaarasta länteen ja noin 300 metriä tiestä etelään. Paikalla on peltoon pistävässä niemekkeessä pieni lato. Asuinpaikan kohdalla on eteläkaakkoon viettävässä rinteessä pieni harjanne. Korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta ja maaperä savea. Äyräpää on suorittanut paikalla kaivauksen. (Kts. kaivauskertomus sekä tarkastuskertomus topogr. arkistossa).

Paikalla käydessäni oli pelto viljeltynä, joten en voinut tutkia varsinaista asuinpaikkaa. Sensijaan tutkin pellon yläreunaa asuinpaikalta länteen. Tällöin löysin hiotun kiviaseen palasen ja 8 kappaletta kvartsi-iskoksen. (KMN^o 16202). Löytöjä esiintyi aina Ribackan itärajalalle asti, joten asuinpaikka saattaa välittömästi yhtyä seuraavana käsiteltävään Ribackan asuinpaikkaan.

Tutkimukset paikalla tuskin ajankohtaisia.

Aikaisemmat löydöt:

- vanhimmat löydöt (kts. Europaeus N° 146)

- kaivauslöydöt: saviastianpaloja, vuorilaji- ja kvartsi-iskoksia, hiotun kiviaseen siru, hiiliä ym. (KM№ 8709: 1-52)
- iskukivi (KM№ 9658:3)
- kirveen kantakappale (KM№ 9658:4)
- 14 saviastianpalaa (KM№ 9658:5)
- 6 saviastianpalaa (KM№ 10326:2)
- 5 saviastianpalaa (KM№ 10812:1)
- kvartsi-iskos (KM№ 10812:2)
- 5 kvartsi-iskosta (KM№ 12158:1)
- 30 saviastianpalaa (KM№ 12158:2)

№ 51.
k.3.

Lappböle, Ribacka . Omistaja Helmer Lindholm. Osoite Lappböle.

Asuinpaikka sijaitsee edelläkäsittelyn asuinpaikan länsipuolella, Hangon tieltä Lappbölejärven länsipuolelle vievän tien itäpuolella. Paikka on etelään vievällä rinteellä, noin 36 - 37 metriä merenpinnan yläpuolella.

Maaperä on hiekkaa.

Kun Ribackan omistaja pengersi tietä kasvihuoneen ja talon eteläpuolella olevaan rinteeseen, totesi hän tien pohjoispuolelle syntyvässä pengermässä rinteeseen suuntaisia, pitkänomaisia painanteita, joissa esiintyi nokea ja hiiltä sekä seuraavat saamani esineet: kourutaltan kärkikappale, hiolinlaaán kappale ja kivenkappale, johon on sahattu ura. (KM№ 16203). Lisäksi oli tullut esille yksi kiviesine, jota hänen ei kuitenkaan nyt onnistunut löytää. Nyttemmin on paikka kuitenkin siinä määrin nurmettunut, etten voinut löytää mitään mainittavaa. Lindholmin käsityksen mukaan voitaisiin asuinpaikat kuitenkin saada näkyville puhdistamalla leikkaus.

Tutkimus paikalla mahdollinen.

ja koilliseen. (KMN^o 16171). Paikalla on pohjoiseen viettävä rinne, korkeus noin 45 metriä merenpinnasta. Maaperä hiekkapitosta.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisempi löytö:

- reikäkirves (KMN^o 3087:21)

N° 54.

k. 2.

Kylmälä, Nybacka RN^o 2³⁶⁶. Omistaja Erik Eklund, osoite Kylmälä.

Asuinpaikka sijaitsee Heparinjärven luoteispuolella noin 300 metriä järvenrannasta. Sen pohjoispuolella on korkeahko mäki, jonka juurella kulkee tie. Nybackan talo on tämän tien pohjoispuolella ylempänä mäenrinteessä, mutta tien eteläpuolella samalla kohtaa on pienempi rakennus. Asuinpaikka sijaitsee tämän rakennuksen ja Nybackan länsipuolisen naapurin alueen välillä, aivan tien eteläpuolella ehkä noin 15 metriä leveällä vyöhykkeellä. Asuinpaikan kohdalla on rinteeseen vietto muuttunut loivaksi kohden etelää ja Heparinjärveä. Asuinpaikan korkeus on noin 45-46 metriä merenpinnasta. Maaperä on savea. Mainitun alueen länsiosasta löysin osit-
tain hiotun kirveen teelmän katkelman ja pitkin aluetta hiotun kiviaseen lohelman ja 17 kpl. kvartsi-iskoksia. (KMN^o 16205). Talon isäntä on aikaisemmin löytänyt noin 50 metriä em. alemmasta rakennuksesta etelään käyräselkäisen kourutaltan (KMN^o 14861).

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

g.) Juusjärven, Tampajan ja Heparin alueet

№ 52. Vols, Nybäck R[№] 1¹⁹. (Europaeus № 154). Omistaja Torvald
K.3. Jansson, osoite Lappböle, Juusjärvi.

Asuinpaikka sijaitsee noin 300 metriä Hangon tieltä, Volsiin vievän tien varrella. Sen eteläpuolella kulkee tien poikki Juusjärveen virtaava puro, jonka pohjoispuolella, etelään ja kaakkoon viettävän rinteiden päällä on vanha torpparakennus. Tämän torpan kohdalla, tien länsipuolisessa maantienojassa näin liedenjälkiä ja löysin hioimena käytetyn kiven. (KM[№] 16204). Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa laajemmalti. Asuinpaikan korkeus on noin 39 - 40 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa.

Tutkimus paikalla tuskin ajankohtainen.

Aikaisemmat löydöt:

- suuri kourutalton (KM[№] 5631)
- suuri hioinkivi (KM[№] 5545:9), myös hukkaanjoutuneita löytöjä mainitaan.

№ 53. Kylmälä, Gustavsberg R[№] 2³⁵. (Sillanpään torppa, Europaeus
K.2. № 157). Omistaja Gustaf Bernhard Eriksson, osoite Kylmälä.

Asuinpaikka sijaitsee Heparinjärven koillispuolella olevan tienristeyksen luona. Gustafsberg niminen talo on juuri tienristeyksen itäpuolella. Noin 40 metriä asuinrakennuksesta itään olevan riihen kohdalta, pellon eteläreunan ojasta, on paikan nykyisin omistava vanhus poikasena löytänyt varsireiällisen kivikirveen. Tutkiessani aluetta löysin hyvin tehdyn kvartsiesineen ja 9 kvartsi-iskosta perunamaasta aivan välittömästi asuinrakennuksesta itään

B. Muut kiinteät muinaisjäännökset

1. Kalliomaalaukset

N° 55. Bobäck, Båtstad. Omistaja R. Tötterman, osoite Bobäck.

K.3.

Kalliomaalaus sijaitsee noin 200 metriä yllämainitusta huvilasta luoteeseen Vitträskin itärannan jyrkässä kallioseinämässä noin 16 metriä järven pinnan yläpuolella. Maalauksessa on viisi erillistä, geometrisaiheista kuviota. Tarkemmin maalauksesta Europaeus ss. 61 - 67, Luho: Suomen kivikauden pääpiirteet ss. 134-135 ja Juusjärven kalliomaalaus.

N° 56. Österby, Fjällgård N° 2¹¹. Omistaja Birger Aho, osoite

K.3.

Österby, Kirkkonummi.

Ollessani 12.8.1963 Båtvikissä Suomen Kaapelitehtaan alueella tutkimassa pronssikauden röykkiöitä, sain eräältä sikäläiseltä toimihenkilöltä kuulla, että Juusjärven rannalla Ahon maalla on erilaisia punavärillä tehtyjä kuvia kalliossa. Lähdin 16.8. käymään paikalla, jolloin totesin kyseessä olevan kivikautisen kalliomaalauksen. Ilmoitin asiasta tri Salmolle, joka 20.8. kävi kanssani paikalla varmistamassa asian.

Maalaukset sijaitsevat Juusjärven eteläpäässä olevan pienen lahdelman itärannan kalliossa, jyrkässä, ulospäin kallistuvassa kallioseinämässä. Selvästi todettavat maalaukset ovat noin 130 x 250 cm:n laajuisella alueella. Ylemmän ryhmän muodostavat pohjoisesta käsin lukien:

- 1) n. 40 cm. korkea epäselvä läikkä
- 2) n. 25 cm. korkea kämmenen kuva
- 3) n. 50 cm. korkea tikkumainen ihmiskuvio
- 4) sen yläpuolella oleva n. 30 cm. korkea ihmiskuvio

5) n. 50 cm. korkea ihmiskuvio 6) n. 40 cm. korkea epäselvempi ihmiskuvio 7) n. 30 cm. korkea epäselvä läikkä, jossa kuitenkin olen ollut eroittavinani kämmenen kuvan 8) noin 110 cm. korkea epäselvä käärmemäinen kuvio. Kahden suurimman ihmiskuvion jalat ovat ristissä kun taas ylin on "länkisäärinen". Alemman ryhmän muodostavat niinikään pohjoisesta lukien: 1) noin 30 cm. pitkä kalan kuva 2) sen vieressä viistossa asemassa oleva, n. 50 cm. pitkä ihmiskuva 3) sen alla oleva, varsin epäselvä, mutta valokuvassakin hahmottuva, n. 30 cm. korkea ihmiskuva, mahdollisesti "länkisäärinen". (Valokuvat 1-4). Kalliossa on vielä näkyvissä sivummalla joitakin maalaukselta vaikuttavia läikkiä.

Maalaukset ovat noin 5-6 metriä korkealla Juusjärven pinnasta ja siten noin 36 - 37 metriä merenpinnasta.

Lisätietoja maalauksesta Luho: Juusjärven kalliomaalaus.

2. Erillisiä liedenjälkiä

N° 57. K.5. Tollsin asemalta luoteeseen Tammisaaren tielle johtavan tien eteläpuolen reunamassa noin 120 metriä Tollsin ja Hindersbyn kylärajan luoteeseen on liedensijalta vaikuttava hiili ja nokiläiskä. Paikka on noin 27 metrin korkeudella merenpinnasta, kaakkoon viettävän rinteeseen yläosassa.

N° 58. K.5. Saman tien varrella, Hindersbyn seurojentalon "Ljunghedan" kohdalla on tien pohjoisreunassa hyvin heikosti erottuva nokijälki, joka mahdollisesti osoittaa kivikautisen lieden paikkaa. Paikan korkeus on noin 27 metriä merenpinnasta.

- N° 64.
k.3. Oitbackan alueella, Oitbackan kartanosta länteen olevassa metsässä mainitaan olevan asuinkuoppia. (Europaeus s. 67). Itse en ollut tilaisuudessa niitä toteamaan.
- N° 65.
k.3. Kauhalan Råbackan asuinpaikan (asuinpaikka n° 35) itäpuolella metsässä Europaeus mainitsee olevan asuinkuoppia. Niitä en löytänyt, mutta sensijaan Råbackan isäntä osoitti asuinpaikasta noin 200 metriä länsiluoteeseen olevan paikan, jossa etelään viettävässä rinteessä on ainakin puolisen tusinaa tällaisia kuoppia. Kaivaessani yhteen noin 40 cm. syvän koekuopan sain esille hiiltä. Paikan korkeus on noin 45 metriä merenpinnasta.
- N° 66.
k.2. Kauhalassa, noin kilometrin Vesterkullan kartanosta koilliseen olevan Myllyjärven länsirannalla mäenrinteessä on saamani tiedon mukaan asuinkuoppia. En kuitenkaan ollut tilaisuudessa käydä paikalla. Paikan korkeus on noin 55 metriä merenpinnasta.
- N° 67.
k.3. Lappbölen kylässä, Lappbölen järven lounaispuolella, muringin talon maalla, talosta noin 200 metriä etelä-etelälounaaseen, on jyrkähkössä pojoiseen viettävässä rinteessä kaksi asuinkuoppaa, samaa pitkänomaista mallia kuin kaikki edellisetkin. Paikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta. En tutkinut kuoppia sen tarkemmin.

- N° 59.
K.5. Kolsarbyssä, Kolsarbyn talon pohjoispuolelta Obbnäsin tieltä itään erkanevan tien päässä olevan TVH:n hiekkakuopan eteläreunassa, noin 5 metriä räjähdysainekopista länteen, on vähäinen nokijälki, mahdollisesti kivikautisen liedensijan jäljiltä.
- N° 60.
K.3. Bobäckin kylässä, noin 400 metriä Rauhalan talosta pohjoiskoilliseen, puronotkon itäreunalla, jyrkän kallion juurella on vähäinen hiekanottoaika. Sen pohjoisreunassa on liedenjälki. Paikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta.
- N° 61.
K.3. Österbyn kylässä, noin 200 metriä Juusjärven eteläreunasta, kalliomaalauksen äärellä olevalle Mikonsaaren huvilalle vievän tien pellonpuoleisessa ojassa on voimakas nokiesiintymä, mahdollisesti muinaisen tulisijan jäljiltä. Paikan korkeus on noin 43 - 44 metriä merenpinnasta.
- N° 62.
K.3. Österbyn kylässä, noin 450 metriä Humaljärven luoteiskolkasta pohjoiseen, on Backkärrsbergenin länsireunassa olevan sorakuopan seinämässä liedenjälki. Paikan korkeus on noin 37 metriä merenpinnasta.
3. Erillisiä asuinpaikkoja (?) (Vastaavia mainitaan myös asuinpaikkojen ja irtolöytöjen yhteydessä).
- N° 63.
K.3. Leivosböle, Rapakärr. Noin 150 metriä länteen Dubbeltorpetista (asuinpaikka N° 20), on ainakin kaksi rinteen suuntaista pitkänomaista painannetta, pituudeltaan noin 2,5 m ja leveydeltään noin 0,5 m. Paikan korkeus on noin 41-42 metriä merenpinnasta.

C. Irtolöydöt

1. Siuntion vesireitti

N° 68. Petäjärvi (Europaeus N° 1)

K.2.

Kourutaltoa, joka on löydetty Petäjärven rannalta länteen kylästä. Tarkempi löytöpaikka tuntematon. viljelysten takia en pystynyt etsimään mahdollista asuinpaikkaa. (KMN^o 5152:2)

N° 69. Petäjärvi, Anttila RN^o 4¹. Omistajat Lars ja Gunvor Åberg,

K.2.

osoite Kylmälä.

Reikäkivi, jonka toinen pää on pyöreä, toinen suippo. Löytynyt Petäjärven alavalta rantaniityltä, noin 200 m. talosta länteen. Löytöpaikan korkeus vain hieman Petäjärven pintaa korkeammalla (35.2). Ilmeinen irtolöytö (veen joutunut esine). (KMN^o 16206)

N° 70. Petäjärvi, Anttila RN^o 4¹. Omistajat Lars ja Gunvor Åberg

K.2.

osoite Kylmälä.

Kei häänkärjen katkelma, joka on löydetty Anttilan talosta pohjoiseen, Ladaäkernista. Asuinpaikka k.o. länteen viettävässä rinnepellossa, jonka yläosan korkeus on noin 45 metriä merenpinnasta ja maaperä hiekkaa, on hyvin mahdollinen. En kuitenkaan löytänyt merkkejä sellaisesta. (KMN^o 6465:6)

N° 71. Petäjärvi, Brömskulla (Europaeus N° 3). Ent. torppaa

K.2

vastaa nykyinen Mosabacka, omistaja Per Holmlund, Kylmälä. On kuitenkin kyseenalaista sijoittuvatko kaikki löydöt Mosabackan maille.

Liuskeveitsi, Brömskullaåker (KMN^o 5100:1)

Kourutaltoa, Brömskullaåker (KMN^o 5513:2)

Poikkikirveen teräpuolikas, läheltä Brömskullan torppaa ja Pösön siltaa (KMN^o 8286:1)

Asuinpaikka kyseisellä itään viettävällä rinnealueella mahdollinen. Kasvillisuuden takia en kuitenkaan voinut tutkia paikkoja tarkemmin.

N° 72.
K. 1.

Kylmälä, Lönnbacka (Europaeus N° 5)

Poikkikirves, joka on löytynyt Petäjärven länsipuolelta, entisen Lönnbackan torpan niityltä (Strandängen), joka on Petäjärven ja tien välissä. Paikan korkeus noin 40 m. merenpinnasta. Asuinpaikka mahdollinen. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Noin 300 metrin päässä Lönnbackan asuinpaikka (N° 1). (KMN^o 6692)

N° 73.
K. 3.

Kylmälä, Myllypuro. Omistaja Toivo Nurminen, osoite Haahkatie 10, Helsinki.

Poikkiteräinen kirves, joka on löytynyt k.o. huvilan (ent. maist Tauno Karilaan huvila) länsipuolelta, noin 20-25 metriä huvilasta Petäjärven rantaan vievältä polulta. Kyseessä on jyrkän, länteen viettävän rinteen yläosa. Paikan korkeus on noin 45 metriä merenpinnasta. Maaperä soraa ja savea. Polun ympärillä oleva maasto on luonnontilassa, joten en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.

N° 74.
K. 3.

Evitskog, Karlsberg (Europaeus N° 8). Omistaja Evert Eriksson, Evitskog.

Keihäänkärjen kärkipuoli, joka on löytynyt noin 200

metriä talosta pohjoiskoilliseen olevasta, luoteeseen viettävästä mäenrinteestä, pellon ja metsän rajasta. Paikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta. Maaperä soraa. En tavannut paikalta mitään asuinpaikan merkkejä. Noin 250 metriä tältä paikalta länsiluoteeseen on asuinpaikka (№ 8) (KM№ 13236:3)

№ 75. Evitskog, Nybacka R№ 1¹⁵. Omistaja Nils Malmström, Evitskog. (Europaeus № 9).
K.Y.

Kiertäen hangatun hioinkiven kappale, joka on löydetty entiseltä kauppias Malmströmin peltolta. Samalta paikalta mainitaan aikaisemminkin löytyneen kiviesineitä. Kyseessä on loivasti kaakkoon viettävä peltorinne, jonka korkeus on noin 40 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia saatoin vain rajoitetusti tutkia paikkaa, jolla asuinpaikka hyvin mahdollinen. Noin 500 k.o. pellosta etelään on asuinpaikka (№ 5). (KM№ 6591).

№ 76. Evitskog, Eskils R№ 1⁹⁰. Omistaja Ole Sandström, osoite Evitskog.
K.Y.

Reikäkirves, joka on löytynyt Stora Lonnoträsketin länsipuolelta, alavalta rantapellolta. Paikka on noin 500 metriä järvenrannasta, noin 400 metriä Kylmäla-Evitskog tiestä ja noin 300 metriä etelässä olevasta metsäreunasta. Paikalla pelto viettää hyvin loivasti länteen. Paikan korkeus on noin 31 metriä merenpinnasta. Kyseessä tuskin on asuinpaikka. (Löytäjä on lahjoittanut esineen Kirkkonummen museolle).

- N° 77.
k.4. Evitskog, Eskils (Europaeus N° 13).
Pohjalainen kirves, joka on Eskilsin talon pellostasta. Tarkemmat löytötiedot puuttuvat. Koska viljelysten takia saatoin vain rajoitetusti tutkia k.o. peltoja, en saanut minkäänlaista viitettä mahdollisesta löytöpaikasta. (KM^{n^o} 6833).
- N° 78.
k.3. Evitskog, Riudd R^{n^o} 7⁴⁹. Omistaja Gunnel Holmberg.
Hiotun kiviaseen kantakatkelma, joka on löytynyt Back-träskin länsirannalta, Riudd-nimisen huvilatilan pellostasta. Paikka on kaakkoon viettävällä rinteellä, noin 40 metriä huvilasta järvelle päin. Paikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia saatoin vain rajoitetusti tutkia paikkaa. Löydöstä säilytettiin huvilassa, josta sain sen museoon toimitettavaksi. (KM^{n^o} 16208).
- N° 79.
k.4. ? Evitskog. (Europaeus N° 15).
Oikokirves, ei tarkempia löytötietoja (KM^{n^o} 2346:72)
- N° 80.
k.4. ? Evitskog. (Europaeus N° 16).
Kourutaltoa, ei tarkempia löytötietoja (KM^{n^o} 2346:77)
- N° 81.
k.4. ? Evitskog. (Europaeus N° 17).
Poikkikirves, ei tarkempia löytötietoja (KM^{n^o} 2346:82)
- N° 82.
k.4. ? Evitskog. (Europaeus N° 18).
Oikokirves, ei tarkempia löytötietoja (KM^{n^o} 2346:83)

N° 83. Evitskog. (Europaeus N° 19).

K.4.?

Kiviesine, jota on luonaan säilyttänyt tilanomistaja Hägglund Gäddnäsissä. Tarkempi löytöpaikka tuntematon. Esine aikoinaan luvattu Kirkkonummen museolle, mutta ei esiinny museon luetteloissa (vuokrakauden edellä laadituissa). Koska tila on sittemmin ollut monissa käsissä, en voinut päästä esineen jäljille.

N° 84. Överkurk, Överkurkin talo. (Europaeus N° 21).

K.3.?

Alkeellinen kirves, tarkempi löytöpaikka tuntematon.
(KMN^o 2346:81)

2. Kvarnbyån vesireitti (Kirkonseutu).

N° 85. Kvarnby, Solhem

K.3.

Vasarakirveen teräpuoli, joka on Sällbackan kampakeräämisen asuinpaikan (N° 11) viereiseltä tontilta asuinpaikalta noin 150 metriä etelälounaaseen. Kyseessä on ylänteen reunalla oleva pieni harjanne, jonka rinteet viettävät jyrkemmin kaakkoon ja koilliseen. Maaperä on so-
raa ja korkeus noin 30 metriä merenpinnasta. Esine maimitaan löydetyksi suuren laakahioinkiven päältä. Koska k.o. pihamaa-alue on kasvillisuuden peitossa eikä myöskään tavannut ketään talonväestä kotosalta, en saanut mitään lisätietoja, mutta asuinpaikka vaikuttaa todennäköiseltä (KMN^o 10984).

N° 86. Överby, Ragvalds (Europaeus N° 22).

K.5.

Kaksoistaltta, joka on löydetty Ragvalds talolle kuuluneen, nyttemmin hävinneen torpan pellosta, noin 1 km.

luoteeseen kirkolta, Karjaan tien pohjoispuolelta. Ti-
dusteluista ja etsiskelyistä huolimatta en onnistunut
löytämään paikkaa. (KMⁿ 3887:2)

N° 87.
K.5.

Överby, Överby rusthåll (Europaeus n° 23).

Poikkitaltta, tarkemmat löytötiedot puuttuvat. (KMⁿ
5970:602)

N° 88.
K.5.

Överby, Brudberg Rⁿ 5⁶⁶. (Europaeus n° 24). Omistaja
Isidor Knichter, Överby.

Kaksoistaltta, joka on löytynyt k.o. tilalle kuuluvas-
ta pellostä (Hållkärrsåker). Talo sijaitsee Tammisaaren
tien pohjoispuolella (noin 500 m.) ja noin 700 metriä
länteen Kvarnbyåsta. Paikalla on etelään viettävä hiek-
kainen peltorinne, jonka korkeus on noin 20-25 metriä
merenpinnasta. Pellolla sanoo nykyinen isäntä tavanneen-
sa joitakin kiviesineen tapaisia, joita ei kuitenkaan
ole ottanut talteen. viljelysten takia en voinut tut-
kia paikkaa tarkemmin, mutta pidän asuinpaikkaa erit-
tään todennäköisenä. (KMⁿ 5076).

N° 89.
K.5.

Överby, Kusas (Europaeus n° 25).

Poikkikirves, noin 2 km. Kusaksen talosta pohjoiseen,
Stobbängenistä (KMⁿ 4835).

Poikkikirves, noin 600 metriä Humaljärvi-joesta (Kvarnbyå)
Stobbängenistä (KMⁿ 5365).

En saanut tarkempaa löytöpaikkaa selvitetyksi.

N° 90.
K.5.?

Vols (Europaeus n° 26)

Kourutaltan kärkiosa, ei tarkempia löytötietoja (KMⁿ
2346:86).

- N° 91. Smedsby, ent. Hannusbäck-nimisen torpan alue Rⁿ 5¹⁴.
K.3. (Europaeus N° 27) Omistaja kapt. Muisto Valtonen, osoite Runeberginkatu 37 A.
Suuri, kiertäen hangattu hioinkivi (KMⁿ 6971:1)
Vasarakirves (KMⁿ 12513)
Esineet on löydetty Valtosen omistamalta maalta, Humaljärven pohjoispuolelta, viimeksimainitun löytäjän Erkki Partasen omistamasta Säflax-tilan asuinrakennuksesta noin 150 metriä koilliseen, tien kaakkoispuolelta. Paikalla on Hannusbäck puron rantaan pistävä hiekkainen niemeke, josta osa on niittynä. Tämän niityn pohjoiskulmassa on hiekkakuoppa, jonka puronpuoleisesta reunasta vasarakirves löytyi. Hioinkivi on todennäköisesti lähialueelta. Paikan korkeus on noin 33 metriä merenpinnasta. Tutkin hiekkakuopan reunamia löytämättä mainittavaa. Niittyä en voinut sillä kasvavan heinän takia tutkia. Asuinpaikan olemassaolo hyvin todennäköinen.
- N° 92. Smedsby, Sonnimäki Rⁿ 4¹¹.
K.3. Sonnimäen keinosiemennysaseman pellostä, noin 100 metriä päärakennuksesta suoraan länteen, löysi Meilahden yhteiskoulun arkeologian kerhon jäsen Kari Hartikainen kovasimen katkelman (KMⁿ 16209). Paikalla on länteen loivasti ~~ve~~ettävä rinne, korkeus noin 22-23 metriä merenpinnasta. Maaperä on savea. Asuinpaikan merkkejä ei tavattu.
- N° 93. Finnsbacka (Europaeus N° 28)
K.5 Pienen hioinkiven katkelma, joka on löydetty Finnsbackan kappalaisen virkatalon maalta noin 50 metriä kirkosta etelään. Paikan alavuudesta (alle 10 metriä merenpinnasta) päätellen kyseessä puhdas irtolöytö (KMⁿ 6465:8)

N° 94.

K.5.

Finnsbacka (Europaeus n° 29)

Kivikirves, ei tarkempia löytötietoja (Turun kaupungin historiallinen museo, Linderin kokoelma n° 336).

Finnsbackan kappalaisen virkatalo nykyisin autiona ja lähipellot hoitamattomina.

N° 95.

K.5.

Jolkby (Europaeus n° 30)

Poikkitaltta, ei tarkempia löytötietoja (KMN^o 5970:605)

Viljelysten takia en päässyt tutkimaan kyseeseen tulevia paikkoja Jolkbybergetin länsipuolisilla peltorinteillä.

N° 96.

K.3.

Pulkus, ent. Enmanin (Europaeuksella virh. Ekman) palsta, Rn^o 2¹⁴. Omistaja Edvin Wessman, Jorvas

Reikäkirves, joka on löytynyt ko. palstalta aivan Pulkusin ja Smedsbyn rajalta, noin kilometri Hemträsketin eteläpäästä luoteeseen. Paikka on nyt täysin asumaton ja viljelemätön, mutta vanha asunnonpaikka on vielä todettavissa. Siitä kaakkoon muutamia kymmeniä metrejä on nähtävissä venäläisten varustelutöiden jälkiä.

Paikalla on loivasti kaakkoon viettävä kumpare, jonka maaperä hiekansekaista. Asuinpaikka varsin mahdollinen. (KMN^o 5697).

3. Strömsby - Sundsberg väylä

№ 97. Strömsby (Europaeus № 33)

K.5.

Poikkikirves, ei tarkempia löytötietoja (KM№ 5970:619)

№ 98. Kolsarby, Kolsarbyn tila R№ 1¹². Omistaja Oskar Andersson, osoite Kolsarby.

K.5.

Reikäkirves, myöhäistä tyyppiä (noin 15 x 6 x 3,5 cm.), ilman varsiputkea, muistuttaa suoraselkäistä reikäkirvestä, mutta tyvipää pyöristetty ja teräväksi oheneva.

Löydetty noin 200 metriä Kolsarbyn talosta länteen etelään viettävän pellon yläreunasta. Paikan korkeus on noin 15 - 17 metriä merenpinnan yläpuolella. Kasvavan viljan takia en voinut tutkia paikkaa. Asuinpaikka mahdollinen. (Löytäjä lahjoittanut esineen Kirkkonummen museolle.)

№ 99. Hilabäck (Europaeus № 35)

K.5.

Kivitaltta, joka on löytynyt Hilabäckin talon pellolta. Ei tarkempia löytötietoja. Talo sijaitsee mäellä ~~hilabäckin~~ Hilaan veivän tien varrella noin 3 kilometriä Kirkkonummen kirkolta etelään. Ylimmät pellot noin 15 metriä merenpinnan yläpuolella. Niistä en kuitenkaan tavannut mitään mainittavaa. (KM№ 5074:2)

№ 100. Korkkulla, Degerbergs åker (Europaeus № 36)

K.5.

Kourutaltta, joka on löydetty nykyisin Hindersbyn alueeseen kuuluvalta pellolta rautatien pohjoispuolelta, noin 900 metriä kirkolta kaakkoon. Löytöpaikka on todennäköisesti Degerberg-nimisen kallimäen itäpuolella oleva pieni peltonpohjukka varsinaisesta peltoaukeasta länteen. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Korkeus ehkä 20 metriä merenpinnasta (KM№ 4580).

- N° 101. Hindersby, Slottsbacka (Europaeus N° 37). Omistaja
K.5. Edja Eriksson, osoite Hindersby.
Poikkikirves, joka on löytynyt kyseisen huvilan piha-
maalta noin 5 metriä portaista kaakkoon. ~~XXXXXXXXXXXX~~
Korkeus on noin 30 metriä merenpinnasta. Viljelysten
takia en voinut tarkemmin tutkia paikkaa. asuinpaikka
mahdollinen. (KM^{n^o} 5513:1)
- N° 102. Gillobacka (Europaeus N° 38)
K.5. Oikokirves. Ei tarkempia löytötietoja. (KM^{n^o} 2346:71)
Voin vain rajoitetusti tutkia tilan maita. Ei löytöjä.
- N° 103. Gillobacka (Europaeus N° 39)
K.5. Oikokirves, katkelmallinen. Ei tarkempia löytötietoja.
(KM^{n^o} 2346:78) Tutkimukset kuten edellä.
- N° 104. Kvisby (Europaeus N° 40)
K.5. Oikokirves. Ei tarkempia löytötietoja. (KM^{n^o} 2346:85)
Tutkimukset kuten edellä.
- N° 105. Masaby, Solbacka (Europaeus N° 41)
K.6. Suuri, litteä reikäkivi, joka on löytynyt Solbackan
perustusten kaivuutöissä. Paikka on noin 400 metriä
Masalan asemalta itään ja noin 180 metriä Espoonlah-
den lounaispohjukasta. Solbackan päärakennus on nykyi-
sin autiona. En todennut mitään mainittavaa. (Esine
ollut Kirkkonummen museossa N° 289, mutta joutunut
vuokrakauden johdosta hukkaan).
- N° 106. Masaby, Kuopila (Europaeus N° 42) Omistaja Hilma Hoff-
K.3. man, osoite Luoma.

Kapeateräinen kirves, joka on löydetty Kuopilan torpan maalta. Paikka on noin 700 metriä Vitträskin Kvarnvikenistä kaakkoon ja 1700 metriä Masabyn asemalta pohjoisluoteeseen Vitträskin suuntaan johtavan tien länsipuolella. Talo on peltoaukealle pistävässä niemekkeessä, jonka korkeus on noin 23-25 metriä merenpinnasta. Asuinpaikka tämän niemekkeen etelä- tai itärinteellä mahdollinen. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. (KMN: 6106:1)

N° 107. Sundsberg (Europaeus n° 43)

K.G.

Oikokirves (KMN: 2346:74), ei tarkempia löytötietoja. Tutkimuksissani en tavannut mitään mainittavaa.

N° 108. Sundsberg (Europaeus n° 44)

K.G.

Poikkitaltta (KMN: 2346:79), eitarkempia löytötietoja. Tutkimuksista kuten edellä.

N° 109. Sundsberg (Europaeus n° 45)

K.G.

Poikkitaltta (KMN: 5970:598), ei tarkempia löytötietoja. Tutkimuksista kuten edellä.

N° 110. Bobäck, Majby (Europaeus n° 46)

K.G.

Poikkitaltta (KMN: 5970:599), ei tarkempia löytötietoja. Majbyn talo sijaitsee noin 1,5 km. Luoman asemalta etelälounaaseen. Viljelysten rajoittamissa tutkimuksissa en löytänyt mitään mainittavaa.

4. Porkkalan niemimaa

№ 111. Gunnarsby (?) (Europaeus № 47)

K.5. ?

Oikokirves (KM№ 6434:2). Löytötiedoissa täytyy olla jokin virhe (kts. Europaeus).

№ 112. Långstrand, Sollbacka RNE 1³. (Europaeus № 48) Omistaja Helge Lönnberg, Estby.

K.5.

Silityskivi (KM№ 5084:2). Talo on noin kilometrin Saltfjärdenistä länsiluoteeseen. Paikalla on eteläkaakkoon viettävä sorainen mäenrinne, jossa peltoa 5-20 metrin korkeuksilla merenpinnasta. En löytänyt mitään mainittavaa.

№ 113. Estby, Nikus RNE 3¹⁷. ~~XXXXXXXXXXXX~~

K.5.

Poikkikirves (KM№ 7905), löytynyt noin kilometrin länteen Tavastfjärdenin ja Saltfjärdenin välisestä salmesta. Paikka on niin alavaa, että kyseessä täytyy olla veteen pudonneen esineen. Lännempänä tien varressa asuinpaikka mahdollinen. En kuitenkaan tavannut mitään mainittavaa.

№ 114. Junkars (Europaeus № 49)

K.5.

Reikäkivi, mahdollisesti myöhäinen (KM№ 3887:1), ei tarkempia löytötietoja. Kyläalue kallioita lukuunottamatta hyvin alavaa, joten kyseessä ei ainakaan ole asuinpaikkaan liittyvä löytö.

N° 115. Nægelsby, Sommarhem (Europaeus N° 50). Omistaja C.E.
K.5. Karlsson. osoite Merikatu 3.
Kolme talttaa, joista yhden pitäisi olla museossa Tukholmassa ja kaksi joutunut hukkaan, löydetty Finnträskin lounaispään pohjoispuolelta. Löytöpaikka sattunee edellämäinitulle, nykyiselle huvilapalstalle. Lähimetsässä mainitaan olevan myös asuinkuoppia. Paikalla on alaosaltaan savinen, yläosaltaan hiekkainen rinne, jonka korkeus huvilan kohdalla on noin 25 metriä merenpinnasta. Tutkiessani paikkaa en tavannut mitään mainittavaa, mutta kasvillisuuden takia jäi tutkimus varsin rajoitetuksi. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 116. Sarvvik, RN 1¹⁵. (Europaeus N° 51). Omistaja Emil Nymanin
K.6. perilliset, Stensvik.
Reikäkivi, (säilytetty Kirkkonummen museossa, joutunut hukkaan) löytynyt tilan mailta. Ei tarkempia löytötietoja. Tutkimuksissani en tavannut mitään mainittavaa.

5. Vitträskin vesireitti

N° 117. Vitträsk, Aavaranta
K.3. Kivikirves (KM^o 7587:8) löydetty Aavaranta huvilan puutarhatöissä. Huvila on Vitträskin pohjoisrannalla. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa, joka on etelään viettävällä rinteellä. Lähellä on asuinpaikka N° 14.

N° 118. Bobäck, Guss (Europaeus N° 54) Omistaja Arvid Nyman, Bobäck.
K.6. Kourutaltan teräosa (KM^o 5562), joka on löytynyt noin 800 metriä talosta länsiluoteeseen, länteen viettäväs-

tä peltorinteestä, joka on noin 100-200 metriä Vitträskiin vä-
västä tiestä pohjoiseen. Peltorinteen korkeus on kahden puolen
25 metriä merenpinnasta. viljelyksen takia en voinut tutkia paik-
kaa tarkemmin. Aivan lähellä Vitträskin tien varrella on asuin-
paikka № 17.

6. Mankkaanjoen vesireitti.

a) Oitbacka ja Leivosböle

№ 119. Oitbacka, Vadängen (Europaeus № 58).

K. 3.

Reikäkirveen keskiosa (KM№ 7349:10)

Poikkikirves (KM№ 10192:1)

Hioimen kappale (KM№ 10192:2)

Löytöpaikka sijaitsee Isojärven kaakkoispuolella, noin
200 metriä Framhoparnin asuinpaikasta (№ 21) itään. Pai-
kalla on lounaaseen viettävä peltorinne. Viljelysten takia
en voinut tutkia sitä. Asuinpaikka mitä todennäköisin.

№ 120. Oitbacka, Storängen (Europaeus № 60).

K. 3.

Pieni oikokirves (KM№ 7268:2). Löytöpaikka sijaitsee Stors-
backan asuinpaikan vieressä, maantien toisella puolen. To-
dennäköinen irtolöytö.

№ 121. Oitbacka, Pejåkern (Europaeus № 61).

K. 3.

Oikokirves (KM№ 5943:2)

Poikkitaltta (KM№ 6379:4)

Löytöpaikka on Oitbackan kartanosta noin 400 metriä kaak-
koon, tien eteläpuolella olevan mäen eteläpuolella oleva,
etelään viettävä rinnepelto. Pellon ylin osa on noin 25
metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia
peltoa tarkemmin. Asuinpaikka todennäköinen.

N° 122. Oitbacka, Nordanå kern (Europaeus N° 63)

K.3.

Poikkitaltta (KM^o 5914)

Pelto sijaitsee noin 300 metriä Oitbackan kartanosta etelään, Leivosbölejoen eteläpuolella. Pellon ylin osa on lähes 25 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia peltoa.

N° 123. Leivosböle

K.3.2

Kehdonjalaksenmuotoinen kuokka (KM^o 3100:7), löydetty Oitbackan kartanon mailta Leivosbölestä. Koko kylä on kuulunut kartanolle, joten löytöpaikka on epämääräinen. Liittyyneen johonkin alueen muista löytöpaikoista.

N° 124. Oitbacka, Färmo-ängen (Europaeus N° 66).

K.3.

Venekirveen kärkiosa (KM^o 7268:1)

Pienen hioinkiven puolikas (KM^o 7691:9)

Kovasin (KM^o 7771:1)

Olkapääkirves (KM^o 8745:4)

Kiviaseen kantakappale (KM^o 8745:5)

Tasataltta (KM^o 9767:1)

Kyseinen niitty on nykyisin laajana peltoalueena Isojärven länsirannalla Oitbackan kartanosta länsiluoteeseen. Löytöjä eri osista niittyä. Viljelysten takia en voinut tutkia aluetta, mutta todennäköisesti on sillä ainakin yksi asuinpaikka Isojärven rannalla olevan Ryssänlimppu-nimisen mäen eteläreunassa. Saman peltoalueen ylimmässä osassa, länteen pistävän haarakkeen päässä Onnimäen asuinpaikka (N° 25).

b) Kauhalan kylän eteläosa

N° 125. Kauhala, Lönnbergin pelto (Europaeus n° 67)

K.3.

Pieni hioinkivi (KM^{n^o} 5724:2)

Kaksi hioinkiven palasta (KM^{n^o} 5438:5 ja 5651:1)

Keihäänkärki (KM^{n^o} 8041:1)

Käsihioin (KM^{n^o} 8041:2)

Pelto sijaitsee välittömästi ~~XXXXXXXX~~ Hangon tien ja Kauhalan tien risteyksestä itään, Kauhalan tien itäpuolella.

Viljelysten takia en voinut tutkia peltoa. Asuinpaikka mahdollinen. Aivan lähellä ovat Koivistosved (n° 26) ja Koivistoäkern (n° 27) nimillä tunnetut asuinpaikat.

N° 126. Kauhala, Sikunsuo (Europaeus n° 70)

K.3.

Paitsi varsinaiselta Sikunsuon asuinpaikalta, on löytöjä tehty myös Sikunsuota ympäröiviltä rinteiltä luoteessa ja lounaassa. (Kts. Europaeus n° 70). Näitten peltojen ollessa viljeltyinä en voinut tutkia niitä.

N° 127. Västerkulla, Strandäng (Europaeus n° 72)

K.3.

Kiviaseen kantakappale (KM^{n^o} 4887:3). Niitty sijaitsee Isojärven rannalla. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa. Paikan alavuudesta päätellen tuskin asuinpaikkalöytö.

N° 128. Vesterkulla, Luontokoppeli (Europaeus n° 73)

K.3.

Nelisivuisen poikkitaltan katkelma (KM^{n^o} 5944:59)

Pieni hioinkivi (KM^{n^o} 5944:58)

Kaksi hioinkiven palaa (KM^{n^o} 7771:9)

Reikäkiven puolikas (KM^{n^o} 7875:1)

Hioimen kappale (KM^{n^o} 7875:2)

Niitty sijaitsee edellisestä pohjoiseen Isojärven rannalla Kauhalanjoesta etelään. Niitty on kovin alavalla maalla, joten sillä tuskin löytyy asuinpaikkaa, mutta sellainen löytynee lähistöllä hieman ylempänä. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.

N° 129.

K.3.

Vesterkulla, Blomsteråkern (Europaeus N° 74)

Venekirveen teelmä (KM^{n^o} 6465:2)

Pieni hioinkivi (KM^{n^o} 7149:2)

Kivitaltta (KM^{n^o} 8576:3)

Kiviaseen teelmä (KM^{n^o} 8576:4)

Kovasin (KM^{n^o} 8576:5)

Kvartsinpala (KM^{n^o} 8576:6)

Pelto on Kauhalan tien länsipuolella, Isojärveen laskevien purojen välissä. Asuinpaikka pellon yläosassa todennäköinen. viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 130.

K.3.

Vesterkulla, Blomsterängenin ja Oxhagan välinen uudispelto.

Taltta (KM^{n^o} 13242:1)

Hiekkakivilaaka (KM^{n^o} 13242:2)

Löydöt liittynevät johonkin lähellä olevaan asuinpaikkaan.

Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 131.

K.3.

Vesterkulla, Ödesåkern (eli Kattbastun). (Europaeus N° 75)

Poikkitaltta (KM^{n^o} 5249:4)

Suuri, kiertäen hangattu hioinkivi (KM^{n^o} 5163:1)

Suuri, kiertäen hangattu hioinkivi (KM^{n^o} 5163:2)

Alkeellinen kirves (KM^{n^o} 7322:6)

Poikkitaltta (KM^{n^o} 7322:7)

Hioinkiven katkelma (KM^{n^o} 5714:1)

Pyöreä reikäkivi (KMⁿ 11254)

Paikka Isojärven luoteispuoliselle peltoalueelle pohjoisesta pistävän harjun itärinteessä. Löydöt on tehty pellostasta ja sen vieressä olevasta metsästä. Paikan korkeus on yli 30 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa, mutta asuinpaikka ilmeinen.

N° 132. Vesterkulla, Nedanalléåkern (Europaeus N° 76)

K.3.

Oikokirves (KMⁿ 5545:1)

Hioinkiven pala (KMⁿ 5372:4)

Kolme kiviasekatkelmaa (KMⁿ 7875:3)

Kaksi hioinkiven palasta (KMⁿ 8206:11)

Kiviaseen kappale (KMⁿ 8881:10)

Löydöt on tehty Vesterkullan kartanosta länteen johtavan tien eteläpuolella olevasta pellostasta. Korkeus noin 30-35 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia peltoa, mutta asuinpaikka mahdollinen.

N° 133. Vesterkulla, Kotokya (Europaeus N° 77)

K.3.

Oikokirveen kärkiosa (KMⁿ 5545:2)

Kiertäen hangatun hioinkiven kappale (KMⁿ 5714:2)

Suuri, kaksipuolisesti kiertäen hangattu hioinkivi (KMⁿ 6506:6)

Samanlaisen hioinkiven palanen (KMⁿ 5785:2)

Käsihioimen katkelma (KMⁿ 7867:1)

Pelto sijaitsee Vesterkullan kartanosta länteen johtavasta tiestä ja edellämäinitystä löytöpaikasta pohjoiseen. Viljelysten takia en voinut tutkia sitä, mutta asuinpaikka (yhtyy ehkä N° 132 oletettuun) mahdollinen.

N° 134. Vesterkullä, Nedanträdgårdså kern (Europaeus N° 78).

K.3.

Alkeellinen kirves (KM^o 6625:4)

Sädekiviliuskeiskos (KM^o 7587:10)

Hioinkiven palanen (KM^o 7623:3)

Hioinkiven palanen (KM^o 7694:5)

Osittain hiottu kivenkappale (KM^o 8711:1)

Suuri hiomakivi (KM^o 8822:5) itse puutarhasta.

Iskos (KM^o 8822:5) itse puutarhasta.

Pelto sijaitsee Vesterkullan kartanon puutarhan alapuolella. itse kartano sijaitsee etelää kohden pistävällä niemekkeellä, joka kartanon kohdalla on noin 40 metriä merenpinnan yläpuolella. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa, mutta oletettavasti josakin niemekkeen rinteellä sijaitsee asuinpaikka.

N° 135. Vesterkulla, Tiilitehdas

K.3.

Tasataltta (KM^o 11025:8), löytynyt noin 60-70 metriä Tiilitehtaan koillispuolelta. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 136. Vesterkulla, uuden tallin perustus

K.3.

Rombinmuotoinen kivenkappale (luontainen ?)

N° 137. Vesterkulla, Huhdanpää

K.3.

Kivitaltta (KM^o 8206:10)

Pelto on Oxhagan asuinpaikan pohjoispuolella (N° 30), ja löytö on tehty sen pohjoispäästä. viljelyksen takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 138. Kauhala, Lövdal Rⁿ 1⁴. (Europaeus N° 80) Omistaja
K. S. Erik Karlberg, Lappböle.

Poikkikirveen kärkipuolisko (KMⁿ 5568)

Alkeellinen taltta (KMⁿ 8206:9)

Alkeellinen kirves (KMⁿ 8321:14)

Kourutaltta (KMⁿ 8321:15)

Kaksi hioinlaa'an kappaletta (KMⁿ 8321:16)

Poikkikirves (KMⁿ 9767:3)

Hioinkiven aluskivi (KMⁿ 10192:4)

Maalikivi (KMⁿ 10192:5)

Paikka sijaitsee aivan Kauhalan ja Lappbölen kylien rajalla, noin kilometrin Kauhalan tienhaarasta pohjoisluoteeseen. Paikalla on 40 metrin merivaiheessa ollut lahdelmä, jonka länsirannalla on todennäköisesti sijainnut asuinpaikka. Viljelysten takia saatoin vain rajoitetusti tutkia aluetta. Ei löytöjä.

N° 139. Vesterkulla, Hästhaga-skogen. (Europaeus N° 81)
K. S.

Oikokirves (KMⁿ 6929:1)

Keihäänkärki (KMⁿ 7908:13)

Paikka sijaitsee noin 700 metriä Vestekullan kartanosta länsiluoteeseen, metsän pohjoispuolella olevalle peltoalueelle vievän tien varrella. Europaeus mainitsee tavanneensa tien itäpuolella olevan hiekkakuopan rinteestä kulttuurimaata ja kvartsi-iskoksia. Lisäksi hän mainitsee lähistöllä olevan asuinpaikka. Kyseessä on ilmeinen asuinpaikka. Kävin kuitenkin paikalla vain ohimennen, joten ei löytöjä.

N° 140. Vesterkulla, Juoppila-åker (Europaeus N° 82)
K. S.

Poikkitaltta (KMⁿ 7587:6)

Silityskiven kappale (KMⁿ 5350:5)

Nelisivuisen käsihioimen katkelma (KM~~ne~~ 7587:7)

Pelto sijaitsee Vesterkullan kartanosta kaakkoon Kauhalan joen itäpuolella jyrkähkössä mäenrinteessä. Sen pohjoispuolella sijaitsee Turkhaudan pellon asuinpaikka (n~~e~~ 33). Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa.

n~~e~~ 141.

k.3.

Kauhala, Storbranten (Europaeus n~~e~~:t 83 ja 84)

Vanhimmat löydöt kts. Europaeus n~~e~~:t 83 ja 84

Poikkitaltta (KM~~ne~~ 8822:6)

Kaksihioimen kappaletta ja kiviesineen sirpale (KM~~ne~~ 8822:7)

Pelto sijaitsee edellä mainitun pellon eteläpuolella Kauhalan alueella. Paikalla on länteen pistävä niemeke, jonka yläosassa pelto ulottuu aina 35 metrin korkeudelle merenpinnasta. Asuinpaikka todennäköinen, mutta viljelysten takia en voinut tutkia peltoa.

n~~e~~ 142.

k.3.

Kauhala, Källaråkern (Europaeus n~~e~~ 85)

Kiviaseen katkelma (KM~~ne~~ 7299:22)

Kiviaseen teelmä (KM~~ne~~ 5083:2)

Neljä kovasinta (myöhäisiä ?) (5083:3, 6-8)

Iskukivi tai rautakautinen kuutiokivi (KM~~ne~~ 7908:10)

Pelto sijaitsee Kauhalan joen itäpuolella ja Kauhalaan vievän tien eteläpuolella. viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

n~~e~~ 143.

k.3.

Kauhalan talon puutarha (Europaeus n~~e~~ 86)

Kiviaseen katkelma (KM~~ne~~ 5369:3)

Kiviaseen katkelma (KM~~ne~~ 5372:3)

Hiottu kivenpala (KM~~ne~~ 5438:8)

Käsihioimen katkelma (KM~~ne~~ 7299:23)

Kiviaseen katkelma (KM~~n~~: 6912:5)

Kivi-iskos (KM~~n~~: 8711:2)

Kirveen kantakatkelma (KM~~n~~: 10557:3)

Kiviesineen kantakappale (KM~~n~~: 9429:12)

Reikäkivi (toiselta lappeelta rikkoutunut) (Pakilan kansakoulussa). Löyt. päärakennuksen seinän vierestä.

Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Löydöt yhdessä edellisten kanssa viittaavat asuinpaikan olemassaoloon, todennäköisesti Kauhalan päärakennuksen lounaispuolella.

N~~o~~ 144. Kauhala, Saukko (Europaeus N~~o~~ 88)

K.3.

Nelisivuinen käsihioin (KM~~n~~: 7304:2)

Oikokirves (KM~~n~~:6927:3)

Suuri hioinkivi (KM~~n~~: 6941:1)

Pelto on Isojärven pohjoispuolella aivan Espoon rajalla.

Löydöt on tehty jyrkästä mäenrinteestä noin 100 metrin etäisyydellä toisistaan. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N~~o~~ 145. Kauhala, Papupelto

K.3.

Alkeellinen tasataltta (KM~~n~~: 8041:10)

Pelto sijaitsee Mäkipellon (asuinpaikka N~~o~~ 31) pohjoispuolella. Löytö liittyyneekin tähän asuinpaikkaan. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

c. Kauhalan kylän pohjoisosa

N° 146.

K.3.

Kauhala, Vasskullabacken (Europaeus N° 91).

Vanhimmat löydöt (kts. Europaeus N° 91)

- Alkeellinen tasataltta (KM^o 8711:6)

Iskos (KM^o 8711:7)

Kovasimen puolikas (KM^o 8745:6)

Suuri iskos (KM^o 8745:7)

Kiviesineen sirpale (KM^o 8822:8)

Pelto sijaitsee Kauhalan mäen koilliskulmassa, mäen länsirinteessä. Korkeudet noin 30 - 35 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 147.

K.3.

Kauhala, Törmälän pelto (Europaeus N° 92)

Kaksi käsihioimen katkelmaa (KM^o 6336:5)

Pelto sijaitsee vajaat 100 metriä itään edellisestä löytöpaikasta, saman laakson itärinteellä. viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.

N° 148.

K.3.

Vesterkulla, Sägängen (Europaeus N° 93)

Poikkitaltta ja kaksi mahdollisesti myöhäistä kovasinta
(KM^o 4316:1-3)

Hioinkiven puolikas (KM^o 7950:11)

Talтта (KM^o 8314)

Kyseessä on suhteellisen alava niitty Kolmpersbäckenia suupuolesta etelään. Löydöt liittynevät johonkin lähitöllä olevista asuinpaikoista. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 149. Vesterkulla, Lindénsåker (Europaeus N° 95)

K.3.

Poikkitaltta (KM^o 4905)

Sijaitsee Kauhalan joen itärannalla, asuinpaikasta N° 34 länteen. Löytö liittyyne viimeksimainittuun. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 150. Vesterkulla, Kivisillan pelto (Europaeus N° 96)

K.3.

Vanhimmat löydöt (kts. Europaeus N° 96)

Latteen hioinkiven kappale (KM^o 7758:2)

Kivikirves (KM^o 7908:12)

Hioin (KM^o 8822:9)

Tasataltta (10192:10)

Hioimen kappale (KM^o 10192:11)

Pelto sijaitsee etelälounaaseen ja etelään antavassa rinteessä noin 450 metriä Vesterkullan kartanosta itäkoilliseen. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa. Asuinpaikka todennäköinen..

N° 151. Vesterkulla, Söbackan pelto (Europaeus N° 97)

K.3.

Nelisivuisen käsihioimen katkelma (KM^o 6059:15)

Hioinkiven katkelma (KM^o 5560:2)

Pelto sijaitsee noin 250 metriä edellisestä löytöpaikasta itään, etelään viettävässä rinteessä, yläosan korkeus yli 40 metriä merenpinnasta. viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 152. Kauhala, Skärrdas (Europaeus N° 98)

K.3.

Käsihioimen katkelma (KM^o 5438:6)

Värttinänpyörän teelmä (KM^o 8881:11)

Keihäänkärjen keskikatkelma (KM^o 8881:12)

Paikka sijaitsee noin 750 metriä Kauhalan talosta pohjoiskoilliseen. viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa. Asuinpaikka jossakin k.o. länteen antavalla rinnealueella mahdollinen.

N° 153.

K.3.

Kauhala, Ristalho (Europaeus N^o:t 99 ja 100)

Oikokirves (KM^o 6417)

Oikokirves (KM^o 7280:1)

Kyseessä on Skärrdaksen eteläpuolelta itään pistävän peltokielekkeen länsiosa. korkeus noin 40 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin, mutta kyseessä on todennäköisesti asuinpaikka.

N° 154.

K.3.

Kauhala, Råbacka (Europaeus N° 101)

Pieni hioinkivi (KM^o 5406:5)

Epävarma kiviesine (KM^o 5988:1)

Kivikirvestä muistuttava esine (KM^o 8577:2)

Suuri iskos (KM^o 9107:9)

Råbackan pellostä läheltä Espoon rajaa. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 155.

K.3.

Kauhala, Råbacka, Liemiö (Europaeus N° 102)

17 hioinkiven palasta (KM^o 7485:15)

Liemiö niminen pelto sijaitsee asuinpaikan N° 35 länsipuolella. Löytö liittyyne tähän asuinpaikkaan. viljelysten takia en voinut tutkia sitä tarkemmin.

N° 156.

K.3.

Kauhala, Råbacka

Kourutaltoa (KM^o 10852:1)

Löytynyt joen toiselta (etelän) puolelta vastapäätä

asuinpaikkaa № 35, johon löytö liittyyne. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.

№ 157. Kauhala, Bockkärrsängen (Europaeus № 104)

K. 2.

Hioinkiven katkelma (KM№ 5438:10)

Alkeellisen kiviaseen katkelma (KM№ 8881:15)

Noin 300 metriä Bockträskistä pohjoiseen on kumpare, jolla sijaitsee Marta Welinin omistama mökki. Löytöpaikka on tämän liepeillä. Viljelysten takia saatoin vain hyvin rajoitetusti tutkia paikkaa. Asuinpaikka mahdollinen. Löytöpaikan korkeus noin 45 metriä merenpinnasta.

№ 158. Kauhala (Europaeus № 105)

K. 2.?

Alkeellinen taltta (KM№ 4945:2). Löydetty luultavasti rajankäynnissä Kauhalan ja Espoon kartanon välillä. Tarkempi löytöpaikka ei ole tiedossa, mutta sijainnee josakin Bockträskin pohjoispuolella.

№ 159. Vesterkulla, Bastuåker (Europaeus № 106)

K. 3.

Poikkitaltta (KM№ 6702:9)

Kaksi hioinkiven palasta (KM№ 5445:4-5)

Poikkikirves (KM№ 7875:4)

Kivi, ehkä hioinkivi (KM№ 7875:5)

Hioinkiven katkelma (KM№ 7880:6)

Teelmä (KM№ 8038:7)

Kiviaseen palanen (KM№ 8038:8)

Kaksi vuorilaji-iskosta (KM№ 8038:9)

Kiviaseen katkelma (KM№ 8881:16)

Hioinkivilaa'an kappale (KM№ 9268:13)

Pelto sijaitsee kartanon piha-alueen pohjoispuolella. Sen korkeus on yli 40 metriä merenpinnasta. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Asuinpaikka mahdollinen (osana laajemmasta ?).

N° 160. Vesterkulla, Kalvhagaåker (Europaeus N° 107)

K.3.

Poikkitaltta (KM^o 6625:6)

Kiviaseen jäännös (KM^o 7852:1)

Hioinkiven (?) katkelma (KM^o 7909:4)

Kiviaseen siru (KM^o 7950:12)

Hioinkiven kappale (KM^o 7950:13)

Pelto sijaitsee itään viettävällä rinteellä Kauhalanjoen länsipuolella ja edellisestä löytöpaikasta pohjoiseen. Sen pohjoispuolella on asuinpaikka N° 36, johon löydöt saattavat liittyä. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin.

N° 161. Kauhala, Ropakko niitty (Europaeus N° 111)

K.2.

Hirven sääriluusta tehty tuura (KM^o 6254:1)

Löytöpaikka sijaitsee Lökpersin asuinpaikan N° 38 lounaispuolella. Paikan korkeus on ehkä noin 31 metriä merenpinnasta. Löydöstä ja löytöpaikasta kts. Europaeus N° 111. K.o. niitty oli heinäällä eikä tarkemmin tutkittavissa.

N° 162. Kauhala, Myllhalon niitty (Europaeus N° 112)

K.2.

Graniittikimpale, jonka ympäri oli kiedottu useita kieroksia niininarua (KM^o 5944:56)

Löytynyt v. 1911 maist. Guy Topeliuksen kaivauksessa.

Löytöpaikka on Kauhalan joen itäpuolella, jonkin matkaa Kakarbäckin suusta länteen. Lähistöllä ovat asuinpaikat

N^o:t 39 ja 40. kts. tarkemmin Europaeus N° 112. Paikka oli heinäällä, joten en voinut tutkia sitä.

N° 163. Kauhala, Myllhalon alue (Europaeus N° 116)

K.2.

Kolme hioinkiven palaa ja nelisivuisen hioimen katkelma
(KMⁿ 5546:10-11 ja 5586:3)

Iskos (KMⁿ 5438:9)

Alkeellinen tasataltta (KMⁿ 8041:11)

Kolme vuorilaji-iskosta (KMⁿ 10810:11)

Ilmoitettu löydetyiksi Myllhalon alueelta ilman tarkempaa mainintaa löytöpaikasta. K.o. alueella asuinpaikat N^o:t 39, 40 ja 41.

N° 164. Kauhala, Björkkullan pelto

K.2.

Hioimen puolikas (KMⁿ 9309:13)

Pelto sijaitsee Nygårdin mäen (asuinpaikka N° 42) pohjoispuolella. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 165. Kauhala, Niitjoki-alue (Europaeus N° 119)

K.2.

Käsihioin (KMⁿ 6419:2)

Hioinkiven kappale (KMⁿ 6497:2)

Hioinkiven katkelma ja kaksi vuorilaji-iskosta (KMⁿ 7867:3)

Käsihioin (KMⁿ 7867:4)

Löydöt on tehty samasta mäenrinteestä, jossa on Nygårdin asuinpaikka, tästä asuinpaikasta (N° 42) jonkin matkaa länteen. Liittynevät samaan asuinpaikkaan. viljelysten takia tutkimatta.

- N° 166. Vesterkulla, Niitjoki-alue (Europaeus N° 120)
K.2. Alkeellinen taltta (KM^o 5913:1)
Paikka sijaitsee Nygårdin länsipuolella olevan metsäisen mäen (Solhagen) eteläpäässä lähellä jokea. Maa on siinä määrin alavaa, että löytö ilmeisestikin on irtolöytö.
- N° 167. Vesterkulla, Rajo (Europaeus N° 121)
K.2. Suuren hioinkiven palanen (KM^o 5445:3)
Poikkikirves (KM^o 7771:17)
Tuuramaisen kirveen teräosa (KM^o 7825:9)
Hioinkiven katkelma (KM^o 7950:21)
Pieni hioinkivi (KM^o 8711:17)
Keihäänkärjen keskikatkelma (KM^o 10557:15)
Löytöpaikka on Niitjoen eteläpuolella, noin 700 metriä Malmgårdista itään oleva peltoylänne, jolla on lato. viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa, mutta asuinpaikka ilmeinen. korkeus noin 35 metriä merenpinnasta.
- N° 168. Vesterkulla, Kiiala-pelto
K.2. Alkeellinen kirves (KM^o 8532:12)
Keihäänkärjen katkelma (KM^o 8575:22)
Kivikirveen katkelma (KM^o 8575:23)
Pala kourutaltan teräkulmasta (KM^o 8711:11)
Kiviaseen teelmän kantapuolikas (KM^o 8711:12)
Hioinkiven kappale (KM^o 8711:13)
5 vuorilaji-iskosta (KM^o 8711:14)
68 kvartsi-iskosta (KM^o 8711:15)
Ruostepitoista hietaa (KM^o 8711:16)
Paikalla myös nokimaata ja ojanreunassa kivilatomus.

Paikka sijaitsee noin 300 metriä Lill-Raulan talosta itäkoilliseen, jossa pellossa itään suuntautuva ylänne. Korkeus noin 45 metriä merenpinnasta. Asuinpaikka mitä ilmeisin, mutta viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa ja määrittellä asuinpaikan täsmällistä sijaintia.

N° 169. Vesterkulla, Soldatstorpåkern (Europaeus n° 122)

K.2.

Poikkitaltta (KM^{n^o} 7282:1)

Suuri iskos (KM^{n^o} 7299:35)

Suuri hioinkivi (KM^{n^o} 5569:3)

Pelto on edellisestä luoteeseen ja Kauhalan, Lappbölen sekä Haapajärven kylien rajapisteestä itään. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa. Löydöt liittynevät edellisessä kohdassa käsiteltyihin.

N° 170.

K.3.?

Kauhala

Oikokirves (KM^{n^o} 12770)

Löytynyt Kauhalan kylästä pellonraivaustöissä samoilta seuduilta, joilta prof. Ayräpää on tehnyt löytöjä (?).

N° 171.

K.3.?

Vesterkulla

Kourutalтта (KM^{n^o} 13933:1)

Kirves (KM^{n^o} 13933:2)

Taltan tai kirveen kantakappale (KM^{n^o} 13933:3)

Tasataltta (KM^{n^o} 13933:4)

Tasataltta (KM^{n^o} 13933:5)

Kiviveitsi (KM^{n^o} 13933:6)

Kiviveitsi (KM^{n^o} 13933:7)

Löydetty Vesterkullasta, aikaisemmin tutkitun asuinpaikan lähetyviltä. En saanut paikkaa vielä selvitettyksi.

- N° 172. Vesterkulla (Europaeus N° 123)
? Poikkitaltan kärkikappale (KM^{n^o} 2930). Ei tarkempia löytötietoja.
- N° 173. Kauhala (Europaeus N° 124)
? Kourutaltoa (KM^{n^o} 2988:1), Kauhalan tilalle kuuluvasta pellosta. Ei tarkempia löytötietoja.
- N° 174. Kauhala (Europaeus N° 125)
? Pieni kirves (KM^{n^o} 5601:6), ei tarkempia löytötietoja. Löytäjä ehkä sama kuin edellisessä.

d). Haapajärven, Kosken ja Navalalan kylät

- N° 175. Haapajärvi, Malmgård N° 4²² (Europaeus N° 126). Omistaja
K.2. Hilding Malmström, Lapinkylä, Malmgård.
Suuri alkeellinen kirves (KM^{n^o} 7178:2)
Kaksi hioinkiven palaa (KM^{n^o} 5548:4 ja 7178:4)
Nelisivuinen käsihioin (KM^{n^o} 7178:3)
Poikkikirves (KM^{n^o} 7067:1)
Puolivalmis, pyöreä reikäkivi (Espoon kartanon kokoelmat)
Hioinkiven katkelma (KM^{n^o} 5099:4)
Alkeellinen kivikirves (KM^{n^o} 9717:5)
Hioin (KM^{n^o} 9717:6)
Alkeellinen tasataltoa (KM^{n^o} 9801:12)
Kourutaltoa (KM^{n^o} 10192:13)
Esineet on löydetty Malmgårdin liepeiltä, sen ylanteen rinteiltä, joka talon kohdalla työntyy itää kohden. Useimmat löydöistä keskittyvät talosta noin 200 metriä koil-

liseen olevan riihen ympäristöön. Löytökorkeudet ovat noin 45 - 50 metriä merenpinnasta. Asuinpaikka ilmeinen, mutta viljelysten takia en voinut tutkia aluetta tarkemmin.

N° 176. Haapajärvi, Malmgård (Europaeus N° 127)

K.2. Suuri hioinkivi (KMⁿ 5895:1)

Hioinkiven palanen (KMⁿ 5895:2)

Löydetty noin 700 - 800 metriä Malmgårdista koilliseen, Niitjoen takana olevalta pellolta. Viljelysten takia en voinut tutkia aluetta. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 177. Haapajärvi, Malmgård

K.2. Reikäkirves (KMⁿ 8745:8)

Löydetty Malmgårdille kuuluvalta pellolta Lillträskin peltoalueen eteläosasta noin 1 km. talosta pohjoiseen. On saatanut kulkeutua paikalle pellolle ajetun saven mukana. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 178. Haapajärvi, Norrkulla RN^o 5³¹. (Europaeus N° 129, Albert

K.2. Saurenin torppa "Frommi"). Omistaja Albert ja Olga Saurenin perikunta, Lappböle.

Poikkitaltta (KMⁿ 5601:7). Löydetty pellosta noin 150 metriä torpasta. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa, joka lienee rakennuksesta itään. Paikan korkeus on noin 53 metriä merenpinnasta. Talon pohjoispuolella olevan hiekkakuopan itäreunen alaosassa näin epämääräisiä noki-jälkiä. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 179. Haapajärvi, Björkkulla RN^o 3⁴. (Europaeus N° 128). Omistaja

K.2. August Sauren, Lappböle.

Reikäkirveen, mahdollisesti veneenmuotoisen katkelma

(KMⁿ 3929:1)

Löydetty Björkkullan pellosta. Kasvillisuuden takia saatoin vain suppeasti tutkia aluetta, joka sijaitsee Veikkolaan johtavan tien länsipuolella, noin 800 metriä Malmgårdista luoteeseen. Ei löytöjä. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 180. Haapajärvi, ent. Abergin palsta Rⁿ 5².

K.2.

Tasataltta (KMⁿ 7758:3)

Tasataltan teräkappale (KMⁿ 9620:17)

K.o. palsta on Björkkullan naapurina, sen pohjoispuolella. Esineitten löytöpaikka lienee noin 150 metriä maantiestä metsään päin ja sen korkeus noin 50 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 181. Haapajärvi, "Lustisåker". (Europaeus N° 130)

K.2.

Kourutaltoa (KMⁿ 5859:2)

K.o. pelto sijaitsee Lillträskin eteläpuolella. Sen tarkkaa sijaintia en kuitenkaan saanut selville. Tutkimusmahdollisuudet kasvillisuuden takia rajoitetut.

N° 182. Haapajärvi, Seppälä Rⁿ 3⁴⁴.

K.2.

Keihäänkärki (KMⁿ 10192:14)

Löytynyt Haapajärven ja Seppälän talon väliseltä alueelta, noin 100 metriä talosta, lanteen viettävältä rinteeltä. Löytöpaikan korkeus ehkä 45 metriä merenpinnasta. Tutkimukseni paikalla jäi tuloksettomaksi.

- N° 183.
K.2. Koski, Eriksgård Bⁿ (1,1)¹⁹⁰ (Europaeus N° 131). Omistaja
Kirkkonummen kunta.
Suuri kiertäen hangattu hioinkivi (osa) (K^{MM} 5642:1)
Löytöpaikka on noin puoli kilometriä lounaaseen, lähellä
Haapajärven rantaa. Kasvillisuuden takia en voinut tut-
kia aluetta tarkemmin.
- N° 184.
K.2. Koski, Kopun torppa Bⁿ (1,1)⁹⁰ (Europaeus N° 132 a,
Magnus Lindforsin torppa). Asumattoman alueen omistaa
nykyisin Aino Blom.
Oikokirves (K^{MM} 6508)
Paikka on noin 200 metriä Kurkiston järvestä pohjois-
luoteeseen, Eriksgårdista kylmälään vievän tien varrel-
la, sen eteläpuolella, paikalla jossa tie tulee metsän-
reunaan ja missä on sähkömuuntaja tien eteläpuolella,
Alue oli nurmella, joten en voinut sitä tarkemmin tutkia.
Paikan korkeus on noin 50 metriä merenpinnasta ja asuin-
paikka mahdollinen.
- N° 185.
K.2. Koski, Nybacka Bⁿ (1,1)⁶. (Europaeus N° 132 b). Omistaja
Karl Blombergin perilliset (Are Blomberg), Koskis.
Poikkitaltta (K^{MM} 7020:1)
Poikkitaltta (K^{MM} 7020:2)
Tasataltta (K^{MM} 7950:22)
Löydetty Nybackan maalta, läheltä Kalljärven eteläkär-
keä, sen länsipuolelta. Löytökorkeus noin 45-50 metriä
merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paik-
kaa tarkemmin.
- N° 186.
K.2. Koski, Eriksgård (Europaeus N° 134)
Poikkitaltta (K^{MM} 3020:1)

Löytöpaikka "Palaja"- pelto sijainnee kartanon itäpuolella Haapajärvestä pohjoiseen. En saanut sen sijaintia tarkemmin selville ja viljelykset estivät laajempien alueitten tutkimisen.

N° 187. Koski, Eriksgård (Europaeus N° 135)

K.2.2.

Kourutaltoa (KM^{no} 3087:22)

Löytöpaikaksi mainitaan kartanon pelto. Tarkemmat tiedot puuttuvat.

N° 188. Navalala, Sandbacka (Europaeus N° 133), omistaja Runar Lindholm, Lappböle

K.2.

Kourutaltoa (KM^{no} 6004)

ja otaksuttavasti

Poikkitaltoa (KM^{no} 3100:6)

Poikkitaltoa (KM^{no} 3128:4)

Vahingoittunut esine (KM^{no} 3100:5)

Sandbacka sijaitsee Veikkolaan menevän tien itäpuolella noin 750 metriä Navalalan talosta pohjoiseen. Paikalla on lounaaseen viettävä hiekkaperäinen rinne, löytökorkeudet ehkä 55-60 metriä merenpinnasta. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa kuin hyvin rajoitetusti. Asuinpaikka mahdollinen.

e) Kalljärven ja Veikkolan kylät

N° 189. Kalljärvi, Nedergård

K.2.

Suippohamarainen reikäkirves (KM^{no} 10831)

Löydetty noin puoli kilometriä talosta lounaaseen läheltä siltaa ja latoa puron varresta. Veteen joutunut esine. Lähistöllä asuinpaikka N° 46.

N° 190. Kalljärvi, Honkala
K.2.? Vasarakirveen puolikas (KM^{n^o} 13641)
Löydetty Honkalan palstalta kaivettaessa kellaria asuin-
rakennuksen alle noin 2 metrin syvästä lentohiekasta.
Kyseessä ilmeinen hautalöytö (?). En onnistunut k.o. pals-
tan sijainnin selvittämisessä.

N° 191. Veikkola
K.2.? Reikäkivi (Suomalaisen yhteiskoulun kokoelmissa). Tar-
kemmat löytötiedot puuttuvat.

f) Lappbölen kylä

N° 192. Lappböle, Herrla
K.3. Alkeellinen kirves (KM^{n^o} 8711:18)
Käsihioiden puolikas (KM^{n^o} 8711:19)
Löydetty kukkulalta (?) noin 40 metriä Herrlan navetasta
itään. Paikka on metsässä, korkeus noin 45 metriä meren-
pinnasta. Ei löytöjä.

N° 193. Lappböle, Herrla (Europaeus 137:1)
K.3. Suuren, kiertäen hangatun hioinkiven puolikas (KM^{n^o} 6036:1)
Löytöpaikka, joka on noin 200 metriä pohjoiseen kalakos-
ken sillasta, on lähellä asuinpaikkaa N° 49, johon löytö
liittyneekin.

N° 194. Lapinkylä, ent. Björkbackan pelto (Europaeus n° 137:4)
K.3. Kivikirves (KM^{n^o} 8577:4)
Pieni oikokirves (KM^{n^o} 6764:9), todennäköisesti
Kaksi hiointa (KM^{n^o} 15840)
Pelto on Lappbölejärven ja Björkbackan talon välissä

(Rⁿ 1⁶⁰). Varmat löydöt suunnilleen ladon kohdalta harjanteen laelta. Korkeus noin 30 metriä merenpinnasta. Asuinpaikka todennäköinen, mutta tutkimuksistani huolimatta en saanut sitä paikallistetuksi.

N° 195.
K.3- Lappböle, Berghem Rⁿ 1⁶⁴ (Europaeus N° 139) . Omistaja Märta Saarinen, Lappböle
Kourutaltoa (KMⁿ 5546:8)
Tasataltoa (KMⁿ 7778)
Kirveen muotoinen kiviesine (KMⁿ 8668)
Löytöpaikka on Lappbölejärven itärannalta Hangon tietä kohden työntyvä notkelma, noin 600 metriä Kauhalan tiehaarasta länsiluoteeseen. Löydöt on tehty notkelman etelään viettävältä rinteeltä. Rinteen korkeus kahden puolen 40 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Asuinpaikka mahdollinen.

N° 196.
K.3- Lappböle, Malmströmin pelto (Europaeus N° 140)
Kourutaltoa (KMⁿ 3105:1)
Pelto on Hangon tien ja siltä Lövdaliin erkanevan tien välissä noin Kauhalan tienhaarasta pohjoiseen. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa. Korkeus yli 40 m. merenpinnasta. Asuinpaikka tällä etelään viettävällä rinteellä mahdollinen.

N° 197.
K.3- Lappböle, Sjökuulla Rⁿ 1⁶⁶. Europaeus N° 141) Omistaja Jon Sandström, Lappböle
Pieni hioinkivi (KMⁿ 7349:1)
Paikka on Lappbölejärven itärannan keskiosassa. Viljelysten takia en voinut tutkia aluetta.

- N° 198. Lappböle, Nedre-Jussila
K.3. Hioinkiven palanen (KM^{n^o} 5406:3)
Löydetty kylänrajan luota, noin 100 metriä Vanhasalon torpasta (Lovdal) länteen. Paikan korkeus noin 45 metriä merenpinnasta. Ei löytöjä.
- N° 199. Lappböle, Stor-Raulan ent. tontti (Europaeus n° 143)
K.3. Venekirves (KM^{n^o} 3484).
Löytöpaikka on entinen Stor-Raulan tontti Lappbölen vanhalla (ennen isojakoa) kylätontilla. Se sijaitsee nyt välittömästi Hangon tien länsipuolella Jussilan alueen pohjoisosassa (RM^{n^o} 1⁶⁴). Löydön yhteydessä mainitaan löytyneen myös saviastianpaloja, joita ei otettu talteen. Löytö tehtiä otettaessa multaa vanhan talon kivijalan sisäpuolelta, Europaeus epäilee hautalöydöksi. Kasvillisuus esti alueen tarkemman tutkimisen.
- N° 200. Lappböle, Fredrikshem (Europaeus n° 144). Omistaja
K.3. Fredrik Skogbergin perilliset, Lappböle.
Oikokirves (KM^{n^o} 4727:2)
Poikkitaltta (KM^{n^o} 4727:1)
Paikka on Hangon tien eteläpuolella, noin 600 metriä Veikkolan tienhaarasta länteen, etelään viettävällä peltorinteellä, jonka korkeudet ovat kahden puolen 40 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Asuinpaikka hyvin mahdollinen.
- N° 201. Lappböle, suutari Hoffmanin palsta (Europaeus n° 145)
K.3. Omistaja Karl Fredri Karlberg, Lappböle.
Pyöreä, puolivalmis reikäkivi. (KM^{n^o} 6625:2)
Paikka on Hangon tien pohjoispuolella, noin 400 metriä Veikkolan tienhaarasta länteen. Korkeus noin 50 metriä

merenpinnasta, maa viettää hyvin loivasti etelään ja maaperä hiekkaa. Kasvillisuus esti tarkemman tutkimisen. Asuinpaikka mahdollinen.

№ 202. Lappböle, Furubacka R[№] 4⁵⁴ (Europaeus №:t 147 ja 148)
K.3. Omistaja Martin Wickström, Lappböle.
Alkeellinen taltta (KM[№] 4945:1)

Kourutaltta (Finns kansankorkeakoulun kokoelmissa)

Poikkikirves (KM[№] 16210)

~~Hiol~~mena käytetty kivi (?) (KM[№] 16210).

Kaksi viimeksimainittua on löydetty noin 60 metriä Hangon tien eteläpuolelta Lappbölenjärven ja Tampajanjärven yhdistävän puron eteläpuolella olevalta pieneltä pelto-kummulta. Sieltä on myös saamani tiedon mukaan löytynyt maastoon jätetty hioinlaaka. Paikan korkeus on noin 35 metriä merenpinnasta. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa, mutta asuinpaikka todennäköinen. Kaksi ensinmainittua löytöä, joista ensimmäinen on tehty k.o. puron rannalta ja toinen itse purosta, liittynevät samaan alueeseen.

№ 203. Lappböle, Stor-Raula, Nyäkern (Europaeus № 149)
K.3. Poikkitaltta (KM[№] 6975:4)

Löytöpaikka lienee Lappbölejärven länsirannalla nykyisen Lövkullan mailla. Viljelykset estivät alueen tutkimisen.

№ 204. Lappböle, Nedre-Jussila, Hiimes äng (Europaeus № 150.)
K.3. Poikkitaltta (KM[№] 7623:14)

Kyseinen niitty on Lappbölejärven lounaispuolella ja käsittää nykyisten Barosin ja Muringin talojen pellot. viljelykset estivät alueen tutkimisen.

- № 205.
K.3.?
Lappböle, Herrlan pelto (Europaeus № 151)
Kourutaltta (KM№ 3572:2)
Löytö tehty ennen isojakoa, jolloin Herrlan talo vielä sijaitsi kylätontilla (Stor-Raulan yläpuolella). Löytöpaikka on siten täysin epäselvä.
- № 206.
K.2.
Lappböle, Lill-Raula R№ 6⁵.
Tasataltta (KM№ 9940:16)
Löydetty aivan Lappbölen rajalta noin 250 metriä talosta koilliseen. Liittyyneen siten Lappbölen puolen löytöihin (kts. № 168). Viljelykset estivät paikan tutkimisen.
- № 207.
K.3.?
Lappböle, Nummis (Europaeus № 152)
Kourutaltta (KM№ 2654:1) Tarkempi löytöpaikka tuntematon.
- № 208.
K.3.?
Lappböle, Nummis (Europaeus № 153)
Poikkitaltta (KM№ 2654:2) Tarkempi löytöpaikka tuntematon.
- № 209.
K.3.?
Lappböle, Nedre-Jussila
Kourutaltta (KM№ 9801:13)
Löydetty kai Lappbölejärven lounaispuolelta, Barösiin johtavalta tieltä. Saattanut tulla soran mukana Herrlan metsässä olevasta sorakuopasta.

g) Juusjärven, Tampajan ja Heparin alueet

N° 210. Österby, Nyby gård Rⁿ 2³⁷. Omistaja Allan Hagelberg,
K.3. Lappböle

Reikäkivi (KMⁿ 8822:10)

Talo, jonka maalta kivi on löydetty, on noin 300 metriä Juusjärven pohjoispäästä pohjoiseen. Tarkemmat löytötiedot puuttuvat. Viljelykset esitivät alueen tutkimisen.

N° 211. Kylmälä, Lövkulla Bⁿ 2³⁶⁰ (Europeus N° 155, Metsähelma
K.2. torp). Omistaja A.G.Lindblom, Kylmälä.

Pyöreäteräisen kirveen kärkiosa (KMⁿ 3099:8)

Kourutaltta (KMⁿ 7421:1)

Oikokirves (KMⁿ 7825:8)

Paikka on Tampajan järven ja Kylmälään vievän tien välissä järven länsirannalla. Korkeudet 50 -5 metriä merenpinnan yläpuolella. Löytöpaikka ehkä tienvieruspelloissa. Tutkimuksissa en löytänyt mitään mainittavaa, mutta asuinpaikka silti mahdollinen.

N° 212. Kylmälä, Kylbacken (Europeus N° 156)
K.2.

Kourutaltta (KMⁿ 6407:7)

Löytöpaikka on mäki, jonka kahden puolen tiet erkanevat neljään eri suuntaan. Löytötiedoista ei ilmene, miltä rinneeltä löytö on tehty. Viljelykset estivät laajemmat tutkimukset.

N° 213. Kylmälä, Norrkulla torp (Europaeus N° 158)
K.2.

Poikkitaltta (KMⁿ 5463:1)

Löytynyt Heparin järven itärannalta, paikalta, joka on ollut kylän lasten uimapaikkana. Löytäjä Hannes Gerkman. Kasvillisuus esti paikan tutkimisen.

N° 214. Kylmälä, ent. Poutasuon torpan alue (Europaeus N° 159).

K.2.

Pieni poikkitaltta (KMN^o 5969:1)

Löytynyt Heparinjärven koilliskulmauksesta, Poutasuon torpalle aikoinaan kuuluneesta hakamaasta, joka nyttemmin on joutunut huvila-asutukseen. (Europaeuksen tieto virheellinen). Löytäjä edellisessä kohdassa mainitun veli Bernt Gerkman, joitten sisarelta, Jenny Gerkmanilta sain korjatut tiedot löytöpaikoista. Hän ei enää kuitenkaan pystynyt neuvomaan niitä täsmällisesti.

N° 215. Kylmälä, Bergans RN^o 2²⁸⁶ (Entinen Poutasuon torppa).

K.2.

Omistaja Kalle Fallenius, Kylmälä.

Poikkikirves (KMN^o 16212)

Jenny Gerkman on löytänyt kirveen Bergansin perunamaasta, noin 100 metriä talosta pohjoiskoilliseen. Bergans sijaitsee Heparinjärven koillispuolella ja noin 300 metriä Gustavsbergin asuinpaikasta (N° 53) pohjoiseen. Löytöpaikan korkeus on noin 53 metriä merenpinnan yläpuolella. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 216. Kylmälä, Träskkulla RN^o 2³⁸² (Europaeus N° 4)

K.2

Suuri hioinkivi (KMN^o 6646:2)

Kivikirveen katkelma (KMN^o 13087)

Hioin (KMN^o 16211)

Iskukivi (?) (KMN^o 16211)

Kolme viimeksimainittua esinettä on löydetty Träskkullan maalta, noin 200 metriä talosta länteen / tien varrella olevasta hiekkakuoppakumpareesta. Kumpare kuopan ympärillä on peltona. Ainakin kivikirveen katkelma on löydetty hiekkakuopan lounaispuolelta. Hiekkakuopan koillispuolella on kumpareen lakea tasoitettu puskutraktorilla. Paikalla

on saattanut olla asuinpaikka, vaikka en tutkimuksissani (korkeus noin 47 metriä merenpinnasta). Löytäneenkään mitään mainittavaa. Ensimmäinen esine, joka on mainittu löytyneeksi 1.3 km Petäjärven Anttilan talosta pohjoiseen, saattaa olla yhteydessä näihin löytöihin. Sen löytöpaikka saattaa kuitenkin olla myös em. hiekkakuopasta noin 600 metriä luoteeseen olevassa rinteessä. Tämä paikka on viljelysten takia tutkimatta.

N° 217. Kylmälä (Europaeus N° 160)

K.2.2

Kourutaltoa (KMN^o 2346:73). Eitarkempia löytötietoja.

Täydennyksiä:

1) Siuntion vesireitti

N° 218. Evitskog, Heinäkytö (Europaeus N° 7) Omistaja Gunnar

K.3.

Tötterman, Kylmälä.

Poikkitalta (KMN^o 3099:9)

Talo sijaitsee aivan Evitskogin ja Kylmälän välisen kylärajan eteläpuolella, noin kilometrin Petäjärven eteläpäästä kaakkoon. Sen maille on aikoinaan 45 metrin merivaiheessa pistänyt kapea lahdella. Isäntä kertoi löytäneensä pellosta kiviesineen, jota hän ei kuitenkaan enää paikalla käydessäni löytänyt. Asuinpaikka mahdollinen talosta länteen olevalla pienellä ylänneellä. Viljelysten takia en voinut tutkia paikkaa.

N° 219. Evitskog, Skogsgländen. Omistaja Boris Wallenius, Evitskog

K.4.

Reikäkivi (KMN^o 14904)

Paikka on lähellä Siuntion rajaa, noin 150 metriä Harvsiin menevän tien pohjoispuolella. Esine on löytynyt Walleniuksen kasvihuoneen länsipuolelta savimaasta. Paikan korkeus noin 40 metriä merenpinnasta. Kasvillisuus esti tarkem-

man tutkimisen. Jossakin lähistöllä saattaa olla asuinpaikka, koska kyseessä on kapean muinaissalmen rantama.

N° 220. Evitskog, Nejans. Omistaja Lars Stenbäck, Mannerheimintei
k.3. 55.

Poikkikirves (KME 11798:1)

Poikkikirves (KME 11798:1)

Kyseessä on Backträskin länsirannalla, noin 1400 metriä järven pohjoispäästä olevan niemekkeen eteläsivulla oleva huvilapalsta. Rinne on varsin jyrkkä ja löytöpaikan korkeus yli 35 metriä merenpinnasta. Koska koko alue nyttemmin on kunnostettu pihanurmikoksi, ei sen tutkimiseen ollut mahdollisuutta. Mahdollisesti on paikalla ollut asuinpaikka.

2. Kvarnbyån vesireitti (Kirkonseutu)

N° 221. Ytterkurk, Anneberg

k.3.

Venekirves (Äyräpään tiedonannon mukaan v.1926 Lohjan Virkbyssä, kansak.op. Greta Nordbladilla)

Löytöpaikka on noin 300 metriä Ytterkurkin autiotalosta eteläkaakkoon. Puutarha, josta esine on löydetty, on ollut tien länsipuolella, kun taas itse talo on ollut itäpuolen kalliolla. Kummastakaan ei ole enää mitään jäljellä. Puutarhan paikkeilla on joitakin venäläisten kaivantoja. Kasvillisuuden takia en voinut tutkia paikkaa tarkemmin. Asuinpaikka tässä pohjoiseen viettävässä rinteessä, jonka yläosan korkeus on noin 29 metriä merenpinnasta, mahdollinen.

Löytöpaikkana pelkkä Kirkkonummi (Europaeus №:t 161-169)

Reikäkirves (KM№ 2346:75)

Oikokirveen kärkiosa (KM№ 2346:76)

Oikokirves (KM№ 2346:84)

Oikokirves (KM№ 2726:23)

Poikkitaltta (KM№ 2726:24)

Oikokirves (KM№ 7327:48)

Alkeellinen poikkitaltta (KM№ 7327:50)

Keihäänkärki (KM№ 7327:51)

Puolivalmis reiällinen kivikirves (KM№ 9621). Esine mainitaan ostetuksi Gyldströmin parturiliikkeestä Kirkkonummelta. Saamani tiedon mukaan kyseinen liike kuitenkin on aina ollut Espoossa.

Litteä kourutaltta (KM№ 9940:12) Löydetty Kirkkonummelta Nordbergin tai Nordmanin palstalta. Sellaisen sijaintia en ole saanut selville.

Hukkaan joutuneita löytöjä, joita ei ole mainittu aikaisemmin

№ 222. Korkkulla

K.5.

Korkkullan taloon Tollsin aseman eteläpuolelta vievän tien varrelta, kummaltakin puolen tietä, lähinnä Korkkulla olevien omakotitalojen pihoilta, on kuulemani mukaan löytynyt joitakin kiviesineitä. Joku näistä mainittiin toimitetuksi museoonkin. Sen enempää kansallismuseossa kuin Kirkkonummen museossaakaan sellaista löytöä ei kuitenkaan tunneta.

№ 223. Smedsby

K.3.2

Smedsbyn kartanossa mainitaan (Europaeus № 170) aikoinaan olleen kiviesineitä, mm. vasarakirves, joitten otaksutaan löytyneen Smedsbyn mailta. En kuitenkaan saanut selvitettyksi, mihin ne olisivat joutuneet.

№ 224.

K.2.

Koski, Eriksgård, Soidentaus

Turun tietä tehtäessä mainitaan k.o. paikalta, kilometri pylvään Helsinkiin 32/ Turkuun 135 kohdalta löydetyh kivi-
nuolia (keihäänkärkiä ?), jotka kartanon tilanhoitaja otti
haltuunsa. Kartanossa ei näistä kuitenkaan tiedetä mitään
ja tilanhoitajat ovat vaihtuneet kuluneen 30 vuoden aikana.
Kartanon omistaa nykyisin Kirkkonummen kunta. Viljelysten
takia en voinut tarkemmin tutkia löytöpaikkaa, mutta se
voisi olla asuinpaikka. Korkeus noin 55 metriä merenpinnas-
ta.

№ 225.

K.3.

Lappböle, Lindvalla.

Käydessäni talossa minulle kerrottiin, että sen nykyisen
omistajan isä olisi aikoinaan löytänyt kiviesineen noin
50 metriä talosta itään ja että esine olisi toimitettu
Kansallismuseoon. Luetteloissa ei sitä kuitenkaan esiinny.
Mainittu talo sijaitsee noin 600 metriä Lappbölejärven
luoteispäästä länteen. Löytöpaikan korkeus on noin 33 m.
merenpinnasta, ja on se itään viettävällä rinteellä. Vil-
jelysten takia en voinut tutkia aluetta tarkemmin.

II. PRONSSIKAUSI

Pronssikautta edustaa Kirkkonummen esinelöydöissä ainoastaan pronssimiekka (KMM^o 81), joka on löytynyt Strömsbyn Kasaberget-vuorella olevasta röykkiöstä (N° 237).

Pronssikautisia hautaröykkiöitä mainitaan tiedoissa noin kolmekymmentä. Niitten lisäksi on museoon tullut tietoja koko joukosta röykkiöitä, jotka kuitenkin on todettu luontaisiksi. Olen tutkinut kaikki röykkiöt tai paikat, jotka on mainittu viimeksi laaditussa yhteenvedossa (Äyräpää ja Nylund), lukuunottamatta Kirkkonummen saaristossa (Räfsö sekä Stora ja Lilla Svartö) olevia röykkiöitä, joiden esihistoriallisuus on oikeutetusti asetettu kyseenalaiseksi. Lisäksi olen saamieni tietojen pohjalta tutkinut eräitä muita röykkiöitä, joista mm. Kansallismuseoon ilmoitettu Vitträskin eteläpuolella Honkalan palstalla oleva osoitautui luontaiseksi.

Eräät seuraavassa luetelluista röykkiöistä eivät ilmeisesti-kään ole pronssikautisia, mutta olen katsonut sopivaksi mainita ne tässä yhteydessä. Mukana on myös maininnat parista ryssänuunista.

Koska suuri määrä röykkiöistä on tuhoutunut siinä määrin, että niistä on vain pohja jäljellä, olisi ehkä aiheellista harkita yhtenäistä ohjelmaa näitten pohjien tutkimiseksi ennen niitten täydellistä häviämistä.

Vastaisen varalta on syytä mainita, että vuokra-alueen metsissä on suuri määrä venäläisten kasaamia, neliön tai suorakaiteen muotoisia kivikasoja, joko noin metrin korkuisina tai vain kasojen pohjina. Maaduttuaan ne voivat johtaa ilmoitukseen museolle.

№ 226.
K. 7.

Båtvik, Fiskarviken. Alueen omistaa Suomen Kaapelitehdas OY. Røykkiö sijaitsee Fiskarvikenin kaakkoispuolella olevan kallion länsipäässä. Paikan korkeus noin 16-17 metriä merenpinnasta.

Venäläiset ovat kasanneet røykkiöstä kivet sen äärelle pois kuljetusta varten, mitä kuitenkaan ei ole tapahtunut. Røykkiö on siten kunnostettavissa. (kts. Meinanderin tark. kertomus topog. arkistossa).

Røykkiön alkuperäistä muotoa ja laajuutta on nykyisellään vaikea arvioida. Pohjasta saa kuitenkin jonkinlaisen kaksoisrøykkiön vaikutelman, jolloin pienempi (koillinen) olisi läpimitaltaan noin 3.5 metriä ja suurempi (siihen välittömästi lounaan suunnalla liittyvä) noin 5 metriä. Viimeksimainitun kaakkoiskyljessä on ehkä ollut vielä jonkinlainen laajennus. Nämä ovat kuitenkin vain epävarmalla pohjalla olevia otaksumia.

Røykkiö olisi ehkä syytä tutkia ja kunnostaa. |

(Valokuva № 5).

№ 227.
K. 7.

Båtvik, Fiskarviken. Suomen Kaapelitehdas OY.

Røykkiö on sijainnut e.m. kallion itäpäässä. Siitä on vain pohja nähtävissä. Kymmenkunta metriä lännempänä on kalliolla myös jonkinlaista kivipohjaa. Sen alkuperää on kuitenkin vaikea arvioida.

Røykkiön sijaintipaikan korkeus on noin 16-17 metriä merenpinnasta. Sitä on siis pidettävä täysin tuhoutuneena, koska vain muutamia harvoja suurempia kiviä on jäänyt paikalle. (kts. Meinanderin tarkastuskertomus) Pohja olisi ehkä syytä tutkia ennen sen täydellistä hä- |

viämistä.

(Valokuvat 6 ja 7)

N° 228. Båtvik, Storskogen. Suomen Kaapelitehdas Oy.

K.7.

Storskogenin alueella mainitaan sijainneen neljä röykkiötä.

1. Suomen Kaapelitehdas Oy:n tehdasalueen itäreunalla, louhosseinämän keskivaiheilla, korkeimman kohdan pohjoispuolella. Röykkiöstä on vain puolet jäljellä, kun taas toinen puoli on mennyt louhoksen mukana. (Kts. Meinanderin tarkastuskertomus topografisessa arkistossa). Sijaintipaikan korkeus noin 15 - 16 metriä merenpinnasta.

Röykkiön jäännös olisi syytä tutkia, koska louhosta on tarkoitus jatkaa itäänpäin.

(Valokuvat 8 ja 9).

2. Sijainnut samalla kalliolla edellisestä etelään. Sijaintipaikka nykyisin arvailujen varassa. (Kts. Meinanderin tarkastuskertomus topog. arkistossa).

Röykkiötä on pidettävä täysin tuhoutuneena.

3. Sijainnut edellisistä luoteeseen, ja ilmeisesti se on lopullisesti tuhoutunut louhoksen mukana.

4. Samoin kuin edellinen.

N° 229. Båtvik, Lillskogen. Suomen Kaapelitehdas Oy.

K.5.

Röykkiö on sijainnut Båtvikin tehdasalueella, sinne johtavan tien itäpuolella olevan korkean kallion läntisessä kärkeä. Röykkiöstä on vain pohja näkyvissä. Se olisi ehkä syytä tutkia ennen lopullista häviämistä. Paikan korkeus 25 m merenpinnasta. (Kts. Meinanderin tarkastuskertomus).
(Valokuva 10).

*Edgren Futhi
pohjan v. 1960.
Kertomus top.
ark:ssa.*

N° 230.

K.5.

Bätvik, Lillskogen. Suomen Kaapelitehdas Oy.

Edellisestä noin 350 metriä etelään, Kaapelitehtaan am-
pumarata-alueella, lähellä laajan kalliomäen eteläistä
kärkeä, on kapeahkolla kallioselänteellä vähäinen kivi-
röykkiö. Se lienee Lillskogenista löytyväksi mainittu
nelikulmainen röykkiö tai sen jäännös. (Kts. Meinanderin
tarkastuskertomus topog. arkistossa). Röykkiö ei vaiku-
ta pronssikautiselta hautaröykkiöltä. Paikan korkeus on
noin 20 metriä merenpinnasta.

Röykkiö olisi ehkä syytä tutkia.

(Valokuva 11).

N° 231.

K.5.

Kantvik, Sjövik. Alueen omistaa Suomen Kaapelitehdas Oy.

Röykkiö on sijainnut noin 250 metriä Sjövikin huvilasta
luoteeseen, Kantvikin satamaan rakennetun radan etelä-
puolella olevalla kalliolla. Tähän vähäiseen kallioon on
tehty rataa varten leikkaus, ja röykkiön pohja on nähtä-
vissä aivan leikkauksen äärellä. Paikan korkeus on noin
15 metriä merenpinnasta.

Pohja olisi syytä tutkia ennen sen lopullista häviämistä.
(Valokuva 12).

N° 232.

K.5.

Kantvik, Sjövik. Suomen Kaapelitehdas Oy.

Röykkiö on sijainnut Sjövikin huvilasta noin 200 metriä
itäkoilliseen olevalla kalliolla. Röykkiöstä on jäljellä
pohja ja joitakin kiviä. Paikan korkeus on noin 15 metriä
merenpinnasta. (kts. Meinanderin tarkastuskertomus)

Pohja olisi syytä tutkia ennen sen lopullista häviämistä.
(Valokuvat 13 ja 14).

№ 233.

K.5

Kantvik. Alueen omistaa Suomen Sokeri Oy.

Röykkiö on sijainnut noin 150 metriä edellisestä koillisitäkoilliseen, satamaradan itäpuolella olevalla kalliolla. Siitä on jäljellä pahasti sammaloitunutta pohjaa ja joitakin suurempia kiviä. Paikan korkeus on ehkä noin 13 metriä merenpinnasta. Tätä röykkiötä, josta kyllä on ollut jonkinlainen tieto, ei kukaan tutkija ole pystynyt aikaisemmin löytämään.

Pohja olisi ehkä syytä tutkia ennen sen lopullista häviämistä.

(Valokuva 15).

№ 234.

K.5

Gettberg.

Röykkiö on sijainnut Gettbergin huipulla, noin 500 metriä Gettbergin talosta lounaaseen. Röykkiö oli aikoinaan osittain tuhotunut (kts. Cederhvarfin kertomus topogr. arkistossa). Venäläiset ovat suorittaneet paikalla varustelutöitä ja käyttäneet kivet niihin, sekä kasanneet osan kivistä "röykkiöksi" ylemmäs kalliolle. Siten on röykkiöstä vain pohja ja vain muutamia suurempia kiviä jäljellä.

Paikan korkeus on noin 56 metriä merenpinnasta.

Röykkiön pohja olisi ehkä syytä tutkia ennen lopullista häviämistä.

(Valokuvat 16,17,18,19).

№ 235.

K.5.

Överby, Brunniberg. Omistaja Sigurd Randström, osoite Getberg, Kyrkslätt.

Röykkiö sijaitsee Trehörnsråbergetillä noin 50 metriä paikasta, jossa Kantvikin, Getbergin ja Overbyn rajat kohtaavat, etelä-kaakkoon. Se on pienellä kalliokukkulalla varsin jyrkästi länteen laskevan kalliorinteen laella.

Tämä noin 9 metrin läpimittainen röykkiö on varsin hyvin säilynyt. Tosin siinä on keskellä noin metrin läpimittainen, pohjaan asti ulottuva aarteenkaivajan kuoppa keskellä ja toinen pienempi sivummalla. Röykkiön alkuperäinen korkeus on ollut ehkä noin 1,5 metriä. (kts. Cederhvarfin kertomus topog. arkistossa). Sijaintipaikkansa takia tekee röykkiö varsin mahtavan vaikutuksen. Lähellä tietä sijaitsevana ja paikalliseksi nähtävyydeksi soveltuvana se olisi ehkä syytä kunnostaa ja varustaa kilvellä. (Valokuva 20). Paikan korkeus 50 metriä merenpinnasta.

N° 236.
K.5.

Överby, Brunniberg. Omistaja Sigurd Randström, Gettberg Kyrkslätt.

Talosta länteen vuoren toisella puolella, noin 100 metriä Storträskistä ja noin 40 metriä järven suuntaisesta jyrkästä kalliioseinämästä itään, on kalliolla noin 2 x 4 metrin suuruinen, soikion muotoinen kivilatomus. Se on vahvan sammaleen peitossa, mutta kaikesta päätellen siinä on kiviä vain yhdessä kerroksessa. Vaikuttaa ihmisen tekemältä eikä luontaiselta. Olisi ehkä syytä tutkia. (Valokuva 21). Paikan korkeus 40 metriä merenpinn.

N° 237.
K.5.

Strömsby, Kasaberget. Helsingin laivastoaseman varikkoalue.

Helsingin Laivastoaseman varikkoalueen pohjoiskulmauksessa, vuoren korkeimmalla kohdalla sijaitsee noin 10 metrin läpimittainen, suuri röykkiö, josta aikoinaan on löytenyt pronssimiekka (KM^{n^o} 81). Venäläiset ovat rakentaneet röykkiön viereen tähystystornin ja kasanneet röykkiön kiviä sen juurella. Röykkiö on kuitenkin varsin helposti kunnostettavissa. Paikan korkeus on noin 49 metriä meren-

pinnasta.

Röykkiö olisi ehkä syytä kunnostaa.

(Valokuva 22).

№ 238. Strömsby, Kasaberget. Strömsbyn tilan alue

K.5.

Noin 100 metriä edellisestä lounaaseen on kalliolla röykkiön jäännökset. Röykkiö on alunperin ollut edellä mainit-
(läpimitta noin 6 m.)
tua huomattavasti pienempi/ja jo Europaeus (s. 182) mainitsee sen tuhoutuneeksi. Sen sijaintipaikan korkeus on noin 45 metriä merenpinnasta.

Röykkiö olisi ehkä syytä tutkia ja kunnostaa mahdollisuuksien mukaan.

(Valokuva 23).

№ 239. Munkkulla, Munkkullabergen. Kuuluu Obbnäsin varuskunta-
K.8.
alueeseen.

Röykkiö sijaitsee jyrkän kalliorinteen päällä noin 100 metriä vuoren korkeimmasta huipusta lounaaseen varsin vaikeapääsyisellä paikalla. Sen läpimitta on noin 7 metriä ja keskellä on aarteenkaivajankuoppa. Sitä tehtäessä on kiviä vieritelty länsipuolella olevan jyrkän alle. Pienuudestaan huolimatta röykkiö on jylhän sijaintinsa (kotkanpesää muistuttava) takia nähtävyys. Kannattaisi tehdä tunnetuksi tällaisena, ellei sijainti varuskunta-alueella olisi esteenä. Sijaintipaikan korkeus yli 40 metriä merenpinnasta.

Olisi ehkä syytä kunnostaa.

(Valokuva 24).

N° 240.

K. B.

Hila, Karulaklimpen. Obbnäsin varuskunta-alue.

Kyseisen vuoren itärinteellä mainitaan olleen kaksi kiviassetelmaa, toinen nelikulmainen ja toinen pyöreä. Venäläiset ovat tällä alueella suorittaneet varustelutöitä ja keränneet kiviä kasoiksi, ja niinpä en pitkällisistä etsiskelyistä huolimatta tavannut jälkeäkään e.m. kiviassetelmista. Ne lieneekin katsottava tuhoutuneiksi.

N° 241.

K. B.

Porkkala, Rövars Övergård. Omistaja rva Eva Palmgren, Sjöallen 5 B, Drumsö.

Noin 2 kilometriä Porkkalan kylästä lounaseen, Tullandetiin johtavan tien länsipuolella, Byviksholmenin kohdalla niemen poikki kulkevasta metsälinjasta hieman etelään ja noin 100 metriä merenrannasta kaakkoon, on kaapealla harjanteella viisi röykkiötä. Byvikenin laskevan puron eteläpuolella kulkee Tullandetiin johtavan tien poikki maakaapeli. Kun kuljetaan sitä noudattelevaa polkua länsiluoteeseen, tullaan röykkiölle, joka jäljempänä mainitaan numerolla 4. Röykkiöt sijaitsevat noin 16 - 18 metrin korkeudella merenpinnasta. Röykkiöiden läpimitat vaihtelevat 7 - 10 metriin ja kaikissa on aarteenkaivajan-kuoppa.

Röykkiö 1. noin 15 metriä metsälinjasta, harjanteen itälaidassa, tiheässä metsikössä.

(Valokuva epäonnistui metsän tiheyden takia).

Röykkiö 2. noin 10 metriä edellisestä etelälounaaseen, harjanteen itälaidassa, tiheässä metsässä.

(Valokuva epäonnistui samasta syystä).

Röykkiö 3. Jälleen noin 10 metriä edellisestä etelälounaaseen, tiheässä metsässä. Kaikki nämä kolme röykkiötä saattaa havaita vasta aivan läheltä.

(Valokuva epäonnistui samasta syystä).

Röykkiö 4. Noin 100 metriä edellisestä etelälounaaseen. Helposti löydettävissä aivan kaapelipolun vierellä.

(Valokuva 25).

Röykkiö 5. Noin 50 metriä edellisestä etelälounaaseen. Varsin helposti löydettävissä.

(Valokuva 26).

Tämän varsin ainutlaatuisen ryhmän kaikki röykkiöt ovat kunnostettavissa.

№ 242.
K.8.

Porkkala, Rövars Nedergård, omistaja Karin Öfverström, Alpgatan 8 A.

Röykkiö sijaitsee edellisistä noin 500 metriä kaakkoon, Byvikenistä etelälounaaseen olevan kallioylänteeseen keskiharjanteen pohjoispäässä, hieman harjanteen keskustasta länteen. Röykkiö on suurikokoinen, läpimitaltaan noin 15 metriä ja varsin korkea, mutta kaiveltu. Paikan korkeus on yli 40 metriä merenpinnasta. Röykkion keskustan "kraateri" on nähtävissä edessä kasvavien puiden takia varsin epaselväksi jääneessä valokuvassa. Röykkio on kunnostettavissa.

(Valokuva 27).

Melkein välittömästi röykkion länsipuolella on kalliolla arkunmuotoinen, toisesta päästä avoin kivilatomus. (Äyräpään kertomuksessa mainittu ryssänuuni)

(Valokuva 28).

Edellisestä kymmenkunta metriä lounaaseen on kalliolla paljon pientä kiveä ikäänkuin kyseessä olisi pienen rökkiön pohja.

№ 243.

K. 8.

Porkkala, Tullandet

Tullandetin kannaksesta noin 150 metriä itään, on kalliolla nähtävissä rökkiön pohja. Paikan korkeus on noin 20 metriä merenpinnasta. Rökkiöpohja, joka sammaloitumisen takia on jo varsin vaikea havaita, olisi ehkä syytä tutkia ennen sen lopullista häviämistä.

№ 244.

K. 8.

Porkkala, Kyskogårdsön

Saaren pohjoispään kalliolla on Ayräpään kertomuksen mukaan ryssänuuni. En käynyt paikalla.

№ 245.

K. 8.

Häggesböle, Bollberget

Mainitulla vuorella, noin 150 metriä Lillkanskogin, Storkanskogin ja häggesbölen rajojen yhtymäkohdasta pohjoiskoilliseen, on kahden kallion välisessä notkossa varsin laaja kivirökkiö, johon on kaivettu aarteenkaivakuoppa. Käsitykseni mukaan kyseessä kuitenkin on luontainen kivikko, joskin se kuopankaivuun ansiosta on saanut melkoisesti hautarökkiön näköä.

(Valokuva 29).

№ 246.

K. 8.

Bergstad, Hästhagaberget

Ayräpään kertomuksen mukaan on vuorella ollut nähtävissä pienen rökkiön jäännökset. Käydessäni paikalla en tavannut mitään, mitä edes hyvällä tahdolla olisi voinut pitää rökkiön jäännöksinä.

№ 247. Korkkulla, Korkkullan tila

K.5.

Ayräpään mainitsema Korkkullan Gillobackan Jättekast on luontainen.

Sensijaan noin 600 metriä talosta itään, peltojen keskellä olevan pienen mäen lounaisrinteessä, noin 15 metrin korkeudella merenpinnasta, on joukko kiviröykkiöitä, jotka eivät vaikuta täysin luontaisilta, eivätkä varsin ylhaällä rinteessä sijaitsevina myöskään pelloilta ajetuista kivistä syntyneiltä. Joukossa on mm. eräs suorakaiteen muotoa tavoitteleva latomus (valokuva 30) ja toinen, karttaankin kuvattu, noin 4-5 metrin laajuinen röykkiö, joka ei kuitenkaan näöltään vastaa normaalia pronssikauden röykkiötä. (Valokuva 31). Merenpinnan ollessa noin 5 metriä nykyistä korkeammalla, on merenlahti ulottunut melkein tämän mäen juurelle.

Paikka olisi ehkä joskus syytä tutkia tarkemmin.

№ 248. Tolls, Rautatien alue

K.5.

Noin 650 metriä Tolls sin asemalta koilliseen, rautatien ja rautatieoikaisulinjan välissä olevalla kalliolla on röykkiön pohja nähtävissä. Sen paikka on kymmenkunta metriä uuden rautatielinjan leikkauksesta tässä kalliossa. Paikan korkeus on noin 22 metriä merenpinnasta. En onnistunut saamaan tietooni, milloin k.o. röykkiö on hävitetty.

Pohja olisi ehkä syytä tutkia ennen sen lopullista häviämistä.

(Valokuva 32).

N° 249.

K.5.

Nägels, Hästhagen

Mäessä oleva kiviraunio on tutkittu prof. Ella Kivikosken toimesta (kts. kaivauskertomus topogr. arkistossa).

Sen yläpuolella mäessä ollut nelikulmainen kivilatomus tuhoutunut jo ennen k.o. kaivausta.

N° 250.

K.5.

Jorvas - Nägels, Johannisberg

Kalliolla mainitaan olleen (luonnolliseksi epäillyn) röykkiön. Tutkimuksessani en nähnyt siitä jälkeäkään. Venäläiset ovat suorittaneet kalliolla varustelutöitä. Jorvaksen isäntä kertoi kyllä aikoinaan kuulleensa kalliolla olevasta "muinaishaudasta", mutta ettei hän ollut koskaan sellaista havainnut, vaikka oli pienestä pitäen liikkunut kalliolla.

N° 251.

K.6.

Sarvvik, Sarvvikin tila. Omistaja Emil Nymanin perilliset, Stensvik.

Röykkiö on sijainnut noin 300 metriä Stensvikin sillasta etelään, Espoon lahden rannalla olevan korkean kallion pohjoispäässä. Röykkiöstä on enää pohja töin tuskin nähtävissä. Venäläiset ovat suorittaneet kalliolla varustelutöitä ja rakentaneet röykkion paikalle nyt jo lahonneen tähystystornin. Paikan korkeus on noin 30 metriä merenpinnasta.

Pohja olisi ehkä syytä tutkia ennen sen lopullista häviämistä.

(Valokuva 33).

N° 252.

K.6.

Sundsberg, Morudd

Noin 1.5 km. Stensvikin sillasta länsiluoteeseen olevan niemen kalliolla, paikalla, jota kartassa osoittaa siihen painettu muinaisjäännöksen merkki, tiedetään aikoinaan olleen röykkiön, joka kuitenkin tuli hävitetyksi siten, että

sen kivet käytettiin laivalaiturin rakentamiseen. Äyräpään mukaan pohja kuitenkin oli nähtävissä kalliolla. Käydessäni paikalla en tavannut enää minkäänlaista jälkeä siitäkään.

III. RAUTAKAUSI

Rautakauden löydöt supistuvat Kirkkonummen osalta seuraaviin:

- N° 253. Soikea tuluskivi (Finnsin kansankorkeakoulun kokoelmat),
K.5. ? löytynyt Överbystä. Ei tarkempia löytötietoja.
- N° 254. Soikea tuluskivi (KM^{n^o} 6174), löydetty Navalan Nyåkerista.
K.2. ? Sen sijaintia en ole saanut selville.
- N° 255. Soikea tuluskivi (KM^{n^o} 3668), löydetty Kirkkonummelta suon-
kaivuussa. Ei muita löytötietoja.
- N° 256. Arabialaisen hopearahan palasia (KM^{n^o} 3570), löydetty Hästöltä
K.9. kallionkolosta.
- N° 257. Keihäänkärki (KM^{n^o} 6358:6), suuri rautaveitsi (KM^{n^o} 6187:4)
K.3. ja kaksi rautakautista saviastianpalaa (KM^{n^o} 6407:1).
Löydetty Kauhalan Koivistosved- nimiselta pellolta (kivikau-
den asuinpaikka N° 26. Omistaja Odin Nordblad, Kauhala).
Europaeus (s.191) pitää mahdollisena rautakautisen haudan
esiintymistä paikalla. Tutkiessani paikkaa löysin noin 4 cm:n
läpimittaisen, pyöreän pronssilevyn (KM^{n^o} **15841**).